

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת תרומה תשפ"א

צו באקומען די און אנדערע ספרים און קונטרסים:

היכל הקודש וויליאמסבורג

Heichal Hakodesh
Williamsburg
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
1-718-384-1652

היכל הקודש קרית ברסלב

ליבערטי
Heichal Hakodesh
Kiryas Breslev
181 Huschke Road
Liberty NY 12747

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
1-845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
1-845-467-5299

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh
Monsey
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
1-347-733-7551

היכל הקודש בארא פארק

Heichal Hakodesh
Boro Park
1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
1-718-384-1652

www.BreslevCenter.com

צו הערן די הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א רופט:

חיזוק פאר די

אידישע שטוב

212-444-9169

קול

ברסלב

212-444-9191

חיזוק יומי

צו באקומען די חיזוק יומי

טעלעפאון מעסידזשינג

347-630-2876

אימעיל

chizikyomi@gmail.com

1 לא הכי קאמר בו - ללעולם אביהו במקום שבריה בעיניו. ואחד עצם שאין עולו כבוד
 2 בשר דקאמר - הכי קאמר: אין עליו בשר מבוחר ויש תחובו מוח מבנימי. ובמקום
 3 שבריה. ואמעין אביהו מוח אביהו היא. והתניא - בגיחווא. דאסר לשבר עצם
 4 עשיתו. ומוח ולא מאמרין ליתו עשה דראובלי. את הכשר' ודחה את לא תעשה ודשרתה.

5 ומה אני מקיים ואכלו את הבשר בבשר שעל
 6 תעצם - אבל מוח לא. דליכא לאוקמה במוח
 7 נמי. ועל ידי גחלת. ולא מנריך לוי קרא
 8 מילתא דאתי בה לוי קתלה. דלמא פקע. שאין
 9 תלמוד לומר - שלא הוצרך ללמד אסור
 10 שבריה. אבר שיצא מקצתו - והוצרך לחתוך את
 11 הוציא. חותך - את הבשר סביב. אינטיקרי. קע
 12 שמעי לעצם וקולה - הבשר שלא יצא. עי
 13 שמעי לפקע - שנתחמתו שם בני עצמות.
 14 וחוקי - את הפקע ומשקל' את העצם שיצא
 15 מקצתו. ויאכל בשר תתקף. מקלה פה הוראת -
 16 במקום שבריה סביב. משום פקע - שגמא יפקע
 17 וישר התח בשבוע שבו בשר בו מקום הקלוף.
 18 בקולית - ודנודילי' של הד' ריש בו מקום מנוחו
 19 - לא מתניא לקולית. מפספסא את הדיים -
 20 מדרבנן. את אבר השדר כהונה -
 21 ששודרו לפל קרבן משום אבר. גורו על
 22 הפסול שיטמא את הדיים כדי שזאה או צריך
 23 להטביל ידיו קודם שיגע בקודש. ויטרוהו. וחד
 24 אפר מטי' מעלי כהונה - המתועצלת באביהו
 25 קדשים גורו טומאה על הותרה. כדי להטרידו
 26 עלים. פה מתי - טעמא דדיה חשי -
 27 אפילו ומי טעמא דדיה עביל - אומר.
 28 מר מתי - בין פיטול בין נותר ביום גורו רבנן
 29 דלעטמא. איסורו - כשעוה אסור אביהו
 30 שהוא חיב לעיל. בכותל. בפספסא - כשעוה
 31 טומאת אובלים אורייחא. כבשחא ביה.
 32 מ' פנימי נחמת מנוע על יצא המוחבר
 33 לו. ומשני מוסאת ביה היתריה - לא מנע
 34 חיובו בית היתרים שאין מקום מנוע רגלא.
 35 וטומאת בית היתרים נפקא לו מנסבב הדא דלא
 36 מטימא מירידי' או ששק במים. שכן יוצא
 37 דופן' - מטימא גיטתה. בשר ביה
 38 ולרבינא דאמר - בפרק 'בהמה המקשה'
 39 (עגא.) לביב מנוע חיבור דאובלים במאן דתפתי
 40 דמו. ולא ודו חיבור. ולא מנע בית היתרים
 41 מיקרי. דלית ביה כית - באותו קצה. שיצא
 42 מחבורת לחבורת - לקמהו מפרש לא תעשה
 43 דלית. כפי לאו שזור - מלמטא. ואבשר -
 44 לאבול. כשאי יוצא חוץ למחיצה המורחת פסח
 45 מקום אביהו דהא. ואפילו הכי קתני טורי. לא
 46 שזור ומותר - לא פסול יוצא בית איה. אבל
 47 יוצא חוץ למחיצה - ללעולם איצט' לך דנטמא
 48 היה זה בלא תעשה - כדאמר בפרק 'כל שענה'
 49 (לעיל בדא.) 'לא יאכל כי קדש חם' - כל
 50 שנקשר פסול. בא הכתוב ליתון לא תעשה על
 51 אביהו. אלמא: יוצא חשיב ליה. ואפילו הכי
 52 קתני טורי. משום אלמא - דמתני אפילו
 53 נותרה כביצה - בעיל לרודיו רבנן טומאה גמי
 54 יוצא. והאי דקתני טורו - בדליבא כביצה.
 55 מאי אכא לטימר - מרתקתי: האובלו כלא
 56 תעשה - מכלל דאכא כות. ודיוין הו' - שש
 57 רביב' ומרודיו וזאת או מלודותיה ולא
 58 איצטרך לאחזורי עליה. שלא יבוא ליד
 59 רבינא.

1 אחד עצם שיש בו מוח ואחד עצם שאין בו מוח - הבא מוזכר שאינו פשוט קדם. וכן
 2 בפרק 'החולין' (בבמות מא.א.) כל תעשים לא ינשאו עד שלשה חרשים אחד בתולות
 3 ואחד אלמנתו בו. תנא נמי ברישא בתולות שאינו פשוט. וחיבא דאיכא מלודתא. או קאי
 4 אקרא דרך להכיר פשוט קדם. כדאיר דראש השנה (כט.ג.) דתנן. אומר רבי אלעזר לא
 5 אמרו לך רבנן כי יצאנו שידו חופקין אלא כביצה
 6 אמרו לך אחד יבנה בו'. לומר. כמו שפשוט לך
 7 וקטקטס ביבנה כך כל מקום שיש בית דין. וכן
 8 בבבא קמא (ב.ב.) אחד רבי אחד שית ומשרה
 9 דקאי אקרא דתבין בור. וכן במסעה (נז.ג.) אחד
 10 הנונה ואחד הלוקח בו. וכן בפרק קמא דסוכה
 11 (כ.ג.) בני אתה גידולה ואות קטנה בו.
 12 כשהוא אומר ועצם לא ישבר בו בפסח שני
 13 מוכר - בפרק 'יד חטאת' במוזב' (צו.ג.) לויף
 14 מוכר באין עשה ודוח לא תעשה בקדשים.
 15 מדרכת דרמנא גבי פסח: 'ועצם לא תשברו בו'.
 16 וקשה היכי לויף מיה. ובאני נמי צריך קרא
 17 ודוח לא תעשה דרמנא דרמנא לאו לא מקיים עשה
 18 בענין עשה לרבינו שמעון בן אברהם: אחד
 19 אברהם לויף עשה ודוח לא תעשה דרמנא
 20 בפרק קמא דסוכה. וכן במשע שברית עצם. וקיימא לו
 21 דחיבא אביבול לקיים שניהם לאו עשה ודוח
 22 לא תעשה וחייך רבנן ודמי לרבינו שמעון בן
 23 אברהם: ולרביא שפירש לעיל בגמרא דאסור
 24 משום הפסד דרשים. אתי שפיר. משום
 25 כהונה - ואם האמר. כמו כי לא יחשו לעשות
 26 בטומאה זו לומר. דאין לרשימי המידא לדח
 27 כהונה. כדאמרין ביבואו (גנב.) אחד
 28 שמורה עליון טורה כלים יותר משפיות דמים.
 29 מוסאת בית היתרים היא - ואם האמר.
 30 תהנית לו יסי. אלא לר' מאיר דפליג עליה.
 31 ומייל' לה בפרק 'בבמות ומקדש' (ע"ל צו.ג.)
 32 דאית ליה דנטמא. מאי איכא למימר' ויש לומר.
 33 דקיימא לו בר יוסי בלא בר מאיר.
 34 ולרבינא דאמר חיבור אובלין' דמנע דמפתי
 35 בו - ואם האמר בלא רבינא. כיון תלסקא דתני
 36 דאיכא שיעור לטמוני בניה שיצא לחוץ את חצי
 37 לאוקמה. ומסקנין בפרק 'בבמות ומקדש' (שם)
 38 דמורה ר' יוסי בשלש על שלש הבאות מנבר גדול
 39 ברשתת פירשוהו מאביו מקבל טומאה מאביו.
 40 והכי בני הבאו ויש לומר: דאיתא לאוקמה
 41 בניחות בכל כהן. וכן משני בפרק 'אמור לו'
 42 (כריתות ט"ב.) בני אביר המודולל בארם טורי.
 43 מדה. הבא כיון שאינו חותך העצם אלא חותך
 44 כבימות העצם - אינו יכול לרודיו בכל כהן.
 45 וכדירשילמי מוקי בחותך ומשקל' במנע טעם
 46 דבני' טורה וריון הו' כן קרימביע לן יוצא
 47 קדשים - ואם האמר: רבפיך מוצא תפילין'
 48 (עירובין קנ"ג) משמע איכא. דקאמר. כהנים
 49 וריון הו' - אמרינן. בני חבורה ריון הו' - אל
 50 חבורה ויחייך רבני יתקו. ולא דמי. דבני בני
 51 חבורה שייך למינוע טפי שנא יחיה מלביב
 52 כהנים. דהא מלתא לא יציא לפסח כלל. אבל
 53 ממדי דשיך לפסח כהן שיצא - וריון הו'
 54 החבורה יותר מכהנים.

1 'טורו'. אלמא: לא גזרו רבנן טומאה! לא טורו ומותר, ויוצא מחבורה לחבורה לאו פיוצא
 2 חוץ למחיצתו דמי, ולא מפסול. והא קא תני סיפא: האובלו - תרי זה בלא תעשה. בשללמא
 3 למאן דאמר כביצה - דאית ביה פסול וזית ביה כביצה. אלא למאן דאמר פסול. מאי איכא
 4 למימר? אלא: פיוצא בפסח הו' מביעא לן ולא גזרו רבנן טומאה. מאי טעמא - בני חבורה
 5 וריון הו', ומותר ודורו ביה. אלא: פי קמיביעא לן פיוצא פקדשים מאי? תיקו: ומביעא בשר פסח
 6 מחבורה

מסחמים. פרק שביעי – כיצד צולק רך פו עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" קמג

רש"י
 מא לאו דאבלי ליה בנין – אלמא: גני דירשלים נתקדשו. אין מפשיין – כשהגיע זמנו להפטר מן הסעודה, ודיעני אחר הפסח שהוא נאכל באחרונה על השבע, שכן חובת כל הקרבנות, כדקיימאן (ל' והלוי קלכב.ו.) "ולמשה" – לגדולה, כדרך שהלמים אובלין, אן פטרון על ידי אפוקמן, ואמר רב – 'אפוקמן' לשון הויצוא בליבם מנאב, והלך ונאכל עד בחברה אחתה. שלא בשעת אבילה – קריאת ההלל לאחר אבילה. פעם אחת כשנה – ביום הכפורים, לקטורת ולהיות כל הבדים, כשנפדו – בשמיטה, מה היא צריכה – שמה הנבע החומה וצריכה תיקון, אלמא: עליות נתקדשו, שראשי חולב – דכתיב ביה: 'ועליותיו, וכתובי: 'הכל בכחב מיד ה' עלי השביל', אלמא קודש. כבודש – בעודה. ופתוחות לחול – שאן להם פתח לעורה אלא לדר הבית.

1 תוכן חול – מקודשת דר הבית לדר כיעורה.
 2 דברה פתחה חול, כשנעתיק שיון לרקעקת
 3 עורה – שהלכות בניות מדינות תורת
 4 הרקעק, והלכך גנים ודירו חלו להו כי ארעא. ב'י
 5 אפורה רבי יוחנן – לרא דמחלות לא נתקדשו
 6 – בפתוחות לדר הבית, דגבי שיעור כל קרי
 7 והשכלמה חוץ לדר הבית אמרה ביאלו דברים,
 8 חוץ לשתי מנותיו, וזמנה ליכנס במחלות דדר
 9 דבתי. ב'י הניא תריא – דהתכן קודש –
 10 בפתוחות לעורה, להכי נקט פתוחות, דבחר
 11 פתוחות אוליקן, והתניא מחולות חתהו היכל
 12 חול – וקא סלקא דעתך בפתוחות לעורה
 13 קאמר, ומענין: בפתוחות לחול, שפתוחות
 14 מכלכות מתחת אתה עשרה אמה שאחור עס
 15 הכפרות, עד שפתוחות לדר הבית מחוץ
 16 לעורה. תיא שפני עור קודש – גנו על היכל
 17 וספא דהא רדכי יתודה היא, והכא לא מצי
 18 לשנוי כדלעיל מוהכל נתיב אישוי, דהא גנו
 19 לא תתיב כקרא גני הללו – בעבודה
 20 ולשכחתי, ואין אוכלין עס קדשי ערישם –
 21 דבאבילתה בעורה, ואן שותקין עס קדשים קלים
 22 דשחטקין בכל מקום בעורה, לאותן שתי אמות
 23 – להכי קדשי גנין לשימוש נותנה כלי קודש
 24 היריבין לבנין, אבל לא היריבין למבחן.
 25 כדאשכחן שאותן שתי אמות מקלות של מדה
 26 היו נותנות עובדי השעה, שהוא בנין ועבולות.
 27 דמתן שתי אמות – קבי מדה היו בששתן הברייה.
 28 והיא בית הבנין על גובה השעה, כדחנן במסכת
 29 מדות (פרק ראשון משנה ג' על מרחצו ועלי
 30 ששתן הברייה עורה = בעיטתיה, ומפשיעין
 31 במנותן כד שרדע עמוד מדיחין באו, ולהכי הוא
 32 קדשי גנין, לכל דמיין לשתי אמות, לדר ליה
 33 צורך המבחן, אבל למילתא אחריתי –
 34 קדשי, אלו המטה, עס טפחים, ולפי את חת
 35 גדולה ואחת קמה – היתני ליה בשל משה.
 36 שיהו אוימין – ששכחן לבנות כל וקר אמות
 37 נטולקן להקטנה של משה, ומחירין הבנין
 38 לגוברין למדה האותה מאלו הגדולות, כדי
 39 שיוורתי משתין לרקדש ולא בעינזום, שמה
 40 דיתו מן התיקש בתים, ויבואו ליהי מעילה.
 41 ותרתי – גדולות ליה היתני בשל משה,
 42 ובחרא בתוך, חול דהיתני וכספא – בוי שאן
 43 יתירה על של משה אלא חצי אצבע, ולי
 44 לאומנותו דהב וכסף, כמין כסולתא ושלושתו

מאי לאו דאבלי באגרא ואמר באיגרא? לא, דאבלי
 באגרא ואמר באיגרא. איני? והתני: אין מפשיין
 אחר הפסח אפוקמן, ואמר רב: 'שלי ועקרו מחבורתי
 לתיבורה! לא משיאי, פאן – בשעת אבילה, פאן – שלא
 בשעת אבילה, הא שמעו, אבא שאול אומר: עליות
 בית קדשי הקדשים חמורה מפות קדשי הקדשים,
 שבות קדשי הקדשים בתן גדול ונכסן לו פעם אחת
 בשנה, ועליות בית קדשי הקדשים אין נכסין לה
 אלא פעם אחת בשבוע, ואמר לה: פעמים בשבוע,
 ואמר לה: פעם אחת ביובל, ליעד מה היה צריכה. אומר רב יוסף: מהיכל ניקום וניתוב
 ואיניש! שאני היכל, דכתיב: 'ויתן ה' לך הילכות כגו את תבנית האולם ואת כמיו ואת
 נגוביו ועליותיו וחדריו הפנימים ובית הפפורת', וכתוב: 'הכל בכחב מיד ה' עלי השביל'.
 הא שמעו: הלשכות הבניות בקודש ופתוחות לחול – תוכן חול ונגותיהן קודש! ותקרא רב
 הקדא: בשגנותיהן שיון לרקעק עורה, אי הכי, אימא סיפא: בניות בחול ופתוחות לקודש
 – תוכן קודש ונגותיהן חול, ואי סלקא דעתך בשגנותיהן שיון לרקעק עורה – הניא לה
 מחילות, ואמר רבי יוחנן: מחילות לא נתקדשו? כי קאמר רבי יוחנן – בפתוחות לדר הבית,
 פי תניא תריא – בפתוחות לעורה, והתניא, רבי יהודה אומר: מחילות ממתח החיבל –
 חולו פי תניא תריא – שפתוחות לחול, הא שמעו: ונגו קודש ותספרא? והא קתני: גנין
 הללו אין אוכלין עס קדשים, ואין שחטין קדשים קלים! אמר רבי יוחנן: 'נגו קדש'
 אומר רב תמא בר גוריא: לאותן שתי אמות, דמתן: שתי אמות היה בשיון הברייה,
 אחת על קרן מדרת צפונות ואחת על קרן מדרת דרומית, זו שעל קרן מדרת צפונות
 היתה יתירה על של משה חצי אצבע, וזו שעל קרן מדרת דרומית היתה יתירה עליה
 חצי אצבע, ונמצאת יתירה על של משה אצבע, ולמה היו אחת גדולה ואחת קטנה – שיהיו
 האומנין נטולין בקטנה ומחירין בגדולה, כדי שלא יבואו ליה מעילה, ויתרתי למה ליה? אתה
 לכספא ודקבא, ואחת לבגנא. תנין החלונות ועובי החומה – מלפנים, בשלמא החלונות –
 משבחת לה ידויה לרקעק עורה, אלא עובי החומה היכי משבחת לה? משבחת לה כבר
 שורא, דכתיב: 'ואבלי חל וחותם', ואמר רב אבא ואיתימא רבי תנאי: שורא ובר שורא,
 משנה שתי תבורות אוכלין גבתי אחר – אלו הופנין את פניהם חילף אוכלין,
 ואלו הופנין את פניהם חילף ואוכלין, והיתים באמצע. בשלשמש עומד למזוג – קולפין
 את פו ומחיר את פניו עד שפגיע אצל חברתו ואוכל. והפלה הופכת את פניה ואוכלת.
 גמרא מתניין מני – רבי יהודה היא, דתניא: 'על הפתים אשר יאכלו אתו בהם' – מלמד
 שהפסח נאכל בשתי תבורות, וכו'. והא הויכח אביל בשתי מקומות – תלמוד לומר: 'בבית
 אחד יאכלו', מקאן אמרו: השמש שאוכל בית בצד הנהגור, אי פתח הוא – ממלא פירוסו
 מלמנו, ואם רצו בני תבורה לעשות עמו מוכה – פאן ויושבין בצדו, דברי רבי יהודה, רבי
 שמעון אומר: 'על הפתים אשר יאכלו אתו בהם' – מלמד שהאובל אוכל בשתי מקומות,
 וכו'.

שן אמותן כבדיה, ובו שיתיה עולה אצבע ויה מחירין בנין גבנים, ומסיפין על תנאן אצבע לכל אמה, עובי החומה – אלמא ראש החומה נתקדש, דרמו לגנין ועליות, ב'י שורא
 דחמה קטנה לפנים מן החומה גדולה, והיא ננוכה ושח לרקעק גובה העורה, שקרקע העורה הולך וגובה ועלה במעלות, משנה שתי תבורות שהיו אוכלות – פסח אחד בית
 אחד, אלו הופנין פניהן אילך – ואין צריכין לרסב אילו בנין גבול מלא בשתי תבורות, אחת, אלא שאן להפוך פניהם אלו אילך, ואפילו כראן בשתי תבורות לא אכיפת
 קל, כדלפיך בגמרא שהפסח נאכל אף בשתי בתים לשתי תבורות, והיתים – שמתחנן בו חמץ משוקו בו היין שאקא לתת באמצע, כדי שיהא חוץ לשמש המשמש לשתיין למזוג
 משם לכאן ולכאן, ואין צריכין לשנות משאר מנהל כל השנה, ואף על פי שמשפסין בחבורות – לא איכפת לו, וכשהשמש משמש לשתיין עומד מחבריה אתה שהחילוק לאכול
 עמה מן הפסח, למזוג לתבורה האחת, קולפין את פו ומחיר את פניו – לעד חברתו, שלא יתשדוהו שאוכל עם חבריה האחרת, ודכריא ליה לתנא דידך תוספת נאכל בשתי תבורות
 אבל אדם אחד אינו אוכל בשני מקומות ממנו, ולכתי מוקי "בבית אחד יאכלו" – שאן אדם אחד אוכל בשני בתים, ושתי תבורות הופכות פניהן בשתי בתים דמו, והכלל – שהיא
 היתה, ושחא להפוך פניה לדר האובל, כדאמרן בשם סבאל בשתי תבורות, גמרא על הבתים אשר יאכלו אתו – שמשמש שני את אדם אוכלין פסח אחד חוץ בשתי בתים, דבתיב
 יאכלו שתי יאחרו – זה חסד, בתים שנים, ביול יחא – אדם אחד אוכל בשני מקומות, כגון בשתי תבורות האחת והשנייה פניהם – תלמוד לומר: "בבית אחד יאכלו".
 ורבי יהודה סבר: ש' לא אמסורת, כדלפיך, יאכלו, כתיב, משמע אדם אחד אוכל בבית אחד, ולא בשני בתים, אבל גבי אכולים הריבה כתיב בתים הריבה, השמש – שהיה עליו,
 ושכח והנסיס מות לחוץ פו והוא היה נגמנו עלי, אם פיתח הוא ממלא כרסו מנמי – דאם יעמוד משם שוב לא יאכל, מלמד שהאובל אוכל בשני מקומות – ויראכלו דכתיב כקרא
 – אבל חדר וחד נמאכלין קאי.

קמד

מסחים. פרק שביעי - כיצד צולין דף פו עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"

תוספות

יכול יאמ - עיקרו של פסח נאכל בשתי חבורות. תלמוד לומר בבית אחד יאכל -
בביתו יש עם למקרא. יאכל אפסח קאי ולא אנברי, כלומר, עיקר תחלת אבילותו הוא
בבחרה אחת, ולא יתחלק לשתי חבורות. אבל גברא - אי בעי נקי מבחא ואויל ואביל
זבא, אלף קפיד רחמנא אלא אעיקר תחלת אבילות. מוקרינן יאכלי תפסת, ולא יאכל
אנברא. ואני שמעתי חזקתא דרבי יהודה סבר שי

יכול והא נאכל בשתי חבורות - תלמוד לומר: "בבית
אחד יאכל". במאי קמיפלגי? רבי יהודה סבר: יש אם
למסורת, ורבי שמעון סבר: יש אם למקרא. היו וישבין
ונפרסה מחיצה ביניהם, לדברי האומר פסח נאכל
בשתי חבורות - אוכלין, לדברי האומר אין הפסח
נאכל בשתי חבורות - אין אוכלין. היו וישבין ונסתלקה
מחיצה ביניהם, לדברי האומר האוכל אוכל בשני
מקומות - אוכלין, לדברי האומר אין האוכל אוכל
בשני מקומות - אין אוכלין. ותיב רב כהנא קא פשיט
ליה מפשטו. אמר ליה רב אשי לרב כהנא: ותביעי קד
מקומות וכשתי חבורות דמי או לא? תיקו. הפלה
הופכת את פניה וכו'. מאי מעמיא? אמר רבי חיאי
בר אבא אמר רבי יוחנן: מפני שהיא בוששה. רב הונא
בריה דרב נתן איקלע לבי רב נחמן בר יצחק. אמרו
ליה: מה שמדך? אמר להו: רב הונא. אמרו: ניתיב מד
אפוריא. אמרו: ותיב ליה פסא - כקליה ליה וימנא,
לשתייהו תרי וימני, ולא אתדר אפיה. אמרו ליה: מאי
מעמיא קרית לך רב הונא? אמר להו: בעל השם אני.
מאי מעמיא בי אמרו לך? ניתיב אפוריא? ותבת? אמר
להו: קל מה שישאמר לך בעל הבית עשה חוץ מצא".
מאי מעמיא בי רבי לך פסא קבלת בחד וימנא? אמר
להו: מסרבין לקטן ואין מסרבין לגדול. מאי מעמיא
אשתייהו בתרי וימני? אמר להו: דתניא, השהתה בוסו

בבת אחת - הרי זה גררן, שנים - דרך ארץ, שלשה - מנפי הרינה. מאי מעמיא לא אהדרת
אפך? אמר להו: קלה הופכת פניה, תנן. רבי ישמעאל ברבי יוסי איקלע לבי רבי שמעון ברבי
יוסי בן לקוניא, ותיב ליה פסא קבליה בחד וימנא ושתייהו בחד וימנא. אמרו ליה: וימנא
לה מה השותה בוסו בבת אחת - הרי זה גררן? אמר להו: לא אמרו בכוסך קטן, וימנא
מתוק, וקריסי רהקה. אמר רב הונא: בני חבורה נכנסין בשלשה ויוצאין אפילו באחד. אמר
רבה: והוא העייל בעידן הרגיל למעיל, והוא דרנש בהו דילא. אמר רבנאי: ונתנן שבר
דמים, וצריך האחרון להוסיף דמים, ולית הלכתא בנותיה.

הדרן עלך כיצד צולין

עשה - ומתניא היא במסכת דרך ארץ (ברפ"ב ע"א) (דרך ארץ רבה פתומיה). מסרבין לקטן - מבלקל ברבוי עי שפיצוי בו. ואין מסרבין לגדול - שכן במלכאם שאמרו לאברהם
בן תעשה" (בראשית יח) ולא סירבו בו, ולולט אמרו" כי ברובו נליך עי" ויפצו בהם אמר" (שם יט). כלה הופכת פניה תנן - ואין דרך האיש להפוך פניו. רבי ישמעאל בר רבי יוסי כריסו
רובה רחמי, כדאמרין ביהשובר את הפתלים" (בבא מציעא פ"א). בני חבורה - לאו בפסח קאי. בני חבורה - שמש המשמש כסדרותן בנסקי בשלשה להסח, ואם בא יחיד או שנים
הזכרי - אין על השמש לשמש לעילוי. ויצאין אחד אחד, כל מי שסיים אבילותו קודם, אם בא לצאת - נגא. ואף על פי שקשה לשמש שורת היחידים העומקין. ואם דעילוי ביקרא
דעילוי אינשי - שאין האחרון מאריך יותר משעת סעודת האחרים, וגם בכניסתו לא ימרחו להסח כושי לאחר השמש יעו גמר שעת סעודה. והא דרנש בהו דילא - ודעילוי לשמש
שה רכין לצאת אחד אחד, לפי שסודת הוא לו לשמש היחידים. וצריך האחרון להוסיף דמים - לשמש.

הדרן עלך כיצד צולין

ומר סבר שי אם למקרא - ואם תאמר: והא שמעון ליה לרבי שמעון בפרק קמא דקדושין
(ת"מ) דאית ליה יש עם למקרא ולמסורת, ודרוש בגבדו בה בגבדו בה, דאין אדם
מוכר את רבו לשפוחת אחד אישות, ולא לאישות אחד שפוחתו שי לומר: דהתם לא סתרי
אחדרי, ויכול לדרוש שניהם. אבל הלא רוביא למירוש אלא חד - ודרוש מקרא, וכן בפרק
קמא דסנהדרין (ד"א). והא דאמר לעיל (פ"א).

המוציא בשם פסח מחבורה לחבורה הרי הוא בלא
תעשה - אתי אפילו למאן דאמר פסח נאכל
בשתי חבורות. דאדני שנתלק ולקוח כל חבורה
חלקו - אסור להוציא חלק חבורה זו לחבורה
הכלה והפכת פניה - אימירך לאשמענן,
ולא חשבנן בשתי מקומות אף על פי שאכלה
מקצת סעודה בלא הפיכת פניה. אי נמי קא משמע
לו דרובית להפוך פניה. כדאמר בגמרא: כלה תנן.
אין מסרבין לגדול - אמאי דריתב אפוריא לא
שיך למימר משום דאין מסרבין, דרובית
פריא דבר סות וסורה הוא. ולא הדי לה על פי שאכלה
אי לא משום כל מה שיאמר בעל הבית עשה.
נכנסין בשלשה כו' - פירש רבינו הגאון
חבורה שגמנו על הפסח וכו' וכו'. מקצת מתן בעת
סודך בני אדם לאכול, ושנה דהיילא - פירושו:
שמש - לחפש אחרים ולא נמצאן. אם נתקבצו
רק שלשה - אוכלין את הפסח ואין עליהן
לחמיתן עי שבוואו כולם. אבל פחות משלשה -
לא. אבל אם היו הפסח יחד ויצאו ותוארו:
והדר בהו דילא ולא נשאב - אפילו לא נשאב
רק אחד מהם אין צריך לחמיתן. כיון שדיו שם
ורצאו.

אמר רבנא ונתון דמים - האוכל פסח, ולית
הלכתא בנותיה. ותפסק מיה דעל בעידת
דעילוי אינשי והדר בהו דילא.

הדרן עלך כיצד צולין

בבת אחת - הרי זה גררן, שנים - דרך ארץ, שלשה - מנפי הרינה. מאי מעמיא לא אהדרת
אפך? אמר להו: קלה הופכת פניה, תנן. רבי ישמעאל ברבי יוסי איקלע לבי רבי שמעון ברבי
יוסי בן לקוניא, ותיב ליה פסא קבליה בחד וימנא ושתייהו בחד וימנא. אמרו ליה: וימנא
לה מה השותה בוסו בבת אחת - הרי זה גררן? אמר להו: לא אמרו בכוסך קטן, וימנא
מתוק, וקריסי רהקה. אמר רב הונא: בני חבורה נכנסין בשלשה ויוצאין אפילו באחד. אמר
רבה: והוא העייל בעידן הרגיל למעיל, והוא דרנש בהו דילא. אמר רבנאי: ונתנן שבר
דמים, וצריך האחרון להוסיף דמים, ולית הלכתא בנותיה.

הדרן עלך כיצד צולין

עשה - ומתניא היא במסכת דרך ארץ (ברפ"ב ע"א) (דרך ארץ רבה פתומיה). מסרבין לקטן - מבלקל ברבוי עי שפיצוי בו. ואין מסרבין לגדול - שכן במלכאם שאמרו לאברהם
בן תעשה" (בראשית יח) ולא סירבו בו, ולולט אמרו" כי ברובו נליך עי" ויפצו בהם אמר" (שם יט). כלה הופכת פניה תנן - ואין דרך האיש להפוך פניו. רבי ישמעאל בר רבי יוסי כריסו
רובה רחמי, כדאמרין ביהשובר את הפתלים" (בבא מציעא פ"א). בני חבורה - לאו בפסח קאי. בני חבורה - שמש המשמש כסדרותן בנסקי בשלשה להסח, ואם בא יחיד או שנים
הזכרי - אין על השמש לשמש לעילוי. ויצאין אחד אחד, כל מי שסיים אבילותו קודם, אם בא לצאת - נגא. ואף על פי שקשה לשמש שורת היחידים העומקין. ואם דעילוי ביקרא
דעילוי אינשי - שאין האחרון מאריך יותר משעת סעודת האחרים, וגם בכניסתו לא ימרחו להסח כושי לאחר השמש יעו גמר שעת סעודה. והא דרנש בהו דילא - ודעילוי לשמש
שה רכין לצאת אחד אחד, לפי שסודת הוא לו לשמש היחידים. וצריך האחרון להוסיף דמים - לשמש.

הדרן עלך כיצד צולין

פסחים. פרק שמיני – האשה דף פז גמור א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"

משנה האשה. האכל משל בעלה – דמסתמא דעתה לימנות על של בעלה, כל זמן שלא פירשה שיהא דעתה בשל אביה. ודל הראשון – כך דרך הגשאות ללכת לבית אביהן ורגל הראשון שאחר והשוואה. האכל מספיק שיאמר רוצה – ובגמרא מוקי לה בשאניה רדפה לילך עד דהא לבית אביה הויא, הלכך מספקא לן בה נדאה ולא אלא אמ כן פירשה. **אמורוספין** – שהיו לו שנים.

משנה האשה כיומן שהיא גבית בעלה, שהט ע"ה. והמנוהו לו על פסח וזה על פסחו. ולא יאכל משל שניהו – לא מפסח כל שיהא על פסח עד וזה על פסחו ולא משל זה ולא משל זה.

משנה אביה ושהט ע"ה בעלה – תחת אביה, שהט רוצה. ותום שהט ע"ה אפמורוספין – יאכל במקום שהיא עבד של שני שוקפין – לא יאכל משל שניהו. מי שהט ע"ה רוצה וכו'.

נמרא שמענת מנה: יש ביריה מאי רוצה? – בעשת שהיחיה. וימניחה: אשה, רגל הראשון – אוקלת אביה, מפאה אביה. מפאה אוקלת, רוצה – רוצה וכו'.

משל אביה. מן הסתם. מתניתן בשל אביה רוצה – לילך תמיד לבית אביה, דבית אביה חובב לה.

הלכך, כל שאר הרגלים היא שייכא בתריה. ורגל הראשון – שהיא רביעית ברדפה. הלכך רגל הראשון – שהיא רביעית ברדפה. מאן אילך? א – ספק במצאה שלם – ותחבתני עלי.

נמנמאת שלמה לה. לחיט טבחה – היא שוקלת היא בבית חמיה. ושם – איחיה.

שחיה – שהיא רביעית ברדפה. וזהו עילוי שדה בה דינאל. שנאמר (דינאל חז): ויני דינאל הדיח) בשושן אשר בעילם המדיני.

נמנמאת שלמה לה. לחיט טבחה – היא שוקלת היא בבית חמיה. ושם – איחיה.

שחיה – שהיא רביעית ברדפה. וזהו עילוי שדה בה דינאל. שנאמר (דינאל חז): ויני דינאל הדיח) בשושן אשר בעילם המדיני.

נמנמאת שלמה לה. לחיט טבחה – היא שוקלת היא בבית חמיה. ושם – איחיה.

שחיה – שהיא רביעית ברדפה. וזהו עילוי שדה בה דינאל. שנאמר (דינאל חז): ויני דינאל הדיח) בשושן אשר בעילם המדיני.

נמנמאת שלמה לה. לחיט טבחה – היא שוקלת היא בבית חמיה. ושם – איחיה.

שחיה – שהיא רביעית ברדפה. וזהו עילוי שדה בה דינאל. שנאמר (דינאל חז): ויני דינאל הדיח) בשושן אשר בעילם המדיני.

נמנמאת שלמה לה. לחיט טבחה – היא שוקלת היא בבית חמיה. ושם – איחיה.

שחיה – שהיא רביעית ברדפה. וזהו עילוי שדה בה דינאל. שנאמר (דינאל חז): ויני דינאל הדיח) בשושן אשר בעילם המדיני.

נמנמאת שלמה לה. לחיט טבחה – היא שוקלת היא בבית חמיה. ושם – איחיה.

שחיה – שהיא רביעית ברדפה. וזהו עילוי שדה בה דינאל. שנאמר (דינאל חז): ויני דינאל הדיח) בשושן אשר בעילם המדיני.

נמנמאת שלמה לה. לחיט טבחה – היא שוקלת היא בבית חמיה. ושם – איחיה.

דבליים - שתי דיבות, דומה בת דומה כי אבדם מלך ארם וישנים כעפר לרש. ותרי ותלך בן ואמר ה' אליו קרא שמו יורעאל - שעתידי אני לזרעם ולזרעם בגולה. ארבעה קנינין
 נסבין ובית הפקדש אחד מיניה - קנינין חשובין בעיניו לקרותם קנין לו, כאדם שטרוה לקנות דבר החביב לו. שלש נזירות - זרעאלו הדיינו גולה, רעא עמי רלא זרעאלו רחמה; ואמר
 להם וגו' ונקבו וגו' בטלה גזירת הגלות, וזרעתי - בטלה גזירת רלא עמי, קיפח - קבר, וזרעתי ימים מהם. על ידי
 שמתנשאים ברבנות הם מתים, ובה לימדת - כדלפי' לקמיה, כמי' ערווה יותם - סיפיה דקרא ירבימי ירבעם בן יואש מלך ישראל. כחן בית אל - כומר לנים. וזכר את הרחמים
 גרסינן. כי לא אוסיף עוד ארחם - אף על גב
 דרעוונתו הוא, איברו הוא מירכב סם
 רחמיים, כי נשא אשא להם - לשון סליחה.
 ואומרו ומתברר, ומידו' סליחה קא מירכב
 וסיפיה דקרא דלעיל הוא, רבי יוחנן אמר סמך סמך
 ורחמינו וגו' ואמרתי ללא עמי עמי אתה -
 אותם שלא דעו מעמי ידבקו בהם, וידעו לי לעם.
 אפילו דור - ורשעים, שאבוקין יקללו - אל
 תלשינן, מוחשע - שנחפס על שחלשין את
 ישראל, ואף על פי שרעא, ברכת עשה שפירין
 - שלא דעו יוכלין לכלותם יחד. ישפל לך
 תלשינן אחר - להשיבך שחובת, נפא דרובאי
 ולבדע נבחדה ודה, ברא חתנין וכחא סליקין
 - במחשבה וזן און עוקוסים תמיד, תגלה אותן
 - לבלי - שאין כשדים אבדורם כשאר ממזרים.
 שעמקה כשאלא - ויפדם מסע מהר, כמו
 שהמיתוסים מיד שאלו אלהים, שקרוב לשינם
 ללשון תורה - ולא שתחבה תורה מן מהר.
 לבית אבן - אברדם מאור כשדרי ינא, כפק
 מצרים - שבחו ישראל בראתם ממזרים.
 כדרכים נשוחו זכי וינעלו את מצרים, ובמי
 רחבעם עלה שישק מלך מצרים ונטל את כל
 הארצות, וליעניבם - כלומר, דבר פלא ראיחם
 שם, שהענין פנה להסתכל בו.
 תמרים

1 יורעאל על דם העתיד שיוצע בגולה. 1
 והגלה אותם לכלב - אדם דאמר 2
 בניסין (ויא' וטא) רחמנא בולטו אל בטולא דבר 3
 עשו, אלמא בני עשו מעלו ספי - היינו לבתר 4
 דאזת חברי לכלב. 5
 6 וישמם ענפר לרש". ויתרה ותלך לו בן ויאמר ה'
 7 אליו קרא שמו יורעאל פי עוד מעט ופקדתי את דמי יורעאל על בית יהוא והשבתי ממלכות
 8 בית ישראל ויתרה עוד ותלך בת ויאמר לו קרא שמה לא רחמה פי לא אוסיף עוד ארחם
 9 את בית ישראל פי נשא אשא להם ויתרה ותלך בן ויאמר ה' (אליו) קרא שמו לא עמי פי
 10 אהם לא עמי ואנכי לא אהיה להם". לאחר שגולדו [לו] שני בנים ובת אחת אמר לו הקדוש
 11 ברוך הוא להושע: לא הנה לך ללמוד ממשנה רבך, שפינו שדברתי עמו - פירש של האשה,
 12 אף אתה ברך עצמך ממנה. אמר לו: רבונן של עולם, יש לי בנים ממנה ואין אני יכול
 13 להזיזא ולא לגרשה! אמר ליה הקדוש ברוך הוא: ובה אתה, שאשתך ונהת ובךדו [בני]
 14 ונשים, ואין אתה יודע אם שלך הם או של אחרים הן - קד; ישראל, שהן בני, בני בחינה,
 15 בני אברהם יצחק ועקב, אהר מארבעה קנינין שקניתי בעולמי; תורה קנין אהר, דכתיב:
 16 "ה' קני ראשית דרבי". שמים וארץ קנין אהר, דכתיב: "קנה שמים וארץ". בית הפקדוש
 17 קנין אהר, דכתיב: "ה' זה קנתה מינו". ישראל קנין אהר, דכתיב: "עם זו קנית". ואתה
 18 אמת העבדים באומה אחרת?! כיון שידע שהקא עמד לבקש רחמים על עצמו. אמר לו
 19 הקדוש ברוך הוא: עד שאהיה מבקש רחמים על עצמי ובקש רחמים על ישראל, שאמרתי
 20 עליהם שלש נזירות פבורך. עמד ובקש רחמים וכפול גזירה, והתהילי לברך, שנאמר:
 21 "ותיה מספר בני ישראל כחול תים וגו' ותיה פקוסם אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל ה' ונקבצו בני יהודה
 22 ובני ישראל יהודו וגו' וירעתיה לי בארץ ורחמתי את לא רחמה ואמרתי ללא עמי עמי אתה". אמר רבי יוחנן: אוי לה לרבנות
 23 שמקבדת את בעליה, שאין לך כל נביא ונביא שלא קיפח ארבעה מלכים בימיו. שנאמר "חזון ישעיהו בן אמוז אשר
 24 חזה על יהודה וירושלים" וגו'. אמר רבי יוחנן: מפני מה זכה ירבעם בן יואש מלך ישראל להמנות עם מלכי יהודה
 25 - מפני שלא קבל לשון הרע על עמוס. מגזל דאימיני - דכתיב: "דבר ה' אשר היה אל הושע בן בארי בימי עזיה
 26 ויהם אהו יחזקיה מלכי יהודה ובימי ירבעם בן יואש מלך ישראל". ומגזל דלא קיבל לשון הרע - דכתיב: "וישלח
 27 אמציה בתן בית אל אל ירבעם מלך ישראל לאמר קשר עליך וגו'". ודכתיב: "פי כה אמר עמרם חברך ירבעם
 28 וגו'". אמר: ה' ושלום אמר אותו צדיק פך, ואם אמר - מה אעשה לו? שכניה אברהם לו. אמר רבי אלעזר: אפילו
 29 בשעת געסו של הקדוש ברוך הוא זכר את הרחמים, שנאמר: "פי לא אוסיף עוד ארחם את בית ישראל". רבי יוסי בר רבי ינאי
 30 אמר מהקא: "פי נשא אשא להם". ואמר רבי אלעזר: לא הגלה הקדוש ברוך הוא את ישראל לבין האומות אלא כדי שיתוספו
 31 עליהם גרים, שנאמר: "ורעתיה לי בארץ". כלום אדם וודע סאה - אלא להכניס פמה פורין, ורבי יוחנן אמר מהקא: "ורחמתי את
 32 לא רחמה". אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי, מאי דכתיב: "אל תלשן עבד אל ארדונו פן יקללך ואשמתה", ודכתיב: "דור
 33 אביו יקלל ואת אמו לא יברך". משום דאביו יקלל ואת אמו לא יברך אל תלשן? אלא: אפילו דור שאביו יקלל ואת אמו לא יברך
 34 - אל תלשן עבד אל ארדונו. מגזל - מהושע. אמר רבי אשעזא, מאי דכתיב: "צדקת פרונו בישאל" - צדקה עשה הקדוש ברוך
 35 הוא בישאל שפורן לבין האומות. והיינו דאמר ליה ההוא מינא לרבי חנינא: אמן מעלינן מינייכו, פתיב כבו: "פי ששת תרישים ישב
 36 שם וגו'", ואלו אגן - איתניכו בןן פמה שני, ולא קא עברינו לבו מיד. אמר לו: רנודן, ישפל לך תלמוד אהר - גופל ליה פך
 37 אשעזא. אמר ליה: משום דראו ידעונו חכי מעבדו: תכלינו פולחו - ליתגו בפתיב, מאי דאיך גנבינו - קרו לבו מלכותא ומקבא.
 38 אמר ליה: גפא דרומאי! ברא נחמינו ובהא סלמינו. תני רבי חייא, מאי דכתיב: "אלהים הבין דרבה יהוה ידע את מקומה"
 39 - יודע הקדוש ברוך הוא את ישראל שאינן יוכלין לקבל גזרות של רומיים, לפיכך הגלה אותם לכלב. ואמר רבי אלעזר:
 40 לא הגלה הקדוש ברוך הוא את ישראל לכלב אלא מפני שעמקה משאלו, שנאמר: "מיד שאלו אפרים מקות אנאלם".
 41 רבי חנינא אמר: מפני שקרוב לישנם ללשון תורה, רבי יוחנן אמר: מפני ששיגון לבית אפון, משל לאדם שקעם על אשתו,
 42 לחיבן משגרה - לבית אמה. ותנינו דרבי אלכסנדר, דאמר: שלשה חזרו למשתתן, אלו הן: ישראל, פסח מצרים, וכתב
 43 לזוהר: ישראל - הא דאמרן, פסח מצרים - דכתיב: "ויהי בשנה החמישית לפולך רחבעם עלה שושק מלך מצרים על
 44 וירשלים וגו'". פסח הלוהות - דכתיב: "ואשפרם לעיניכם". תנא: לזוהר נשברו ואתוית פורחות. עולא אמר פך שאכלו

1 המרים - יש בבבל רחבה. מיריאה - סל כמה פי חמי מוזא - כמה מוזא בלא אחד.
 2 דר המוריה. ושהר דיעקב, וביא דיל אעקב - כולם בדי הבית התפללו. שקראו בית -
 3 מקום משומר. ויורעאל - זים בשששת מטרונטין, וקר ליה זים כיצירת בראשית. יש
 4 ביריה - שחברר שבוה נתרצה בששית שחשית אילו הדיעהו. שה לבית - איש בכל

5 הבית קיחו כלכל בני ביתו, ואין צריך דעוקו. על
 6 די - בשביל שבוה ובתי הטקנים עליו לחבן.
 7 הלך בין מדרתן - הדינה בסתמא, בדמוקין
 8 לקטן, בין שלא מדרת - דאמרו לא. אין ויכלין
 9 למחות. וכן עבדו ושפתו הנבעים על כרחם
 10 ומשבו אחיהו. דסמוכין עליו. אבל שפתו
 11 העברית, אף על פי דלא משכח לה אלא
 12 בקטנה, דהא יוצאה בסמימן - כיון דאין עליו
 13 לחבן, ויכלה למחות. ובי גרסין. וביא אידיך,
 14 לקטן, בין שלא מדרת - דאמרו לא. אין ויכלין
 15 ולא על ידי עבדו ושפתו העבריים, ולא על ידי
 16 האשה, שירצא מדרתן. אבל שחט הוא כו. ותיך
 17 מן האשה שירצא בשל עצמה. מפני שמחאה
 18 מחאה, דקיימא לן גיטין עובד. ויכלה אשה
 19 שתאמר לבעלה איני נותנת ממך ואיני עשה
 20 דברך. ובי גרסין. מאי שנא אשה - כלומר,
 21 מאי שנא אידי מבערד ושפתו העבריים, וכן
 22 ובתי הגדולים. ושני: אמר רבא אמר וכל דרבי
 23 לה - דרבינו כל זני. שיכולים לשחות - שמתא
 24 שמתא שלום מחאה, אלא: טעמא דמחאי,
 25 דהא סתמא - יוצאה בשל בעלה. הכי גרסין.
 26 לאפוקי מחאה דאמר אל - אין אנו רוצין
 27 דרבינו טעמא דקריבי אחידי - בני הבעלים
 28 ואין רוצין ליהנות זה מזה. הלכך, אפילו נתרצה
 29 האחד שיאכל העבר בשל - אין חבירו רוצה
 30 שיהנה הלך משל בעלה. כפשטה ראשונה -
 31 קודם שחורר בית הלל, לא יאכל משל עצמו
 32 מפני שאין חלק עבדות נמשך אחר דעתו.
 33 כפשטה אחינה - הואיל ובידו לשחררו
 34 דרי הוא כגון חורין, ואוכל משל עצמו.
 תקנתם

25 על ידי בנו ובתו הגדולים, ועל ידי עבדו ושפתו העבריים, ועל ידי אשתו אלא מדרתן.
 26 אבל שחט הוא על ידי בנו ובתו הטקנים, ועל ידי עבדו ושפתו הנבעים, בין מדרתן
 27 ובין שלא מדרתן. ויכולן ששחטו ושחט רבן עליהן - יוצאין בשל רבן, ואין יוצאין בשל
 28 עצמן, חוץ מן האשה ששכחלה למחות. מאי שנא אשה? אמר רבא: אשה וכל דרבינה לה.
 29 דהא גופא שפויא: אשתו בין האשה ששכחלה למחות. טעמא - דחמי, דהא לא מחי -
 30 נפקא בשל בעלה. והא קתני רישא: ולא על ידי אשתו אלא מדרתן, הא סתמא - לא
 31 נפקא! מאי "אלא מדרתן" לאו דאמרי איני, אלא בסתמא. לאפוקי תיקא דאמרו ל'א.
 32 והא "כולם ששחטו ושחט רבן עליהן יוצאין בשל רבן" דבסתמא, וקתני "חוץ מן האשה
 33 מפני ששכחלה למחות"! אמר רבא: כיון ששחטו - אין לה מוחיו גדול מזה. "עבד של שני
 34 שחטין וכו'". רבי ליה רב עינא קבא לרב נחמן, תני: עבד של שני שחטין לא יאכל
 35 משל שניהן. וקתניא: רצה מזה אוכל רצה מזה אוכל! אמר ליה: עינא קבא, ואמרי לה:
 36 פתיא אקמא, מיני ומיניך סתמיתן שמעתינא. מותניתין - בדקדפי אחרדי, ברייתא - הלא
 37 קפרי אחרדי. "מי שחטיו עבד וחיץ בין חורין לא יאכל משל רבו וכו'". משל של שני
 38 ליה יאכל, אבל משל עצמו - יאכל. והא תניא: לא יאכל לא מושלו ולא משל רבו!
 39 לא קשיא: כאן - כמשנה ראשונה, כאן כמשנה אחרונה. דתני: מי שחטיו עבד וחיץ בין
 40 חורין - עובד את רבו יום אחד ואת עצמו יום אחד, דברי בית הלל, בית שפאי אומרים:
 תקנתם

1 שמעתינה מעתה שי בירה - והא לא שייך מאי רוצה בשעת שחיתה. דבשלמא לעיל
 2 אשמעינן דאי לא בירה בשעת שחיתה אינה אוכלת כלל, אף על גב דסלקא
 3 דעתך דבתי בעלה גיריא שפי. אבל הבא, ואם רוצה בשעת שחיתה - מאי קא שמעינן לך.
 4 שזה לבית מבל מקום - פירושו: משום דבתי לאו דאורייתא. והכי אתא ליה לה ויא
 5 גופיה פריק "אין בין תומד" (נרדמי לוגא), ויא
 6 תאמר: דחייא מנביל פסח שלא למתויה ונדי דקטן
 7 אוכל גבולות אין בית דין מצוין להפרישו -
 8 לסתם לך, כדאמר אסור, כדאמר בפרק דרשי
 9 (ביבנות קידא), ואומר רבינו יתחק: דהם לפינן
 10 מילא תאכלום, ולא אסור אלא דומיא דשרצים
 11 ונבילות, אבל כהאי גוונא דראבינ תוך מעוה -
 12 שרי.

13 על ידי בנו ובתו הטקנים - בפרק קטן דבבא
 14 מעטעא (בבב), בני מנחה יאכיל אכיל לטמא דרבא
 15 דלא קטן קטן נמש, אלא גדול הסמוך ועל שלחן
 16 אביו - ודו קטן. הבא על כרחך קטן משל
 17 מדאמרין בין מדרתו בין שלא מדרתו. וטלא
 18 מדרתו אמרין בסטור היינו דאמרי לא. וגדולים
 19 פשיטא דיש בידם למחות. אפילו ממוכין על שלחן
 20 אביהן. וכולן ששחטו בו - כי קא שמעינן לך
 21 אפילו סתמא, כיון דשחטו - אין לך מחיל גדול
 22 מזה, כדאמרין בסטור.

23 **מתניתין** אחרדי - אין לפרש דקפדי
 24 שאן כל אחד רוצה להנותן את
 25 חבירו, ולכך אפילו חלקו לא יאכל דאי אפשר
 26 שלא יהיה גם חלק חבירו. וכן לא יאכל ששחט
 27 עליו, וכל השוחט הוא כבוד שחטו משלו
 28 ולא ידעה חלק חבירו? דסתמא מיירי כששחט
 29 עליו רבו דומיא דרישא, דהוה ששחטו עליו בו.
 30 ועוד: רבי שחטיו עבד אמר לא יאכל משל עצמו
 31 לא למשה ראשונה. דריתו ודאי להנותן את
 32 חלק רבו כדי לצאת ידי חובה לכך נראה בפרוש
 33 הקונטרס: דקפדי - שכל אחד רוצה שיהנה
 34 חלקו משל חבירו, ושחטו אף על חלק חבירו.
 35 וכבוד שחבירו אינו מקפיד אם יאכל חלקו משלו,
 36 ולכך, חציו עבד לא יאכל למשה ראשונה אף
 37 משל עצמו. **לישא** שפחה אילו - יכל - אם
 38 תאמר. ולהי עשה דפרו ורבי (בראשית ט)
 39 ויחיה לו וילא יהיה קדש (דברים גז) ויש
 40 לומר: משום דרדה דליבא עשה, דאפשר לה
 41 בעבר. ועוד: דבתחלה ביהא מעיקר לאו, ולא
 42 יומיקר עעמו בעבר עברי ויהיה מותר בשפחה
 43 ויש להי. כיון שאין ויחיה לה, ואדמי בני
 44 נהוג עבד עברי, ועוד אמר רבינו יתחק: דאסור
 45 למכור עצמו בעבר עברי, כדאמרין בפרק קטן
 46 דקדושין (בבב), ואם תאמר: שיש צדקה שפחה
 47 וצדקה בת חורין ויש לומר: דאין צד עבדות
 48 ומשפחה בשל חירות. ואם תאמר: רישא ממוחית
 49 דמוחו מותר בשפחה, דבפרק דאמרו (שם
 50 סטא) אמר רבי טרפי: יכולים ממוחים ליהרר.
 51 כיצד. ממוחו נשאת שפחה. ממוחי בני בית חירות
 52 דחורין וממוחי ממוחים אלו הם בתו ושל למה
 53 אי חציו עבד קדושין תופסין - אתי עבד עבדות
 54 ומשפחה בשל אשת איש. ואי לא תפסי - אם כן
 55 בעלתו בעלת זונה. ושהולח (גיטין מגא)
 56 מספקא ליה אי תפסי אי לא. ועוד אמר רבינו חם:
 57 דאין חלק להרבות ממוחי. ואם תאמר: רישא תניה. דחורין תניני ממוחים לכא הן בתו ויש לומר: דאף על גב דממוחו מותר בשפחה -
 58 שנעבר מאיסור ולא תפסי קדושין, ולכך מותר בלא ר' דיהה קדיש. והא דאמרין ביש מותרות: (ביבמות פהב) וממוחת ונתנה מרלא ליה -
 59 ואף על גב דנאסר תפסוה - האי גברא לא יאכיל ליה באיסור. ודא קא נתיב בעיה
 60

1 **כופין** את רב - ברוצה שפה אין כופין את רבה אלא יחיד דנתנו בה מנתן הפקר -
 2 היינו משום דכששחררה, שמא לא תקיים, כיון דלא תקיימה. ואם תאמר: אמאי
 3 כופין? וכי אמרו לו לאו תחת בשביל שיהיה דומה? והמשתרר עבדו עובר בשעוה וש
 4 לומר: מנהג רבה שנהי, דלא תתיר בראה לשבת יצירה? כדמנינן (ברכות מג.) גברי אלעזר
 5 ששחררו עבדו: מנהג רבדים שאני.

6 **והתניא** אין נמנין על שני פסחים באחד -
 7 פירש בקטורה: דברייאן סברה דאין -
 8 ביריה. ולא מצי לשנוי דמתניתין קסבר דרש
 9 ביריה - דאם בן הוה ליה למתנין מאיה שירעה
 10 יאכל, ולא תאמר: אמאי לא משני דברייאן קמי
 11 כשנמנה על שני פסחים באחד, והתם דרבי לא
 12 יאכל משניהם. אבל מתניתין כשדמנדו והוה אחד
 13 הו - דרעדו על דראשון ושני לומר: דמתניתין
 14 קאמר ראשון לטעוהו, אף על פי שרבוהו עליו
 15 לבסוף.

16 **במלך** ומלכה - שיש להם רוב מעדים, ולא
 17 קפדי אם גדי ואם טלה. אם שמן אם כהוש.
 18 **על** מנת שאין לרבו רשות בו - ולמאן דאמר
 19 בפקק קאמר דקדושין (בבב.) דקני רביה על
 20 שיתן על מנת שיצא בו לדורות, הכי בני פירש
 21 שיתן לו שיצא בו חובת פסח.
 22 **קמי** שמאי גלא - פירוש: ולא פסל כל כך.
 23 דזאל ואינו בנהו הקרבן.
 24 **ואיך**

17 **מן הראשון** והוא תניא: אין נמנין על שני פסחים באחד! מתניתין במקדו ומקדו. והתניא:
 18 אין נמנין על שני פסחים באחד, ויעשה במקדו ומקדו שאמרו לעבדיהם: צאו ושחטו עלינו
 19 את הפסח, ויצאו ושחטו עליהן שני פסחים. באו ושאלו את המקדו, אמר להם: לכו ושאלו
 20 את המקדו. באו ושאלו את המקדו, אמרה להם: לכו ושאלו את רבן גמליאל. באו ושאלו
 21 את רבן גמליאל, אמר להם: במקדו ומקדו ידבקו עליהן - יאכלו מן הראשון, אגן -
 22 לא תאכל לא מן הראשון ולא מן השני. ושבו פעם אחת ונמצאת בביבת המטבחיים, אגן -
 23 ובקשו לטמא כל הסעודה בקולה. באו ושאלו את המקדו, אמר להם: לכו ושאלו את המקדו.
 24 באו ושאלו את המקדו, אמרה להם: לכו ושאלו את רבן גמליאל. באו ושאלו אותו, אמר
 25 להם: בית המטבחיים רותח או צונן? אמרו לו: רותח. אמר להם: לכו ותביעו עליה בוס של
 26 צונן, הלכו ותביעו עליה בוס של צונן, ורחשה. וטרו רבן גמליאל כל הסעודה בקולה. ונמצא
 27 מקדו תלוי במקדו, ונמצאת מלכה תלויה ברבן גמליאל, ונמצאת כל הסעודה תלויה ברבן
 28 גמליאל. "שכח מה שאמר לו רבו וכו'". "שלי"? מה ששקנה עבד קנה רבו! אמר אבין:
 29 הוהך אציל רועה הרגיל רבו, אשכח, דניחא ליה בתקפא דרביה, ומקני ליה חד מנייניה על
 30 מנתן אציל לרבו רשות בו. "שכח רבו מה שאמר לו וכו'". אמר אבין: לא שנו אלא ששכח
 31 אחר וירקה, דבעדינא דאירויך דם הוה חיו לאכילה. אבל שכח לפני וירקה, דכי אירויך דם
 32 לא הוה חיו לאכילה תיביין לעשות פסח שני. אויבא דמתנין לה אברייא: חמשה שנתערבו
 33 עורות פסחיהן זה בזה, ונמצאת יבולת פאחד מהן - פולין ויצאין לבית הישריפה, ופמורין
 34 מלעשות פסח שני. אמר אבין: לא שנו אלא שנתערבו לאחר וירקה, דבעדינא דאירויך דם
 35 מיחא הוה חיו לאכילה. אבל נתערבו לפני וירקה - תיביין לעשות פסח שני. מאן דמתנין
 36 אפתינתין - כל שבן אברייא. מאן דמתנין אברייא - אבל אפתינתין לא, כיון דכשריהן
 37 ניהו, דאי אדרב ריו חיו לאכילה - קמי שמאי גלא. אמר מר: "ופמורין מלעשות פסח
 38 שני". והא אויבא תר דלא נפקו! משום דלא איפשר. היכי לעבד? לימי כל תר דלא נפק - פסח -
 39 קא מיימי חולין לעורה, דאיבעי מנייהו עבדי להו. ליתי פלוהו תר פסח - ונמצא פסח גאכל
 40 שלא למניו. האי ממיז? נתיי כל תר מנייהו פסחו, וניתני ונימא: אי דידו פעל מום - האי
 41 דאיתי השתא ניהו פסח, ואי דידו תם - האי דאיתי השתא ניהו שלמים לא - איפשר,
 42 משום

מסכים. פרק שמוני - האשה דף פח עמוד ב - מותר מהדרות "אבן ישראל" (שטיינזליץ)
 תוספות

1 תקנתם את רבו - שאינו מוסר כלום מן דראוי לו. ואת עצמו לא תקנתם - מה תוא
 2 עליו. לישא שפחה אינו יבול - דער חירות אהו בה, דכתיב (ורבים כג.) ללא יהיה קרשי
 3 - לא יסב איתחא אמה. **משנה** שחם נרי יאכל - רבו ממנו, ואף על גב דרגיל בטלה
 4 יאכל מן הראשון - והשני שחם שבה מה
 5 אביו לו רבו - ופשיטו לו גרי אלו טלה, הוה
 6 שבה, ומלה שלי - ובגמרא פריך: מה שקנה
 7 עבד קנה רבו ומנא ליה לדידה? שחם רבו
 8 אביו יל - הוה חבר שחם השנים. שחם רבו
 9 יצאו לבית השריפה - דלא ידעו די דהאי
 10 ודי דהאי, ואין פסח נאכל אלא למניו.
 11 ופמורין מפסח שני - דרשיתה חזיקה
 12 מעליה, איהא חדא אהאי וחדא אהאי. אהאי. וקמי
 13 שמאי גלא. **גמרא** ותניא אין נמנין על
 14 שני פסחים באחד - וטמא לשבת אכילה
 15 מאחד מהם שירעה, דאין ביריה, וכי בעי
 16 למיכל - וילמא בשעת שחטה לא היה
 17 דעתיה עליה, הלכך לא אכיל. הוה שהננה
 18 את רבו על שני פסחים ורבו סמך עליו -
 19 והאי יאכל מן הראשון במקדו ומקדו -
 20 שתלוין על עבדיהן, ואין מקפדין על סדרתן
 21 אלא גדיים אם גדי טלמים, הלכך אין כאן דין
 22 ביריה, דתרווייהו נזתא ליה. לפיכך יאכל מן
 23 הראשון, דכיון דליבא קפידו - יצא בראשון
 24 ידי חובתו, ובאחד כבדו נשחט. וכי גרסינן
 25 והתניא אין נמנין על שני פסחים באחד
 26 ומעשה במקדו ומלכה בו, שני פסחים - גדי
 27 ועולה לבו ושאלו את המלכה - בקיאה
 28 ורובמה חיתה. שריתק קלה - כדאמרן, שאין
 29 מקפדין אה גדי אם טלה. אמי לא נאכל -
 30 אם היה אחד ממנו ששחטו עליו גדי וטלה
 31 אלא יאכל לא מן הראשון ולא מן השני
 32 דכיון דקפיד לא ידיעו בהו נזתא ליה. הלמא
 33 אחד משננה שריצים המטמאין במגנן, וירקשו
 34 לטמא, שריתו סברין שחמה. בית המטבחיים
 35 רותח או צונן - כלומר, נמצאת ברותחין או
 36 בעינן, וירחשה - ופירסיה, ובינו טמאה -
 37 "במותם כתיב בתקפא דרביה - שמואל לו
 38 תקנה אחרת, דוא לא מצי למימר גדי שלי
 39 ועלה שלמים, ואם טלה אמר לו יבי טלה שלי
 40 וגדי שלי. כדמפיש לקמן (שם) כשנמנעט
 41 באכילתו, וקא אביל לתרווייהו באותו הלילה
 42 משום - דפסטר פסח, והו מנייהו שלמים לא, לא
 43 שני פסחים שחטו מפסח שני, אלא ששכח רבו
 44 לאחר וירקה שני הימים מה אמר לו, אבל
 45 בשעת וירקה שחט הוא רבו, והיה אפשר
 46 לומר דיהיה שר רבו אויבה של עבד, רבו אירויך
 47 דם לישא אכילה אירויך, דלא ידיע מניו
 48 ודייה. וחייבין - רכי אירויך לא לאכילת
 49 בשת אירויך, דוא לא ידיעו מניו ודייה,
 50 יבולת - מום לספול. אהויה - באחד
 51 העורות, ואין ידיעו מאיהו פסח היה שר זה,
 52 ואותו הפסח פסלו הוא. ופמורין מפסח שני -
 53 ולקמן פריך: הוא אכאב דר ולא נפקו אהי אבין
 54 לא שנו - דפמורין. חיו חיו - ארבעה השפירין
 55 לאכילה. הלכך הארבעה יצאו, והאפשר
 56 פסור, משום דלא ידיעו מנו דליתא, ולא אפשר
 57 לאותו חולין לעורה בולמטיה. חייבין - בולן,
 58 שאין כאן פסח שלא נזק חדה לאכילת כהה.
 59 וקמי פסח שחטו אהו חייבין פסח שני - כל שבן אברייא,
 60 דספק פסול מום שיבולן, ולא רבתי וירקה פסול, קמי שמאי גלא - איהו מעלים של כל אחד, ודחם נזתן לירקה, שרדי אין כאן פסול קרבן, ואף על פי שאמר רבא, הוה
 61 גרסינן אבין פו פמורין מלעשות פסח שני בו - ואברייא קא. אי מיימי חולין לעורה - הארבעה שכבר יצאו - שאלו שכבר יצאו - אין נמנע מלום.
 62 משום

פסחים. פרק משני – האשה דף פט עמוד א – מתוך מהדרות "אבן שראל – שטיינזולץ"

תוספת

1 **הא'** כהן ודמי ואי עבד פסח בו – ואם אמרו: ויתני בן קהן ויש להוסיף ימינו
 2 פריך. **ויתני** מותר פסח – לא כפרדוס הקונטרס שקידש לשם מותר אם שלו היה
 3 הם דבהא כל היה טועה המגרא. אלא ראה רבינו יצחק שקידש לטתא. ואם בעל מום שלו
 4 יצא בזה, ואם לאו – הוא מותר פסח. ופריך: דלא היה מותר פסח אלא היכא שהופשט
 5 לגמרי לפסח וניתוחו.

6 **ונתירו** ויתנו מותר פסח – ואם אמרו: ואיך
 7 יבשר מותר זה לפסח: הוא לקמן בפרק
 8 'מי שהיה טמא' (ז.צ.א.) פליגי רבי יוסי ורבי יהודה
 9 אי בני אהרן חזרו מבנה הבהרה ראשונה, אבל כולי
 10 עלמא מודו דאם נשאר עתה אתה בלא בעלים –
 11 דלא חזרו לפסחו ויש להוסיף ימינו. וכתב שמשעשי שני
 12 פסחים לאורייתו, וניתוחו לו אחר, דאינו נפסל
 13 משום שניתוחו יחיד, ואם האומר: אבתי כולל
 14 דלא בעי עקרה – שלמים לשם פסח משמע
 15 ועוד: איך ימכרוהו האמר לקמן המוכר עלתו
 16 ושלמו לא עשה כלום ויש להוסיף ימינו. כיון שאיבד
 17 אינו ערער לה – לכולל עלמא בעי עקרה,
 18 כדאמרין במגילת נחשוש' (לעיל ד.ט.כ.) כגון שיהו
 19 בעלים טמאי מומים. ואי מותר פסח במעט אידי,
 20 כדפריש בקורטוס – מותר שפיר.

21 **דאילו** כפח ליום לילה – קשה לרבינו יצחק
 22 דתנן פירק קמא דברכות (א.א.): כל
 23 תנאיין לילה אחד – מתוחן עד שיעלה עמוד
 24 השחר. וקאמר במגרא (שם א.א.) ואילו אביילת
 25 פסחים לא קתני, ורמינהו קריאת שמע והלל בו
 26 ואביילת פסחים מתוחן עד שיעלה עמוד השחר.
 27 ונמי אין קפריה הוא הבא בעצמה דשיק ליתמיני
 28 גבי פסח ויום ולילה, ואם כן הוי בכלל תנאיין
 29 לילה ולילה וקתני תהומי ויש להוסיף ימינו. ודחת היה
 30 ליה ליתמיני בהדיא, אם איאת דאביל עד עמוד
 31 השחר, לאפקוי ממשנה ד' איתווי מומים (בבב)
 32 (ג.ב.) דקתני אנו נאכל אלא עד חצות הייתי
 33 מדרבייאה. ושמע דאורייתו. וכל דקתני קתני ליה
 34 בהדיא – דמיא מניה דרבי דאנו נאכל אלא עד
 35 חצות. כנמשח 'איתווי מקומן'.

36 **ואילו** פסח לא בעי סמיכה – סמריא ליה
 37 סמיכה בכל יום ויום, דאי לא בעית
 38 אלא כל הדר – לא הוי עבודה בקרשים. וב'אין
 39 דרשיך (מגנה טוב) מלוגנת דתנאי הוא.
 40 **הני** מילי דרביב – הואו הויין דאבולווא אמרתיין
 41 דבי; אסמיכה ואמנותא ואיתור. וחזמה ובי
 42 כשעבד לא יא עישו מנותו כדלכתין, יכנס לבי
 43 ספק ברתו ויש להוסיף ימינו. דתוב שריחא ספק ברת בש
 44 וכל תעשה. מנה שיעשו רובם שלא בחנון, כי
 45 ובר רובם עשו פסח. **אלא** אי אמרת דלא
 46 אבננתו בו – חזמה דברכי אין בן המותר
 47 (גרידס ל.א.) מסיק רבי וירא אליבא דרבי יוחנן
 48 מוך משנה דשה לבית אבות לא דאורייתא, דאי
 49 דאורייתא – אבישרא קאי, ומנכה לזין, והבא
 50 מוך לה רבי יוחנן בדאמנתו מעיקרא ויש להוסיף
 51 דהבא יחי פירשה. אי אמרת שפירא משמע
 52 כאילו אבננתו מעיקרא, אלא ירכיבין מינה. ויש
 53 טעמא דשה לבית אבות לא דאורייתא – שפיר.
 54 אלא אי אמרת אינו חשבו באבננתו מעיקרא.
 55 אלא עירכין מיני, דשה לבית אבות דאורייתא –
 56 אמאי מוכחין אחיו עמו: דפשיטא שלא המנה כולם
 57 קודם חזיהו. מראקמו: דהיינו שחוט על מי
 58 שיעלה מכס ראשון.
 59 דעות

משום דאיבא חזו ושוק – ושלמים. שצריך ליתכן לזמן ואי אפשר לתת. דהא כל דה
 2 וחד שמא האי הוי פסח, ונמצא מאביילו לכתן שלא מננה עליו. ויתני כל דה וחד –
 3 ונמצא כהני כל הודי – ודמנא נפקי איבא חד דקא נפקי ביה, ואיבל חזו ושוק
 4 של כולם. **דקא** פסגס באיביל שלמים
 5 במוק אבילתו, שאוכל את כולם ליום ולילה
 6 ושוקה את התורה. ואם שלמים הוא – ערוין
 7 אינו נותר, ונמצא שוק קודם קרישם ונתיב
 8 בנותר הפסח – מתחלתו יתנה עליו: אם שלי
 9 תם היה – זה יהיה מותר הפסח. שהוא קרב
 10 שלמים, והוא פסח שאוכל ליום ולילה. והבי
 11 תניא בתוספתא דרובים בפרק (הפסח)
 12 שנתערב. משני: אין מפרשים קרבן מותר
 13 לשם נותר, ונמצא שוק קודם קרישם ונתיב
 14 והרי שם פסח לא חל עליו מעולם, שהרי זה
 15 כבר יצא. ונתירו ויתנו מותר הפסח –
 16 יבקשו שיעשה שנתורה לזמן פסח, היא
 17 מיתם פסח, ויחוק מן כדמננה, ויחנה כל אחד
 18 על שלו: אם שלי בעל מום היה – הרי זה
 19 פסח, ואם לאו – הרי הוא כמות שהוא. מותר
 20 הפסח שלמים, ונאכל ליום ולילה.
 21 סמיכה – ואי אפשר לטמון על זה, טעמא פסח
 22 דקא עביד עבודה בקרשים. קרבן נשים
 23 – לא עמי סמיכה: פסח בשמיכה – בנות מן
 24 המוקד לקיד המוכח כנגד היסוד. דנפקא לן
 25 מן דן דפסח מידים מוכין שפיר, ומשבת
 26 זבחים בפרק 'מי שאיני' (ז.ל.ב.) שלמים
 27 כתיבא ודיקה, שוקק למרוחק
 28 מן המוקד מנחה. ואין מן אצבע אלא
 29 בתנאי, דכתיב לא 'ואצבענו'. אבל ככל שאר
 30 קריבת 'זריק' כתיב, וזרק כנגד הקד עד
 31 שהיה נתון לקיד מטיבי וקד דרמי. לכתחלה
 32 נמי – בתמידי. **משנה** על מי שיעלה
 33 משמע עבודה מנחה עליו אלא ראשון, וזבחי
 34 את אחיו עמו – כנורא מפרש היכי מתנבני
 35 ומתוך: דאמננהו אבודין מעיקרא, וביד לזון
 36 קאמר, שידור כל אביל לדודת ראשון, ויהיה
 37 הוא ראש לאיתו שיעבו על ידו, וכן הודיענו.
 38 **גמרא** שמע מינה שי ביריה – קא סליק
 39 דערך דלא אימנא אלא חד. בדי לזון – ובולן
 40 אימננו עליו, כן ראשון בן אחרון. תניא נמי הכי
 41 – דמשום דהיינו נקט. **משנה** נגזין – הרעה
 42 לימנה – ומשכין – הרעה דלמשך. קד שישמח
 43 – אבל מששחט – אין נגזין עליו, ואין מושכין
 44 הימנו. אפילו לוקי שמעון דפליג, ואמר עד
 45 שירוק – דלא מוכיח דלמשך הוא דפליג, אבל
 46 כלמנת מודה. **גמרא** דאי על גב דנגזין עליו
 47 בפרו (ז' וזוהין ונגזין עליו בתורה) אחרת –
 48 כל הבהר ליהמה שמיננו על פסח אחד ומיטבו
 49 כולן דיהון דמנו. ודלא כרבי יהודה דאמר לקמן
 50 בפרק 'מי שהיה טמא' (ז.צ.א.) וכלבד שיהיה
 51 אחד מן הבהרה ראשונה קיים עליו. מחלוקת
 52 לימשך – בהדיא קאמר רבי שמעון עד שירוק.
 53 אם ימנע הבית – אם באו לימעט ולמשך
 54 מזהות משח – בעדו היחול לשה וימעטו.
 55 מזהותיה – שיעדו בחיים. מזהותיה – קודם
 56 גמר עבודתו.

47 **יהיו** קמנו עד שישחטנו, רבי שמעון
 48 אמר: רבי שמעון, ומושכין עד שירוק הקים.
 49 משנה

משנה

49 **יהיו** קמנו עד שישחטנו, רבי שמעון
 50 אמר: רבי שמעון, ומושכין עד שירוק הקים.
 51 משנה

1 דעות שאני - אף על גב דאבלי בולחו אלא כחד. חומה לביני יצחק: מן צדך לטוני
 2 הבי? למה לא רשאי הבא דלא שיק למימר הבא בליתו. ולא דמי כלל לדידי של
 3 אחד מן יפות. ויש לומר דאיצטריך לשיי חיבי, דלא נידון ואיפסא: דוקא מננה אחרים
 4 דלא מיני למימר און קבילתון. והא דידו שפתי, דמיני למימר קבילתון - און רשאין לתון
 5 חלקו. ומעיקרא דדוח בני מינשיט דידו כידו

6 של אחד מן יפות - היה מיני למימר: אדרבה.
 7 איפסא מסתברא. לכן משני דלא מיני למינשט
 8 מדי. **בני** חבורה רשאין חלקק אל לא - ואם
 9 תאמר, אמאי לא פשיט מענתתון. דדוקא אם
 10 הזנה האחרים עמו רשאין לתון חלקק ויש לומר:
 11 דאיכא למידיח. דבכל מננה בני רשאין לחלקק. **ולא**
 12 והא דנקט מננה - משום דרבכל ענין מידי, אפילו
 13 הנינו כלא לחלקק. ואם מננה רשאין לחלקק, אמאי
 14 הבינו לא בעי למידיח, ופשיטת דלאק. אמאי
 15 שלא לחלקק, אפילו אחד מן דידו רפת - אי
 16 רשאין לתון חלקק. ומסמטא פ דעת כל הנינו.
 17 דאם אין אחד מן דידו יפות - אין דרך לחלקק
 18 בלא מננה.

19 **מעוה** כל שתי יפלו לנדה - קצת קשה
 20 לרבינו יצחק. דרישאי כיומי בהשקדש
 21 מעת לשם פסח, כדכרחי בסמוך. וסופי מידי
 22 במעת חולין. דאי הקדשין שלשום - אין יפלו
 23 מעת לשלשם לנדב ציבור. וקריבין מן עולות
 24 לדין חובתה.

25 **ומאחר** דלא עשה ולא כלום אמאי יפלו
 26 לנדה - פירשי: אי אחרת בשלמט
 27 דרשייתו מנוטל - אחי שפיה, דקבילתני ליה שלא
 28 ירגיל לעשות כל פעם אחרת. אבל כיון דלא עשה
 29 ולא כלום - אמאי קבילתני ליה. כי שאין מנשיט
 30 בעשייתו: ודמכל מוקם קבילתני.

31 **וזה** הפירש משעת לנפשו כי - דאי מביית
 32 חולין - מניא קז משעת קזי: פשיטא שתי
 33 חולין. דליה לן דמלקסיהה בסיפא. כיון דשרי
 34 למננה אחרים על פסחו. ואם תאמר: אפילו אי יהו
 35 מעת חולין מעיקרא, מכל מוקם און יכול לננות
 36 אחרים אחר שהקדשין כיון דרבי דרפולו במננה
 37 לא משייר, ולכ שכן מסתא דלא משייר. ומדקשיא
 38 ליה אין הקדש הל על הקדשו ויש לומר: דאף על
 39 גב דלא משייר ביה מידי - על דעת כל משקחו
 40 שיצאו כל אשר ימנה עליו. דקרא בחיב שמונה
 41 יב: "ולקח וזאת ושכנר, וכתבי בה (שם): תבוסו"
 42 משמע דרבכל ענין, אפילו הקדש כבד, משום
 43 דדעת האדם. כ

33 - און, אין ידיו יפות - לא. שבע מניה. רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע גריבו
 34 ריפתא בהדי הדדי. **ואזכיל** רב הונא בריה דרב יהושע חרא, אזכיל רב פפא אזרע. **אמר**
 35 ליה: פלג לי! **אמר** ליה: קבילתון. **איתביה** בל הני תויבתי, ושני פדשיננ. **איתביה** בה
 36 חבורה. **אמר** ליה: תתם - **דאמרי** ליה: פי קבלינך - לתקוני וביחתי. **איתביה** סיבולת,
 37 פלג ליה. **אזל** עריב בהדי רבניא. **דאזכיל** רב הונא בריה דרב יהושע חרא - **אזכיל** ליה
 38 חבורה. **אמר**: כיתה פפי ולא חרא ברניא: **תנו** רבנן: **המקנה** אחרים עמו על פסחו
 39 ונל הגניגו - **מעוה** שבידו חולין. והמוכר עולתו ושלקו - לא עשה ולא כלום,
 40 וזעוה כל שהו יפלו לנדה. וכי מאחר דלא עשה ולא כלום, מעוה אמאי יפלו
 41 לנדה? **אמר** רבא: **קנסא**. וזאת "כל שהו" - אף על גב דלא הוו שווי אלף איתביה,
 42 והכו ליה חמשה. אפילו בהיתאי ותרא נמי קנסוהו רבנן. **אמר** עוליא, **ואיתביה** רבי
 43 אושעיא: **אפשר** דיעי הכיון בבלאי מטמא דתאי מלחאי: זה הפירש טלה לפסחו וזה
 44 הפירש מעוה לפסחו, הויאך הקדש חל על הקדש, דתנני: "מעוה שבידו חולין?"

משנת המננה אחרים על פסח -

1 אחד מני חבורה שדמנה רשעתו עמו על חלקו,
 2 כלא דעת חבורה. רשאין - לומר לו: טול חלק וצא ואוכל אתה וחבורתיך את חלקך.
 3 דאית ליה דתאי פסח נטא נאכל בשתי חבורות. **גמרא** ידיו יפות - שלא מעליא,
 4 ממחר דלאכול חריבה. קבילתון - קבלתו עליכם לאכול בכל בחד ברמייהו. לתלמי.
 5 וביחתי - שלא יהו נותר. ושעירן ומאכלו

6 שאר בני אדם. לאו משום דהוה ליה חי - שרד
 7 עמו אכולין. דעות שאני - אין בני חבורה
 8 מודרין אוכלי בחד אלו הדעות בחבורתם. שטא
 9 יעקב עליהם הסעודה. ולא משום אכילה
 10 יחירתא. אלא אפילו לא אבלי בולחו אלא כחד
 11 גברא. מצו מעכבי עליה. **ממלא** כריסו פסגו -
 12 כדאמרין ביבידע זולקי (לעיל פ"א). שאין
 13 האוכל אוכל בשתי מקומות. **ואי** רבי לא -
 14 גבאי משום טירדא דיהי ביה. **ואבא** משום
 15 פסידא דהדי ביה. **לא**אחרין ליריד כל קבילך
 16 אבל ידיו יפות. מרלא ברוק אחריו - שטע
 17 מננה בכל מאכלו קיבלו עליון. סיבולת -
 18 ימנה ככל מעוה שיהי על כל מנשט. מאי ולא
 19 קנוי - מאי אלימה הוא מרוא. לתקוני וביחתי -
 20 כמרת איש אחד. **לדעוהא** - ואיכא למימר
 21 משום צווחא קבילת עליה בכל מאכלו. רשאין
 22 לחלק - לחלק פסח בניתון לכל אחד חלק
 23 הנינו. **אין** רשאין לחלק - אלא אכילין
 24 וננתין משנת מננה. משאר סעודות.
 25 שפט מינה - אין רשאין לחלק. כל הני תויבתי
 26 המננה אחרים. והשפט. **איתביה** בני חבורה
 27 מרשייהו. דקתני: טול חלקך. ושני ליה בהיתאי
 28 משום דלתקוני וביחתי קבילתו. וכמרת איש אחד.
 29 אבל אתה צווחא קבילת עלך. תנא עלך צווחי
 30 לקביל עלך בכל סעודתי. ועל תינתני - תינתני
 31 ארבעה עשר. שאף הוא אלא לכל המניין.
 32 כמות סבירי - שלקח מן המננה הללו. חולין
 33 כדרפוש טעמא לקמהי, שאף על פי
 34 שהננינו כבד הקדש משעותיו לכך. והמננה
 35 כבד הקדש פסחו - מתחוללין עיניתו
 36 ופשיט, וטעמא מפיש. הויבר עולתו -
 37 והלכתה בלא אחר - לא עשה כלום, ואין
 38 העולה קריבה אלא לשם בעלים הראשונים.
 39 ונקעת כל שתי - כל מה שקיבל מן העולה
 40 והשלמים, ואפילו יותר על כדי מנין - יפלו

41 המשעת לנדב ציבור. לשפוטשו שדוי במוקדש
 42 שדוי מקריבין מן עולות לקיץ ומננות ולקמהי
 43 פרייך. מאחר דלא עשה ולא כלום, אמאי יפלו
 44 דמיה דבריה: **אמר** רבא **קנסא** - קנסו רבנן
 45 לקונה דלא לקיני וימטא אחריו: עולה וששלמים
 46 דאחר, אחיו ואו דאפסי אנשיהו, אבל הוא
 47 ליה למיקרי כפרת אחרים. וכי ולא נותא מני
 48 אמרי אניתה: לאו עבדאי נגב. אלא חורא נגב.
 49 כלומר, מוכרי לא פשיט אלא הקונה. הלכך
 50 מעוהו נבדה. אף על גב דשמיא איתביה ויחתי:
 51 ליה חמשה - לא אמר אישתבח דמננה
 52 בעלמא חור דהובי ליה. **ולא** ליקנסת. **אפשר**
 53 דיעון חי - והלואו שדוי ודיעון טעם ח
 54 ודיעונו. הויבר - מעות הקדש חל על טלה
 55 הקדש אחד. לצאת הקדש של מעוה לחולין?
 56 כמבנתא וזאת ויחתי. דהתח נתפסת בקדושת
 57 המטה. וזן יצאו לחולין. אבל בעיית מה
 58 נתפס חתתיהם שיצאו הם לחולין: והא ליבא
 59 למימר, במעות שאל וקדשוהו מסקני. דאם כן,
 60 מאי למימרא?

61 **משנת המננה אחרים על פסח -**
 1 **ליתן** לו את שלו, והוא אוכל משלו וכן אוכלין
 2 משלקו. **גמרא** איתביה ליה: **כני** חבורה שהיו ידיו
 3 **ויצאו**? **מי** אמינן: **מצי** אכר להו **מול** חלקך
 4 **ידילמא**: **מצו** למימר ליה "פי קבלינך - לתקוני
 5 וביחתי, **אדעתא** דאכלת ספי מינן - לא קבלינך". **תא** שבעי:
 6 **המקנה** אחרים עמו על חלקו - רשאין [כני חבורה]
 7 ליתן לו את שלו, והוא אוכל את שלו וכן אוכלין
 8 את שלקו. **מאי** טעמא, **לאו** משום דתוי ליה בירום
 9 של אחד מן יפות? **ואי** שלקא דעתך דיו יפות **מצי**
 10 **אמר** ליה **קבילתון** - **ינתיו** האי **כדו** יפות! **אמר**:
 11 לא, דעות שאני. **דאי** נמי תרניוהו **כחד** מנין **איתביה**:
 12 **הוא** דעוה **שלקו** - **מצי** אכרי ליה. דלא יתיחא לן **איגוש**
 13 **ונכרא** פני. **תא** שבעי: **השמש** שאכל **כית** בשר **כצד**
 14 **התנור**, **אם** היה פסח - **ממלא** כריסו **ממנו**. **אם**
 15 **יצו** בני חבורה לעשות טובה עמו - **באין** ויזילין
 16 **כצדו** ואכילין, דכרי רבי יהודה. **יצו** - אין, לא
 17 **יצו** - לא. **ואמאי**? **נימא** ליה: **הא** קבילתו! **שאני**
 18 **תתם**. **דאמרי** ליה: **פי** קבלינך - **אדעתא** ד**גמריה**
 19 **כני** חבורה שהיה ידיו של אחד מן יפות. **אמר**:
 20 **לומר**: טול חלקך ויצא. ולא עוד, אלא אפילו חמשה
 21 ועשו סיבולת - רשאין לומר לו: טול חלקך ויצא.
 22 **שמע** מניה. **מאי** "ולא עוד"? **לא** מביעיא **קאמר**:
 23 **לא** מביעיא פסח דמצי אכרי ליה: **פי** קבלינך -
 24 לתקוני וביחתי. **אלא** אפילו סיבולת נמי, דצווחתי
 25 בעלמא הוא - רשאין לומר לו טול חלקך ויצא.
 26 **איכא** דאמרי: **הא** לא איתביה לן, **אלא** הכי הויא
 27 **כני** חבורה רשאין לחלק לו, **אינן** רשאין
 28 לחלק? **תא** שבעי: **כני** חבורה שהיו ידיו של אחד
 29 מן יפות, רשאין לומר לו: טול חלקך ויצא. ידיו יפות

אמר

1 **מחוסר** טבילה - ואף על גב דמחוסר טבילה נמי צריך טבילה. כדתנן בפרק 'חומר בקדוש' (מגילה כ"א.א) והאונן מחוסר כפורים צריך טבילה לקדש - אינו אלא מדרבנן, כדמוכח דוחם. ועוד: ובהאי טבילה לא בעי הערב משום, ולא שריך דוחם דלמלא פשע.

2
3 **עד** שכלול כל הטהרה בשופשופ - הקשה רבנא יצחק בן אשה. האי אבישר שלא היא מעורב בן קולך בן מנועת דתי נשים. ואפילו
4
5 לנאן דארמי שן בירדי - כי היא טונא לא שריך
6 לממר, דאת סהדי שנעתיב. ואי היה אמרין
7 שכלל מעות בשופשופ קונה דחיו נמוא אוח
8 - היה אחי שפוי. אבל לישנא דעד שכלול לא
9 משמע הכי. ונראה לרבינו יצחק: דאל דחת היתה
10 צורת מפותה ונתנת בשופר. **מי** לא עסקין
11 טהל שביעי שלו להיות בערב הפסח - ואם
12 תאמר: ואפילו טבל נמי לא ישטחו עליו מחאי
13 טעמא דיש לומר: **כי** יהיה טבל. כתב, והאי
14 קלישא טונאמתי.

15
16 **שחל** שביעי שלו - אבל שיש שלו ליבא
17 למימר. מרבתיב: **ולא** יכלו לעשות
18 הפסח ביום הראוי. **ואת** למחר - חזי 'ובילם'
19 לעשות ולשחטון דן ענינן בלא שרית, מרלא
20 כתיב: **ולא** יכלו לאכול. אי נמי: דייק מרביים
21 הווא? דמתור ואי שווא - לישחטון מניה.
22 ואם תאמר: למה אמר להם לדחות לפסח שני?
23 יטבלו בן ביום שישחטו עליהם: ויש לומר: וטעמי
24 כן עשו. ודעתה ששאלו לא טבלו ערין. ואמר
25 להו משה: אם לא תטבלו היום - תרוחו לפסח
26 שני.

27 **בשמיני** פשיטא - אמתניתין דקנינו וב
28 שוחטים עליו בשמיני ליבא למישרך
29 פשיטא. ומצי למישרך דקנינו לה אבד וישא דוב
30 יראה שתי ראיות ושומרת חס כנגד יום שוחטין
31 עליה, ולא חיישין שמת ארואה ותסתר.
32 **האונן** כגון שמת לו מת אחד הנות, שכבר חל
33 עליו חיוב הפסח, אבל קודם חנות - חל עליו
34 אניתו. כדאמר רבי שיהיה טמא (אילנות פ"ח).
35 שהיה

ואין שוחטין וזרקין על טמא שרין. ועולא אמר: אף
שוחטין וזרקין על טמא שרין. לרב, מאי שאנא מבול
יום - דחזי לאורחא, טמא שרין נמי חזי לאורחא!
מחוסר טבילה. קבול יום נמי מחוסר הערב שמיני!
שמישא ממילא ערובא. מחוסר כפורים נמי, האי מחוסר
פסחה! שמיני בידו. טמא שרין נמי, חזי מוקנה לפניו!
דילמא פשע. אי הכי, מחוסר כפורים נמי - דילמא
פשעו מגו דמקרינהו לבית דין, וכורבן שמינה. דאמר:

חוקת, אין בית דין של כהנים עומדין משש עד שכלול
מעות שבשפזרות. ולרב מדאורייתא מיתוחזי חזי ויבגין
הוא דגורו ביה, אלמא אמר רב: מטמאין אחד מהן
שריט אלא: לרב מדאורייתא נמי לא חזי. דכתיב:
ואש איש כי יהיה טמא לנפש" מי לא עסקין שחל
שבועי שלו להיות בערב הפסח, דתינוי טומאות שרין,
ואמר רחמנא נידחי. וכי תימא: ממאי דחקי? כבר לה
ברבי יצחק דאמר: טמאי מת מצודה היו, שחל שבועי
שלהן להיות בערב הפסח, שאנאמר: "ולא יכלו לעשות
הפסח ביום הראוי." ביום ההוא הוא דאינן יכולין
לעשות, אבל למחר - יכולין לעשות. ואמר רחמנא
נדרהו. תני: וב שראה שתי ראיות - שוחטין עליו
בשמיני, מי לא - ולא יכלו שביעי דלא מביל, ושבע מניה: שוחטין
וזרקין על טמא שרין? לא. דטבילי. אי מביל מאי קא
משמע לן? האי קא משמע לן: דאף על גב דמחוסר
הערב השמישי, קא משמע לן: דשמישא ממילא ערובא.

25 **הכי נמי מסתברא, מקדתיני סיפא: ראה שלש ראיות - שוחטין עליו בשמיני. אי אמרת**
26 **בשמיני וב שראה שתי ראיות שוחטין עליו בשביעי, דטבילי - איצטרך. סלקא דעתך אמינא:**
27 **ראה שתי ראיות - בשביעי הוא דלא מחוסר מעשה. אבל ראה שלש - בשמיני, מחוסר**
28 **מעשה. מחוסר פסחה - ראה קא משמע לן: דאף על גב דמחוסר פסחה שוחטין וזרקין**
29 **עליה. אלא אי אמרת ראה שתי ראיות בשביעי דלא מביל, ראה שלש בשמיני כמה ליה?**
30 **השתא ש לומר ראה שתי ראיות בשביעי דלא מביל, דטמא מעליה הוא - שחטין וזרקין**
31 **עליה, ראה שלש בשמיני דטביל ליה בשביעי, דקלישא טומאה - לא כל ששן דשחטין**
32 **וזרקין עליה? אלא לאו שמע מניה: ראה שתי ראיות בשביעי, דשחטין עליה - דטבילי.**
33 **לא. לעולם אימא לך דלא מביל. ואיצטרך. סלקא דעתך אמינא: בשביעי הוא דבריו לתקון,**
34 **אבל בשמיני דאין בידו להקריב קרבן - אימא שבעי ביה כהנים. קא משמע לן כדרב שמיניה.**

35 **"היהבך שוחטין וכו'". תני תנא קמיה דרב אריא בר אבהו: והנהך שוחטין עליה בשביעי שלה. אמר ליה: ובה בשביעי שלה מי**
36 **חזיא? אפילו למאן דאמר שוחטין וזרקין על טמא שרין - הני מילי טמא שרין, דחזי לאורחא, האי - עד דמחר דמתאי כפרה לא**
37 **חזיא. אימא: בשמיני. פשיטא! מה דתימא: ביון דמסתברא פסחה - לא, קא משמע לן כדרב שמיניה. רבינא אמר: נדה תנא קמיה**
38 **"והנהך שוחטין עליה בשביעי". אמר ליה: נדה בשביעי מי חזיא? אפילו למאן דאמר שוחטין וזרקין על טמא שרין - דחזי לאורחא.**
39 **נדה לאורחא שביעי הוא דקריבא, עד שמיני דקריבא הערב שמש - לא חזיא. אלא אימא: בשמיני. פשיטא! מה דתנא קמיה, ובה זבה**
40 **דמיסתברא פסחה שוחטין וזרקין עליה בשמיני, נדה דלא מיסתברא פסחה - צריכה למימר דשחטין וזרקין עליה? נדה איצטרךא ליה,**
41 **הא קא משמע לן: בשמיני - אין, בשביעי - לא. דרתינא: גל היכי מבילות מבילתן ביום, נדה וילדת מבילתן בילילה. דתינא: יכול**
42 **תהא מובלת מבעוד יום, תלמוד לומר: "שבעת ימים תהיה בנדחתה" - תהא בנדחתה גל שבעת. וילדת אימאש לנדה. מישנה האונן**

1 **נמרא** ואין שוחטין וזרקין על טמא שרין - ואף על פי שבידו לטבול דחום, וטעמא
2 מפרש לקמיה. פשע - ולא טביל. משם - מן העושה. שבשופות - שופר היה שם
3 שכוחו עליו קנין, ואשה שיש עליה לידה וכן כל מחוסר כפרה בפרה מצינא מעות ותונין
4 לתוכו, דמי הקנין קעביק היו. וכוונתן לידה לערב, וטובתן על חוקת בית דין של
5 כהנים שאין עומדין משש עד שכלול כל מעות
6 אוחו שופר כדי שלא יאכלו מחוסר כפרה
7 כדקדיש. מחוסר כפרה - זן ובה ובעד
8 ויולדת. ורבינא זרב דאמר - שמוא פשע
9 אלא: מדאורייתא מחזא חזי טמא שרין
10 לשחוט עליו, ומשום דילמא פשע גזיר ביה רבנן,
11 ותאמר רב - כיבעי עולין? האי דאן קמיה מבינא לטעמא
12 דהיינו טמא שרין דחזי למטבל. ומאי דחי -
13 דילמא כדכתיב 'טמא לפני' ולא כתוב טמא
14 שרין, שבע מניה טמא מת שאנו ראוי לערב
15 קאמר. כבר לה כרבי יצחק דאמר - בספרי
16 אורן אנשים שנפסח מדבר שהיו טמאן לפני
17 אתן - טמאי מת מצוה היו, שחל שביעי כו.
18 פאי יאז' לאו רבא מביל - וקשיא לרב. האי אף
19 שמעין לן דאף על גב דמחוסר הערב שש
20 דשמיניא מילא ערובא - ולא חזי מחוסר
21 מעשה. וכן נמי מסתברא: דאבטול קאי,
22 מדאצטרך למיתנא סיפא דשוחטין על מחוסר
23 כפורים. אי מרתא ביטמת דרא לא אישעין
24 ואלא טבול יום - איצטרך למיתנא ספא
25 לאשמעינן דשוחטין על מחוסר כפורים. סלקא
26 דעתך אמנא: האי מחוסר מעשה חזיב ליה, קא
27 משמע לן דרשי. ובמסור לבית דין של כהנים,
28 דיאמרין: **אלא אי אמרת בו שי בידו לתקן** -
29 לטבול, אבל מחוסר כפרה אין בידו לתקן אלא
30 ביד כהן. ובה מילתה ביום שביעי - דכתיב
31 (ויקרא טו'): **וספרה לך כהנים ימים אחד**
32 **תהיה** - אחר מעשה הטהרה. כיון דסימיה לה
33 ספירה הטהרה, ובתולה חיוס עברה לה ספירה.
34 אבל נדה אורחא, שאני עופין נמים אלא
35 שבעה עם ימי ארייתה - אינה טובלת עד
36 לאחר שקעת חמהל של שביעי, והערב שמש
37 ברדה לא חזי עד למחר. בשביעי לא - משום
38 דלא חזיא לאורחא משום הערב שמש. תייה -
39 תייער דרש, ויולדת איתקש לנדה - דכתיב
40 (שם ו'): **כימי נדת וזוהה תהיה** - משנה
41 אחינן - שנתו מוטל לפניו. דבראמינן שבחות
42 קדישם בפסח 'טבול יום' (ובוסם ק"ב) איזה
43 אנון - כל זמן שלא נקבר.
44 והמפקח

פסחים. פרק שמיני – האשה רח צא עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל" (שטיינזליץ)
קכה תוספת

1 והטפח את תגל – עמל אדם, אין ידוע אם ימצאו חי או מת. שוחטין עליו – דמכל
 2 מקום שדנו בחוקת טהרה. ואנו נמני, לאורתי חוי, כדאמרין בגמרא דאגטו לילה ליהא
 3 מדאורייתא אלא אגטו יומי. כדכתיב ויקרא א' י'ן תום הקריבו' יום – אסור, לילה
 4 – מותר, ושחיטת קדשים. וגבי פסח ה' המגידו בדריהם במקום כרת. שוחטין עליון –
 5 בחבורת אחרים. **שניא ביבואו לרדי פסול** –
 6 שזמ טעמו אמן לתום, ומפסק ג' ימצאנו מת. 7
 8 ותמצא שהאילה על הטומאה. והחבוש שזמ לא 2
 9 יצא, וחולו חקן שזמ יביב דחילי' ולא יוכל 3
 10 לאכול ביות. לפיכך – הואיל ובשעת שחיטה 4
 11 ראיין היו, ונזקק הדים עליהן, אם אירע בהן 5
 12 פסול, כמו שפירשתי – פטורין מלעשות פסח 6
 13 שני. חוץ מן הטפח את תגל – ותמצא המת 7
 14 תחתיו, שחיב לעשות פסח שני. שהוא **שניא**
 15 מתחתיו – קודם שחיטה. שחירי האהיל על 8
 16 הטומאה משעה שהתחיל לפסק. ובגמרא מוק 9
 17 לה גלג עגול, שנתחלה האהיל את כולה. 10
 18 **גמרא** לא שני – דאין שוחטין על החבט 11
 19 בפני עצמו. ב' ב' האמורין על ישראל – כגון 12
 20 לכופו להוציא אשה מפסלה. או לשלם ממון. א' 13
 21 נמי כדתיבא (כתובת לגב). 'אם יקום והתהלך' 14
 22 בתוך חי, וכו' תעלה על דעתך זה מולך בשוק 15
 23 וזה נדרגו אלא מלמד שחובשין אותו עד 16
 24 שיראה מה תואר עליו. בית **פאני** – מקום 17
 25 דחצין בירושלים. דמעיילי ליה – מן הפסח 18
 26 בתוך בית האסורין לאכול, דהא לפנים 19
 27 מירדשילם ארע. לא שני – ומפסק על חייב 20
 28 לעשות פסח שני. אלא ג' נגלו, ומתחלתו 21
 29 האהיל עליו. אבל ג' ארוך – שזמ בשעת 22
 30 שחיטה עתיין לא האהיל בגג הטומאה. וכן 23
 31 דספק דיבא ספק לא יצא – פסור, משום לא 24
 32 אפשר, דיבאין ביעל (תפח) בעל מיתה 25
 33 שעתברו ערות פסחתי. **משנה** על יחיד – 26
 34 טעמא ליף בגמרא. ואפילו הודה של פאה – 27
 35 רבי יוסי קאמר לה. כלומר, לא תילא מילתא 28
 36 דפסח אלא באבילה. יחיד ויכול לאכול ביות – 29
 37 שוחטין עליו, מאה ואין יוכלין לאכול ביות 30
 38 כולם – אין שוחטין עליהן. ואין עשין חבורת 31
 39 נשים ועברים וקטנים – טעמא מפרש בגמרא. 32
 40 גמרא לא תוכל לזכות את הפסח באחד שערך 33
 41 – ודרש 'באחד' באפכה בפניה. על היודע. 34
 42 ואין יכולים לאכול – ביות ממנו. מנין לזוכה 35
 43 פסחו בכמות יחיד – במה קטנה, שהיא כלא 36
 44 תעשה. ליהב נקט כמות יחיד אלא במת יצטרך 37
 45 דבמת יצטרך כמות איסור הבמות ליכא – 38
 46 דשעת איסור הבמות לארש שבווד משקן 39
 47 שיליה, ומשדכר היה לחם היודע עש שבנה בית 40
 48 עולמים, ששבגנו חורו לאיסורם, ושוב לא היה 41
 49 לחם היודע. שהוא כלא תקשה – אבל כרת 42

1 **שהלל** טמא מתחלתו – תימה לרבינו יצחק. מפסק הגל נמי, ונמא דו חזק שמתחיל לפשח
 2 ויש לומר, דכין רמצאו מית אית לן למישר שמתחלתו היה מת, שכל הטומאות
 3 בשעת מציאיתן. **לא** שני אלא בבית האסורין על גו – בירושלמי מוקף לה רבי יוסי בר בון
 4 בשם ר' חזקי' דרבי כשתשדוהו ישראל. אבל הכשתו גוים – אין שוחטין עליו אפילו עם אחרים.
 5 **אשר פרס דבר שאור' היינו איכאבא ממשעתין.**
 6 **עשהה** ואין יוכלין לאכול אין שוחטין עליהן
 7 – ברא מודה אפילו ר' יהודה, כדנתן;
 8 שלא יביאודו לרדי פסול. **האי** באחד מאי עבד
 9 ליה – דזה מצי למישר דאצטרך כדאמרין
 10 בריבז עולק' (ע"ל לעיל) שאן היחיד מבריע.
 11 **והתנן** אין עושין חבורת נשים – במקרא
 12 דקתינ בפני עצמה לא קשיא ליה. אלא
 13 השתא דקאמר אימור מפני עובד משום דרשמינ
 14 ליה ולא אסרה מנתנין חבורת נשים אלא בשם
 15 נשים הרבה, שסומכות זו על זו ואינו הדחין
 16 לשמור הפסח. ומביאות אותו לרדי פסול. אבל
 17 יחידה – שוחטין עליה.
 18 **ותסבת**

19 **אמרן אלא** חוץ לחומת בית פאני, אכל לפנים בחומת בית פאני – שוחטין עליו בפני עצמו.
 20 **אמר רבי יוחנן:** לא שני אלא ג' עגול, אכל ג' ארוך – פטור מלעשות פסח שני, אימא:
 21 **קטור היה בשעת שחיטה.** תניא נמי הכי: רבי שמעון בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר:
 22 **מפסק בגל, עתים פטור עתים חייב.** פירש' ג' עגול ונמצאת טומאה תחתיו – חייב, ג' ארוך
 23 ונמצאת טומאה תחתיו – פטור, אימא: קטור היה בשעת שחיטה. **משנה** אין שוחטין את
 24 הפסח על היחיד, דברי רבי יהודה. ורבי יוסי מתיר. ואפילו הבקרה של מאה שאינן יוכלין
 25 לאכול ביות אין שוחטין עליהן. ואין עושין חבורת נשים ועברים וקטנים. **גמרא** תני רגנן
 26 **דברי רבי יהודה.** ורבי יוסי אומר: יחיד ויכול לאכול – שוחטין עליו, עשהה ואין יוכלין לאכול
 27 אין שוחטין עליהן. ורבי יוסי, האי 'באחד' מאי עבד ליה? מאי עבד ליה? לבריש רבי שמעון.
 28 **דתניא, רבי שמעון אומר:** מניין לזוכה את פסחו בכמות יחיד, בשעת איסור הבמות, שהוא
 29 כלא תעשה – תלמוד לומר: "לא תוכל לזכור את הפסח באחד שערך". יכול אף בשעת
 30 יחידת הבמות בן – תלמוד לומר: 'באחד שערך', לא אמרו אלא בשעה שכל ישראל נכנסין
 31 בשער ארץ. ורבי יהודה, האי מנא ליה? תרתי שמעת מילה. ורבי יוסי, מפאי דלהכי דקאמר
 32 רבי שמעון, דילמא פדקאמר רבי יהודה הוא דאתא? אמר לך: לא סלקא דעתך, דהא
 33 תניב: "איש לפי אבולו". רמי ליה רב עוקבא בר חיננא מפרשינא לרבא: מי אמר רבי יהודה
 34 אין שוחטין את הפסח על היחיד, ואשה בראשון – שוחטין עליה בפני עצמה, ובשני
 35 עושין אותה כפיילה לאחרים, דברי רבי יהודה? אמר ליה: לא תימא – בפני עצמה, אלא
 36 אימא "בפני עצמן". אמר ליה: מי עבדינן חבורה שבוילה נשים? והתנן: אין עושין חבורת
 37 נשים ועברים וקטנים. מאי לאו – נשים לחודיהן, ועברים לחודיהן, וקטנים לחודיהן? אמר
 38 ליה: לא, נשים ועברים וקטנים. נשים ועברים – משום תפלות. קטנים ועברים – משום
 39 פריצותא

40 דרשתי חין ליבא. ובושחתי קדשים בפיר כתיבא (ובזים קידם). מוקף לך בקודם חצות, דמחוסר זמן הוא לחתקבל בפנים, דכתיב: "אשר ישחט מחוץ למחנה, ואל פתח אהל מועד
 41 לא הביאו, הראה לפתח אהל מועד – חייב עליו, ושאתו ראה לאהל מועד – אינו חייב עליו. וילוף ומכאן דמחוסר זמן בתוך אף על פי שאינו בבית – בלא תעשה מידא דחי
 42 הואיל וראוי לכא לתרז. מ' יול אף בשעת יחיד' הבמות בן – יהא בלא תעשה זה. דהא לא חותרה כמות יחיד אלא דלרבי העידר ועוד, ולחיי האי לגביה בשעת איסור. תלמוד
 43 לרבי ב' – דהאי לאו דהכא לא משעתו אלא בשעת איסור הבמות. ודכי שמעינן ליה לקרא: לא תוכל לזכות את הפסח בכמות יחיד כמות שכל ישראל נכנסין בשער אחד בו, כי
 44 אם לא מוקם שאור יחיד' שם תובתו. ופי' יחיד' יוסי: **מנא** קרא לבריש שמעון ב' – ולא פירכא כולי האי, דאיכא למישר: מר דרש ליה חב, ומר דרש ליה חב. כי
 45 טעמא דרבי יוסי מהיד לפרשי מ'איש לפי אבולו. לא סלקא דעתך – דלאסור פסח על היחיד אתא. דכתיב: 'איש לפי אבולו תבסור' – על איש אחד תשחטו, ובלבד שיראה לאכילה.
 46 **מפרשינא** – שם מקום. **אשה בראשון** – חובה, ובשני רשות. ולקמייה ליף טעמיהו. פפיל' – דבגור. תניא בפני עצמה – לשון יחיד. רבינו ג' נשים ועברים וקטנים
 47 תפלות – עבירה.

1 **ובתביב** בשני ובכרתה הנפש הדיא אפילו אשה - ולא נפק לרבי יוסי אשה מיכבד חקת
 2 הפסח, ודמורה מפיק ר' יהודה טפילה, דאי לא 'תנפש הדיא' ככל חקת הפסח'
 3 כל זה הוה מקומתן אלא טפילה כר' יהודה, ראישי למעשי חובה. הלכך, גלי 'תנפש הדיא'
 4 ולא מנעטתן אשה משא. **א"ש** לא קטן - תמיהא אמיא איצטריך דרובין מינו שחיבי
 5 קטן במצוה; ויש לומר: דאיצטריך לקטן שהרגיל
 6 כי שני פסחים. ודלמא דיער דרובי לעשות פסח
 7 ושב קא משמע לן דרשי תשלומין מדין אשה. ודא
 8 ופיק ר' שמואל טהא (למקן גנא.) משמע
 9 ודנפק אן מקרא אחרינא. ובפרק 'ארבע מיתות'
 10 (מתדרין גר.) נמי קשה: אמאי איצטריך אש
 11 פסח לקטן רבא על אשת איש ועל אשת אביו, ועל
 12 חבירו ועל הבתומה.
 13 **א'** ימא מנאיש שה הוא מיעב ליה לכרד' יצחק
 14 כו - ותימה לרבינו יצחק: ובריש פרק ג'
 15 וקדושין (בבא.) משמע דמילתיה דרבי יצחק
 16 מ'איש לפי אבול' נפקא: ואומר רבינו יצחק
 17 דהרם משה מדין א'אש שה מפיס לשליחות. דלא
 18 מצי מפיס שליחות מ'איש לפי אבול' לכך נפקא
 19 דרבי יצחק מ'איש לפי אבול. אבל תלמודא דרבא
 20 נפקא ליה שליחות מדרבי יצחק נמי. קדחה, ולכך
 21 מוקי אש שה לכרדיבי יצחק. ומשמע דמירי
 22 בותיה טפי מ'איש לפי אבול. **א"ש** וכה ואן
 23 קטן וכה - אין תימיהא מקמי איצטריך קרא? דהא
 24 קיימא לן דרבי שליחות לוקא ובפרק קמא דבבא
 25 מיעטא (בבא.) מוכח דוכה טעם שליחות. וכי
 26 תימא מדבא קיימא לן דראן לו שליחות - אבתי
 27 קשה אמאי איצטריך למעט דרבינו וכה? והא
 28 אפילו לעצמו אין לו וכה במציאתי אלא מפני
 29 דרבי שלום. כדמרינן ב'דיוקין' (בבא בתרא ג.)
 30 ויש לומר: דרזאק מציאתה, אבל נשתי ג'אש'
 31 אודת מקנה אותו - עדיף. כדמסיק בשנים
 32 אחרין (בבא מעייט י"ב.) כן פריך 'תקטל'
 33 ויש (ס"ד.) אבאמרין: שרד חורק אגון ונתעל -
 34 וכה לעצמו, רבינו לניב ענין דרואיתא.
 35 **רבי** שנתען נמי כבד לה כרבי יוסי - תימה
 36 דילמא כבד לה כרבי יהודה, ותרתי שוות מינה,
 37 ותימיהא ליער לרבי יהודה.
 38 **שמא** ידקדוקו בו וביאודת ליה פסול - תימה
 39 דבעי לעמור דגריס מדקדוקים מיהו.
 40 דמי לא ידעין דרשון (וחזין דא.) דמי לא דא
 41 שהחויקו בה גריס וחוליס הרבה מדקדוקים בה
 42 חזר משראל. ובידעוליס גריס. אמר רבי עקיב
 43 בה יצחק בשני רב יוסי: אין עושין בחרות של
 44 גריס. שמתוך שהן מוקלקלים אמ מדקדוקי,
 45 וביאודת ליה פסול. וכל דוכתא נמי חזינו דגריס
 46 לא דייק במצות כישאלימ. ודא קאמר דגריס
 47 מדקדוקים וכה.

1 **קבדים** וקבדים משום פריצותא - דמשמע זכור. אין שוחטין עליה כל עיקר - ואפילו
 2 טפילה, ולא שריכא בה מידא. ויהי אבלה ביה - הוה פסח נאבל שלא למעוה. ודא הדין
 3 לעבדים דראן אובלין בו. וכי אבלי עבדים גושים, בראשון שחן רשות בו, אבל בשני -
 4 לא, דאפילו מרשות אימנטו כדלמקן. ודא פסח נאבל ביה אנשים - אפילו
 5 אשה במשמע. כתיב כשני המאו ישא האיש
 6 תחום - והכי משמע ליה קרא: האיש אשר
 7 הוא תהור, ובדרך כל הדין, וחזלו לעשות
 8 הפסח' ויחזרו. רבי יוסף אומר: אשה - בשני שוחטין עליה
 9 בפני עצמה, ואין צורך לומר בראשון. רבי שמעון
 10 אומר: אשה, בראשון - עושין אותה טפילה לאַהרים,
 11 בשני - אין שוחטין עליה כל עיקר. במאי קמפלגי?
 12 רבי יהודה סבר: "במקבט נפשת" - ואפילו גשים. וכי
 13 תיקא אי הכי אפילו בשני נמי - בתביב: "המאו ישא
 14 האיש ההוא", איש - אין, אשה לא. וכי תיקא,
 15 אי הכי אפילו טפילה נמי בשני לא - אהני "קבל
 16 חקת הפסח" למפילה בעלמא. ורבי יוסף מאי קמטא
 17 דכתביב בראשון: "במקבט נפשת" - ואפילו אשה,
 18 וכתביב בפסח שני: "ונכרתה הנפש הדיא מישאראל",
 19 נפש - ואפילו גשים. ואלא "המאו ישא האיש ההוא"
 20 למעוטי מאי? למעוטי קטן מפרת' ורבי שמעון: כתיב
 21 בראשון "איש" - איש אין, אשה לא. וכי תיקא,
 22 אי הכי אפילו טפילה נמי לא - אהני ליה "במקבט
 23 נפשת" למפילה. וכי תיקא: אפילו בשני נמי - מיעט
 24 לתקנא בשני, וכתביב "המאו ישא האיש" - איש אין,
 25 אשה - לא. במאי קמבעיט ליה? אי חזויב - השתא
 26 בראשון לא, בשני כופעיט, אלא לא - מופילה. ומאי
 27 איש דקאמר רבי שמעון? אי ניימא 'ויקחו להם איש
 28 שה לבית אבות וגו'" - הוהו מביעי ליה לדרבי
 29 יצחק, דאמר: איש וכה, ואין קטן וכה. ואלא מ'איש'
 30 לפי אבול' - דא מדרבי יוסף כבד לה כרבי שמעון,
 31 רבי שמעון נמי כבד לה כרבי יוסף, והוא מביעי
 32 ליה שוחטין את הפסח על ההיוד! אמר לך: אם
 33 בן יתבוח למקנא "לפי אבול" מאי "שמועה - שמועה
 34 מינה תרתי. כמאן אולא הא דאמר רבי אלעזר: אשה
 35 בראשון חובה, ובשני רשות, ודחה את השבת. אי
 36 רשות, אמאי דחה את השבת? אלא אימא: בשני
 37 רשות, בראשון חובה, ודחה את השבת. כמאן כרבי
 38 יהודה. אמר רבי עקיב אמר רבי יוחנן: אין עושין
 39 בחובה שבותא גריס, שמא ידקדוקו בו וביאודת ליה
 40 פסול. תגו וקאמר - בראשון חובה, ומאן ואילך רשות. רבי שמעון אומר:
 41 בפגשים חובה, ובגשים רשות. אהניא אפסח - פסח כל שבעה מה אימא? ואלא
 42 אפגעה וקרו - אימא ספא, רבי שמעון אומר: בפגשים חובה ובגשים רשות. לית ליה לרבי
 43 שמעון הא דאמר רבי אלעזר: גשים חייבות פאכילת מצה דבר תורה, שפאמר: "לא תאכל
 44 עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות". כל ששניו ב'בל תאכל חמץ' - ישנו פקום אכול
 45 מצה. והני גשים, הואיל וישנין בכל תאכל חמץ - ישנו פקום אכול מצה!
 46 אלא אימא: פסח מצה ומיזו - בראשון חובה, ומאן ואילך רשות. רבי שמעון אומר: פסח בפגשים חובה,
 47 בגשים רשות. משנה און מוכל ויובל את פסחו לערב, אבל לא פקדשים. השומע על מוה
 48 והבלקט

1 און 'אבלתי חזית דודים' - יום אסור, לילה מותר. וטבילה בעי, וזו אחת מצוות מעלות ד'חומרי פריים' (תיגה בא.) האון ד'חומרי פריים' צריכין מבילה לרשון.
 2 שאסור עד עשיש בקדשים אצרכינה רבנן טבילה. ואף על פי שהחומר פריים טבל תאמול, אבל לא יאכל און לרעב כבשאר קדשים, דאסור אנית לילה מדרבנן, ולבני פסח לא
 3 העמידו דברייהן במקום כרת. השומע על מוה - יום שמועה הוי און דרבנן.

לוי מן המעשר ובת כהן מן התרומה אין יורשיו של זה ולא יורשיו של זה יורשין כתובתה מתו אחיו של זה ואחיו של זה הולצין ולא מייבמין:

גמרא כמה דתימר תמן מפרישין אותן שלשה חדשים שמא מעוברות הן ואם היו קטנות ולא היו ראיות לוולד מחזירין אותן מיד. ואמר אף הכא כן. שנייא היא תמן שאחרים הטעו בהן. והכא לא אחרים הטעו בה.

[דף נ"ג ע"ב]

קנס קנסו בה שתהא בודקת יפה. ויקנסו בה אצל השני ולא יקנסו בה אצל הראשון. אמר רבי יוחנן מריח ערוה נגעו בה. מעתה לא תהא צריכה ממנו גט. שנייא היא שנישאת לו דרך היתר. שמואל אמר אומר אני שמא שילח לה גיטה ממדינת הים. התיר רבי חגי קומי רבי זעירא והתנינן אמרו לה מת בעליך ונתקדשה ואח"כ בא בעלה מותרת לחזור לו. אם אומר את שמא שילח לה גיטה ממדינת הים תהא אסורה לחזור לו. אלא כרבי יוסי בן כיפר דרבי יוסי בן כיפר אמר מן האירוסין מותרת. ולא מודי רבי יוסי בן כיפר שאם נתן לה האחרון גט פסלה מן הכהונה. והתנינן אף על פי שנתן לה האחרון גט לא פסלה מן הכהונה. רבנין דקיסרין בשם רבי הילא כדי לברר איסורו של ראשון. עד כדון בידעת שהיא אשת איש. לא היתה יודעת שהיא אשת איש. נישמעינה מן הדא קטנה שהשיאה אביה נתגרשה והלכה והשיאה את עצמה וא"ר אילא תני תמן כל העריות אינן צריכות הימינו גט חוץ מאשת איש בלבד. רבי עקיבה אומר אף אחות אשתו ואשת אחיו. שנייא היא תמן בין שהיא יודעת בין שאינה יודעת והכא לא שנייא בין שהיא יודעת בין שאינה יודעת: ולא פירות. ואמר ר' אבינא שאינה יכולה להוציא ממנו אכילת פירות שאכל. הדא דתימר בשאכל עד שלא בא הראשון. אבל אם אכל משבא הראשון מוציאה: ואם נטלה מזה ומזה תחזור. הדא דתימר בשנטלה משבא הראשון אבל אם נטלה עד שלא בא הראשון

[דף נ"ד ע"א]

כמה דלא מפקא מיניה כן לא מפקא מינה: והוולד ממזר מזה ומזה. ניהא דוולד ממזר מן השני. הוולד ממזר מן הראשון. רבי בא בשם רבי זעירא אמר דרבי עקיבה היא דרבי עקיבה אמר הכא על סוּטתו הוולד ממזר. המחזיר גרושתו משנישאת הוולד ממזר. ר' יוסי בשם רבי הילא דברי הכל הוולד כשר כגיטה כן ממזירה. מה נפק מן ביניהון. נתן לה השני גט ואחר כך בא עליה הראשון על דעתיה דרבי בא בשם רבי זעירא הוולד ממזר כרבי עקיבה. על דעתיה דרבי יוסי בשם רבי

הילא דברי הכל הולד כשר: לא זה וזה מיטמא לה. הדא היא דתני רבי חייה מטמא הוא אדם לאשתו כשירה. ואינו מיטמא לאשתו פסולה. אית תניי תני תצא בשלשה עשר דבר. ואית תני תני תצא בארבעה עשר דבר. מאן דמר תצא בשלשה עשר דבר. עבד במציאתה ובמעשה ידיה הדא. ומאן דמר בארבעה עשר דבר. עבד כל הדא וחדא מינהון הדא. אמר רבי ירמיה לוייה שזינת אוכלת במעשר. ותני כן לוייה שנשבת או שבא עליה אחד מן הפסולין לה לא כל הימנה לפוסלה. לויים המזוהמין מאימון לא חשו להם משום ריה פסול. והתנינן בת לוי מן המעשר. אמר ר' יוסי תיפתר שבא עליה ישראל וילדה ממנו בן. רבי ביסנא בשם רבי יהושע בן לוי כהנת שזינת אוכלת במעשר. ולא מתניתא היא בת כהן מן התרומה הא במעשר אוכלת. כמאן דאמר אין נותנין מעשר לכהונה. אמר רבי נסא מיליהון דרבנן פליגין דאמר ר' הילא ר' שמעון בן יוסינא בשם רב הושעיה כהן שבא על גרושה והוליד בן ומת האב בתוך שלשים הבן חייב לפדות את עצמו. לאחר שלשים יום הזקה שפדייו אביו. ואם לאחרים הוא פודה לא כל שכן בנו.

[דף נ"ד ע"ב]

ולא כבר תנינתה אין לה כתובה. אמר רבי יוסי בן יעקב שלא תאמר בה קנסו ולא קנסו ביורשיה. לפום כן צריך מימר אין לה כתובה. מוטה כשם שהיא אסורה לבעל כך היא אסורה לבעול. כשם שהיא אסורה לאחיו של בעל כך היא אסורה לאחיו של בעול. יכול כשם שצרת מוטה אסורה לאחיו של בעל כך תהא אסורה לאחיו של בעול. נישמעניה מן הדא האשה שהלך בעלה למדינת הים ואמרו לה מת בעליך והיה לה יבם כאן ויבמה ומת ואחר כך בא בעלה אסור בה ומותר בצרתה. אסור בה ומותר באשת אחיו. ואשת אחיו לא כצרת מוטה היא. הדא אמרה שצרת מוטה מותרת לאחיו של בעול. אמר רבי יודה אתייה כרבנן דתמן דאמר ר' הילא ותניי תמן כל העריות אינן צריכות ממנו גט הויין מאשת איש בלבד. ר' עקיבה אומר אף אחות אשתו. ואשת אחיו >לא כצרת מוטה היא הדא אמרה צרת מוטה מותרת לאחיו של בעול < ברם כרבנן דהכא. רבי אחייה אמר בשם רבי יוחנן הכל מודין באשת אחיו שהיא צריכה הימניו גט

[דף נ"ה ע"א]

משום הלכה אשת איש קנה בה ערוה. וערוה פותרת צרתה. אמר רבי חנניה אפילו כרבנן דהכא אתייה היא. בה קנסו ולא קנסו ביורשיה. אמר רבי חנניה בריה דר' הילל אם כרבנן דתמן יהא מותר בה. ר' זעירא בשם ר' יוחנן צרת מוטה אסורה וצרת גרושה מותרת. ר"י בר אחא בשם רבי יוחנן כל הצרות מותרות הויין מצרת מוטה. שמואל אמר גרושה עצמה מותרת לביתה. מה פליג.

בגין דהוון עסקין בצרות לא אדכרין גרושות. צרת סוטה למה היא אסורה רבי יוחנן אמר מריה ערה נגעו בה. רב אמר מפני שכתוב בה טומאה בעריות:

הלכה ב משנה רבי יוסי אומר כתובתה על ניכסי בעלה הראשון רבי לעזר אומר הראשון זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפר נדריה רבי שמעון אומר ביאתה וחליצתה מאחיו הראשון פטורת צרותיהן ואין הולד ממנו ממזר נישאת שלא ברשות מותרת לחזור לו נישאת על פי בית דין תצא ופטורה מן הקרבן ושלא על פי בית דין תצא והייבת בקרבן ייפה כה של בית דין שפטורה מן הקרבן הורה בית דין להינשא וקילקלה הייבת בקרבן שלא התירוה אלא להינשא:

גמרא רבי בא רב המנונא ורבי זעירא תריהון אמרין זהו ראשו של פרק מה אמר רבי יוסי בשאר כל הדברים נישמעניה מן הדא ר' יוסי אומר כל שהוא פוסל על ידי אחרים פוסל על ידי עצמו וכל שאינו פוסל על ידי אחרים אינו פוסל על ידי עצמו. ואמר רבי בא רב המנונא ור' זעירא תריהון אמרין זהו ראשו של פרק.

[דף נ"ה ע"ב]

הדא אמרה לא חלוק רבי יוסי בשאר כל הדברים. מה א"ר לעזר בכתובה. מה אם דברים שנפלו דרך איסור את אומר זכאי. כתובה שנפלה לו דרך היתר לא כל שכן. מסתברא דר' לעזר יודי לרבי יוסי ר' יוסי לא יודי לרבי לעזר רבי יוסי ור' לעזר יודון לר' שמעון. ר' שמעון לא יודי לרבי יוסי ור' לעזר. הדא אמרה על דרבי שמעון ביאה פסולה פוטרת. לא מסתברא דלא ניסת ברשות מותרת שלא ברשות אסורה. אמר רבי יוחנן דברי ר' שמעון עשו בית דין הוריתן כדון איש ואשה. נישאת שלא ברשות כשגת איש ואשה. אמר ר' יוחנן לית כאן פטורה אלא חייבת. התיב ר' חגי קומי ר' יוסי ויהא כן בהוריה בשהורו מותר לבוא על אשת איש. ולא עקירת גוף הוא. בשהורו עד חמש שנים אסורה. מיכן ואילך מותרת. ויהא כן בקילקול. הקילקול דומה לאכילת חלב ודם בשהורו מותר לאכול חלב ודם:

הלכה ג משנה האשה שהלך בעלה ובנה למדינת הים ובאו ואמרו מת בעליך ואח"כ מת בנך ונישאת ואח"כ אמרו לה חילוף היו הדברים תצא והוולד הראשון והאחרון ממזר:

גמרא מה את עבד כעידי מיתה או כעידי גירושין אין תעבדינה כעידי מיתה פליגא על רבנן דתמן. אית תעבדינה כעידי גירושין פליגא בין על רבנן דהכא בין על רבנן דתמן. אמר ר' יוחנן ותני

כן שנים אומרים מת ושנים אומרים לא מת לא תינשא ואם נישאת לא תצא. שנים אומרים נתגרשה ושנים אומרים לא נתגרשה לא תינשא ואם נישאת תצא

[דף נ"ז ע"א]

תמן אמר לא שנייא היא מיתה היא גירושין לא תינשא ואם נישאת לא תצא. על דעתיה דרבנן דתמן ניחא היא מיתה היא גירושין. על דעתיה דרבנן דהכא מה בין מיתה מה בין גירושין. ר' זעירה אמר לה סתם רבי חייה בשם רבי יוחנן אמר הדעת מכרעת בעידי מיתה מאחר שאילו יבוא הוא מכחיש. אמר רבי חזקיה רבנן דתמן כדעתין כמו דרבנן דתמן אומר בשעה שיוצאת בעידות ברורה יצאת בו. כן רבנן דהכא אמרין בשעה שניסית בעידות ברורה ניסית. אמר רבי יוסי מסתברא דלא מהלפא שיטתין דרבנן דתמן. לא מודיי רבנן דתמן שאילו משעה ראשונה שנים אומרים מת אביה מתוכה ושנים אומרים לא מת אביה מתוכה שהשדה בחזקת של ראובן. אילו אמרו שנים <נתקדשה> נתגרשה ונישאת ושנים אומרים לא נתגרשה לא תצא. יאות מתניתא פליגא על ר' יוחנן שנים אומרים נתקדשה ושנים אומרים לא נתקדשה לא תינשא ואם נישאת לא תצא. אמר רבי הושעיה פתר לה רבי יוחנן שנים אומרים נתקדשה ונתגרשה ושנים אומרים לא נתגרשה לא תינשא ואם נישאת לא תצא. מה בינא לקדמיתא. תמן הוחזקה אשת איש בפני הכל כרם הכא לא הוחזקה אשת איש אלא בפני שנים לכשיבואו שנים ויאמרו זהו שקידש. מתניתא פליגא על רבי יוחנן שנים אומרים

[דף נ"ז ע"ב]

נשכית והיא טהורה. ושנים אומרים נשכית והיא טמיהא לא תינשאה ואם נישאת לא תצא. אמר רבי יוסי מאחר שאילו אומרים טהורה ואילו אומרים טמיהא כמי שאילו אומרים נשכית ואילו אומרים לא נשכית ואנו כחיינ מפה. שנים אומרים נתקדשה ושנים אומרים לא נתקדשה. רבי יונה מדמי לה להלבין אילו שנים אומרים פלוני אכל חלב ושנים אומרים לא אכל חלב שמא אינו מביא אשם תלוי מספק. והכא יתן גט מספק. אמר ליה רבי יוסי לא תדמינה להלבין שכן אפילו אמר ליבי נוקריני מביא אשם תלוי. מתניתא פליגא על רבי יוסי שנים אומרים נתקדשה ושנים אומרים לא נתקדשה לא תינשא. וסיפא פליג על רבי יונה אם נישאת תצא. אמר ר' מנא לא דרבי יוסי אמר תינשא. ולא דר' יונה אמר אם נישאת תצא. לא אמר לה אלא לא תדמינה להלבין שאפילו אמר ליבי נוקריני מביא אשם תלוי.

הלכה ד משנה אמרו לה מת בנג ואחר כך מת בעליך ונתייבמה ואחר כך אמרו לה הילוף היו הדברים תצא והוולד הראשון והאחרון ממזר:

גמרא לא היתה צריכה להינשא אלא להתייבם. והוא יבמה שנישאת בלא חליצה. רבי ירמיה אמר זה חולץ וזה מקיים. רבי יודה בר פזי בשם ר' יוחנן תצא רבי יוסי בשם ר' הילא תצא. רבי יוסי שאיל לר' פינחס היך סבר רבי אמר ליה כרבי ירמיה. אמר ליה חזור בך. דלא כן אני כותב עליך זקן ממרא. אמר רבי זבידא מתניתא מסייע לרבי יוחנן תצא מזה ומזה ושלשה עשר דברים בו כדברי רבי מאיר שאמר משום רבי עקיבה רבו. והכמים אומרים אין ממזר ביבמה. לא אמר אלא אין ממזר ביבמה הא לצאת תצא. והתנינן תצא ואמר רבי יוחנן תצא:

הלכה ה משנה אמרו לה מת בעלך ונישאת ואחר כך אמרו לה קיים היה ומת הוולד הראשון ממזר והאחרון אינו ממזר אמרו לה מת בעליך ונתקדשה ואחר כך בא בעלה מותרת לחזור לו אף על פי שנתן לה האחרון גט לא פסלה מן הכהונה זה מדרש דרש רבי לעזר בן מתיה (ויקרא כא) אשה גרושה מאישה לא מאיש שאינו אישה:

גמרא רבי יוחנן בשם רבי ינאי אין לה אלא משום זיהום כהונה. ואין בית דין מזהמין אותה.

[דף נ"ז ע"א]

מה את מקיים לה בעד אחד או בשני עדים. אין תקיימינה בעד אחד נמצאת אומר עד אחד מתירה ליבם. אין תקיימינה בשני עדים הוה פליגא על רב דאמר רב נחמן בשם רבי יעקב בשם רב נישאת על פי שנים אפילו דהוא אתי אמר לה לית תני. ומניין שאין קידושין תופסין באשת איש רבי אימי בשם רבי ינאי (דברים כד) ויצאה מכיתו והלכה והיתה לאיש אחר כשתצא מכיתו יהא לה הויה אצל אחר. ומניין שאין קידושין תופסין בכל העריות. רבי תנחומא בשם רב הונא ויצאה מכיתו והלכה והיתה לאיש אחר. ומה תלמוד לומר אחר. פרט לפרשת עריות:

הלכה ז משנה מי שהלכה אשתו למדינת הים באו ואמרה לו מתה אשתך ונשא את אחותה ואחר כך באת אשתו מותרת לחזור לו הוא מותר בקרובות שנייה והשנייה מותרת בקרוביו ואם מתה הראשונה מותר בשנייה אמרו לו מתה אשתך ונשא את אחותה ואחר כך אמרו לו קיימת היתה ומתה הוולד הראשון ממזר והאחרון אינו ממזר רבי יוסי אומר כל שהוא פוסל על ידי אחרים פוסל על ידי עצמו וכל שאינו פוסל על ידי אחרים אינו פוסל על ידי עצמו אמרו לו מתה אשתך ונשא את

אחותה מאביה מתה ונשא את אחותה מאמה מתה ונשא את אחותה מאביה מתה ונשא את אחותה מאמה מותר בראשונה ובשלישית וחמישית ופטרות צרותיהן ואסור בשניה וברביעי' ואין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה ואם בא על השנייה לאחר מיתת הראשונה מותר בשנייה וברביעית ופטרות צרותיהן ואסור בשלישית ובהמישית ואין אחת מהן פוטרת צרתה:

גמרא כתיב (במדבר ה) ושכב איש אותה. שכיבתה אוסרתה. ואין שכיב' אחרת אוסרתה. ואמר אף הכא (שם) תחת אישך פרט לאונסין. אמר רבי מתנייה גזרו על דבר שהוא מצוי. ולא גזרו על דבר שאינו מצוי. דרך האיש לצאת למדינת הים. אין דרכה של אשה לצאת למדינת הים. תני אמר רבי יודה מודין בית שמאי ובית הלל בבא על חמותו שפסל את אשתו. ועל מה נחלקו בבא על אחות אשתו שב"ש אומרים פסל. ובית הלל אמרו לא פסל. חברייא בשם רבי יוחנן מעמא דרבי יודה (ויקרא כ) באש ישרפו אותו ואתהן. מה אנן קיימין אם לענין שריפה אין נשרפת אלא אחת אלא אם אינו עניין לשריפה תניהו ענין לאיסור. עד כדון כרבי עקיבה. כרבי ישמעאל. תני ר' ישמעאל באש ישרפו

[דף נ"ז ע"ב]

אותו ואתהן. הוא ואת שנייא. והיו בית שמאי דנין מה במקום שבא איסור הקל על איסורה הקלה אסר את אוסריו כיון שבא איסור החמור על איסורה החמורה אינו דין שנאסור את אוסריו. והיידין איסור קל. אמר רבי יוחנן ראשה דפירקא וההן נוקל אינו אלא חומר. שנייא היא שנישאת לו דרך היתר. רבי הושעיה רבה אמר כמחזיר את גרושתו משנישאת היא מתניתא. למה לי משנישאת אפילו משנתארסה. בגין דרבי יוסי בן כיפר דר"י בן כיפר אמר מן האירוסין מותרת. רבי ליעזר אומר ביבמה שנפלה לפני שני יבמין היא מתניתא. עשה בה אחד מהן מאמר. ואח"כ בא עליה השני. למה לי עשה בא מאמר אפילו לא עשה בה מאמר. למה לי בא עליה. אפי' לא בא עליה. בגין בית שמאי בגין רבי שמעון. דתני אמר רבי שמעון לא נחלקו בית שמאי ובית הלל בבא על אחות אשתו שלא פסל את אשתו. ועל מה נחלקו בבא על חמותו שביית שמאי אומרים פסל. ובית הלל אומרים לא פסל. והיו בית הלל דנין האיש מותר בכל הנשים והאשה מותרת בכל האנשים. קידש' הוא אסרה והיא אסרתו. מרובה איסור שאסרה מאיסור שהיא אוסרתו שהוא אסרה לילך להינשא לאיש זר. והיא לא אסרתו אלא על קרובותיה בלבד. והרי הדברים קל וחומר מה אם היא שאיסורה איסור מרובה ושנגה עליו באיסורה ולא נאסרה <אלא> למותר לה. הוא שאיסורו איסור ממועט ושנג באיסורו אינו דין שלא יהא אסור <אלא> למותר לו. הדין דין בשוגג. במזיד מניין

תלמוד לומר אותה אותה שכיבתה אוסרתה אין שכיבת אחרת אוסרתה. אימי אבוי דשמואל בר אימי בשם רב יהודה הלכה כר"ש. אתא עובדא קומי ר' מנא ואפיק לה דהוא סבר כר"י אלא שהיתה מתרגלת לבוא אצלו. ר' בא ורב המנונא ורבי זעירא

[דף נ"ח ע"א]

תרויהון אמרין זהו ראשו של פרק מה אמר ר' יוסה בשאר כל הדברים נישמעניה מן הדא רבי יוסי ואמר כל שהוא פוסל על ידי אחרים פוסל על ידי עצמו וכל שאינו פוסל על ידי אחרים אינו פוסל על ידי עצמו. ואמר רבי בא ורב המנונא ורבי זעירא תרויהון אמרין זהו ראשו של פרק. ר' הילא בשם רבי שמעון בן לקיש אחות אשתו נשואה הואיל והוא פוסל על ידי אחרים פוסל על ידי עצמו. ואחות אשתו פנויה הואיל ואינו פוסל על ידי אחרים אינו פוסל על ידי עצמו. דמר רבי הילא בשם ר' שמעון בן לקיש צריכה הימנו גמ'. והיך עבידא גבר אית ליה ברתא וחורגא ואינתו אית לה ברתה וחורגה ואסבון דין לדין ואולידון ברתא משריי מן חורגתא דאיתתא:

הלכה ז משנה בן תשע שנים ויום אחד הוא פוסל על ידי אחים ואחים פוסלין על ידו אלא שהוא פוסל תחילה ואחין פוסלין תחילה וסוף כיצד בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו פסל על ידי אחים בא עליה אחים עשו בה מאמר נתנו גמ' או הלצו פסלו על ידיו:

גמרא הא בסוף אינו פוסל אלא לאחר מאמרו אבל לאחר ביאתו פוסל אלא שהוא פוסל בדבר אחד והן פוסלין בארבעה דברים. כיצד בן תשע שנים ויום אחד. (שמות כא) ואם לבנו ייעדנה לבנו הוא מייעדה

[דף נ"ח ע"ב]

אינו מייעדה לאחין אלא אם אמרת בבן. וייעדנה לאחין מקל וחומר מה אם הבן שאינו קם תחתיו לחליצה ולייבום הרי הוא מייעדה לו. אחיו שהוא קם תחתיו לחליצה ולייבום אינו דין שייעדנה לו -תלמוד לומר ואם לבנו ייעדנה. הוא מייעדה אינו מייעדה לאחיו- לא אם אמרת בבן שהוא קם תחתיו בשדה אחוזה. תאמר באחיו שאינו קם תחתיו בשדה אחוזה. הואיל ואינו קם תחתיו בשדה אחוזה אינו דין שייעדנה לו. תלמוד לומר ואם לבנו ייעדנה. לבנו הוא מייעדה ואינו מייעדה לאחיו. ואם לבנו ייעדנה לבנו הוא מייעדה ואינו מייעדה לכן בנו שמואל בר אבא בעא קומי רבי זעירא בפרשת נחלות את עבד בן בן כבן והכא לית עבד בן בן כבן. אמר ר' זעירא מאן דמר לי הדא מילתא אנא משקי ליה קונדיטון. התיב ר' תנחום הרי פרשת נחלות הרי עשיתה אח כבן ושאר כל

הקרובים כבן. ואין את עושה בן בן כבן. התיבון רבנן דקיסרין הרי פרשת טמאות הרי עשיתה אח כבן ושאר כל הקרובים כבן. ואין את עושה בן בן כבן. אמר הא אויל קונדיטון. ואם לבנו ייעדנה לדעת. אמר רבי יוחנן לית כאן לדעת. אמר רבי יעקב בר אחא כן אית כאן כרבי יוסי בי רבי יהודה. אמר רבי שמואל בר אבדומא אפילו תימר אית כאן כר' יוסי בי רבי יהודה לא קמן הוא. אם לבנו ייעדנה לדעת. רבי יוחנן אמר מייעדנה בין לבנו הגדול בין לבנו הקטן בין לדעת בין שלא לדעת. ר' שמעון בן לקיש אמר אינו מייעדנה אלא לבנו הגדול בלבד לדעת. בן תשע שנים ויום אחד עושה אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט. על דעתיה דרבי יוחנן דהוא פתר לה בייעודין ניהא ייעודין שיש לו קניין בה עושה אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט. על דעתיה דרבי שמעון בן לקיש דהוא פתר לה בנישואין תהא פטורה מן החליצה ומן הייבום. והתנינן נשא אשה ומתה הרי זו פטורה. אמר ר' אבין אתיא דרבי שמעון בן לקיש כרבי יוסי בי ר' יהודה. ותני כן בן תשע שנים ויום אחד עד בן שתים עשרה ויום אחד שהביא שתי שערות

[דף נ"ט ע"א]

הרי זו שומא. רבי יוסי בי רבי יהודה אומר הרי אילו סימנין. רבי יעקב בי רבי בון בשם רבי יוסי בן חנינה והן שעמדו בו בשעת סימנין. ר' יוסה בעי עמדו בו בשעת סימנין למפריעו הוא נעשה איש. או מיכן ולבא. רבי אבון פשיטא ליה למפריעו הוא נעשה איש כל שכן לבא. די פתר הדא דרבי שמעון בן לקיש כרבי יוסי בי רבי יהודה ולמה לית רבי יוסי פתר הדא דרבי שמעון בן לקיש כרבי יוסה בי רבי יהודה. אמר רבי מנא דהיא צריכה ליה רבי יוסי בעי עמדו בו בשעת סימנין למפריעו נעשה איש. או מיכן ולהבא. ניהא אלמנה וגרושה. תיפתר שבא עליה משהגדיל נתן לה גיטון. חליצה תיפתר שבא עליה ומת וחלצו לה אחין ועל ידיו היא נעשית חלוצה. מעתה אפילו פחות מתשע. אמר רבי שמואל בר אבדומא וכיני אלא בגין דתנא כולהון תשע תנא אף הוא עמהון. רבי יודה בר פוי בשם רבי יהושע בן לוי מאהו למד רבי יוסי ברבי יודה. דתני אחו הוליד בן תשע

[דף נ"ט ע"ב]

והרן בן שש וכלב בן עשר כמ"ד הוא כלב בן חצרון הוא כלב בן יפונה:

הלכה ח משנה בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו ואח"כ בא אחיו שהוא בן תשע שנים ויום אחד עליה פסל על ידיו ר' שמעון אומר לא פסל בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו ואחר כך

בא על צרתה פסל על ידי עצמו רבי שמעון אומר לא פסל בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו ומת חולצת ולא מתייבמת נשא אשה ומת הרי זו פטורה בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו משהגדיל נשא אשה אחרת אם לא ידע את הראשונה משהגדיל השנייה או חולצת או מתייבמת והראשונה חולצת ולא מתייבמת רבי שמעון אומר מייבם לאי זו שירצה וחולץ לשנייה אחד שהוא בן תשע שנים ויום אחד ואחד בן עשרים שנה שלא הביא שתי שערות:

גמרא שמואל אמר דברי רבי מאיר עשו ביאת בן תשע שנים ויום אחד כמאמר בגדול וכמה דאת אמר עשו ביאת בן תשע שנים ויום אחד כמאמר בגדול. ודכוותה נעשה חליצת בן תשע שנים ויום אחד כגט בגדול ורבנן אמרין אין חליצת בן תשע שנים ויום אחד כלום. ולמה עשו ביאת בן תשע שנים ויום אחד כמאמר בגדול שכן ביאה בגדול קונה בין לדעת בין שלא לדעת נעשה חליצת בן תשע שנים ויום אחד כגט בגדול וחליצה בגדול אינה פוטרת אלא לדעת. אילו שומרת יבם שנפלה לפני כמה יבמין שוא אינה מתייבמת. תני ר' חייא אשת מת אחד מתייבמת ולא אשת שני מתים.

[דף ס' ע"א]

שניה למה אינה מתייבמת אמר רבי לעזר דר"מ היא דאמר ר' מאיר כל שאינו מייבמני אין מייבם צרתו. אמר רבי יוחנן מיני שמעה רבי אלעזר ואמרה אמר רבי יוסי מתניתא אמרה כן בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו משהגדיל נשא אשה אחרת אם לא ידע הראשונה משהגדיל השנייה או חולצת או מתייבמת. הראשונה חולצת ולא מתייבמת. הכא איתמר חולצת והכא איתמר מתייבמת. הן דתימר חולצת רבי מאיר ורבי שמעון. והן דתימר מתייבמת רבי שמעון ורבנן. פשיטא הדא מילתא. פחות מבן עשרים שהביא שתי שערות למפריעו הוא נעשה איש. ויותר מבן עשרים שהביא שתי שערות מיכן והילך הוא איש. מה פליגין בבן עשרים. שמואל אמר למפריעו הוא נעשה איש. רב אמר מיכן והילך הוא איש. מתניתא פליגא בין על דין בין על דין. הסרים אינו נעשה בן סורר ומורה שאין בו הקפת זקן. ויתיר בו שוא יביא שתי שערות בתוך שלשה חדשים. כמאן דמר אין מקבלין התרייה על הספק. מתניתא פליגא על שמואל אחד בן תשע שנים ויום אחד. ואחד <בן שתים עשרה שנה ויום אחד> בן עשרים שנה שלא הביא שתי שערות <למפריעו נעשה איש> כמה דתימר בן תשע שנים ויום אחד ועד בן שתים עשרה שנה ויום אחד שהביא שתי שערות למפריעו הוא נעשה איש. ודכוותה בן עשרים שנה שלא הביא שתי שערות מיכן והילך הוא נעשה איש. מה עבד לה שמואל. פתר לה סמוך לעשרים שנה:

פרק יא

הלכה א משנה נושאיין על האנוסה ועל המפתה האונס והמפתה על הנשואה חייב נושא אדם אנוסת אביו ומפותת אביו אנוסת בנו ומפותת בנו רבי יהודה אוסר באנוסת אביו ובמפותת אביו:

[דף ס' ע"ב]

גמרא כיני מתני' נושאיין אחר האנוסה ואחר המפות' אנס אשה מותר באמה פיתה אשה מותר בכתה. האונס והמפתה על הנשואה חייב. אמר רבי יוחנן רך נישואין שנו. נשא אשה ואחר כך אנס את אמה חייב. נשא אשה ואחר כך פיתה את בתה חייב. תמן תנינן שחטה ואת בת בתה ואחר כך שחט את בתה סופג את הארבעים סומכוס אמר משום ר' מאיר סופג שמונים. אמר רבי לעזר סומכוס ורבי יוחנן בן נורי שניהן אמרו דבר אחד. דהא תנינן תמן רבי יוחנן בן נורי אומר הבא על המותו חייב עליה משום המותו ואם המותו ואם המיו אמרו לו שלשתן שם אחד הן. ר' יודה בר פוי בשם ר' יוחנן מודה סומכוס בראשונה. אשכח תני עוד היא מחלוקת. מ"ט דר' יוחנן בן נורי מה אשה ובתה ובת ב' לאויין אף אשה ובת בנה ובת בתה כב' לאויין. מה מעמון דרבנין מה בת בנה ובת בתה בלאו אחד אף אשה ובת בתה ובת בנה בלאו אחד. כתיב (ויקרא כ) ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה זימה היא. בכלהון כתיב שכיבה וכאן כתיב לקחה ללמדך לעולם אינו מתחייב על השנייה עד שתהא הראשונה זקוקה לו. או אינו אלא דרך נישואין כבר אמרנו שאין קידושין בעריות.

[דף ס"א ע"א]

והכתיב (דברים כג) לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו. בא להודיעך שהיה מותר בה עד שלא נישאת לאביו. והכתיב (ויקרא כ) ואיש אשר יקח את אשת אחיו נדה היא. בא להודיעך שהיה מותר בה עד שלא נישאת לאחיו. ותני כן על ידי ייבום. והכתיב (ויקרא יח) ואשה אל אחותה לא תקח לצרור. בא להודיעך שהיה מותר בה עד שלא נשא את אחותה. ותני כן לאחר מיתת אחותה. והכתיב (ויקרא כ) ואיש אשר יקח את אחותו בת אביו או בת אמו וראה את ערותה והיא תראה את ערותו חסד הוא. אמר רבי אבין שלא תאמר קין נשא את אחותו הבל נשא את אחותו חסד הוא. חסד עשיתי עם הראשונים שייבנה העולם מהן. (תהילים פט) אמרתי עולם חסד יבנה והכתיב (ויקרא כא) אלמנה וגרושה וחללה זונה את אלה לא יקח. בא להודיעך שאם קידשה שתופסין בה קידושין. רבי חונה שמע כולהין מן הדין קרייא (ויקרא יח) ערות אשה ובתה לא תגלה

מסכת תמורה פרק ראשון

א. הממיר אפלו בשבת - הרי זה מומר, וסופג את הארבעים. כהנים אין ממירים בקדשי ישראל. ישראל - אין ממירין בקדשי כהנים, שאין אדם עושה תמורה בזבח שאינו שלו. בכור אצל ישראל עושה תמורה. אצל הכהנים - אין עושה תמורה; דברי רבי עקיבא. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כיון שבאו לידי כהן - זה וזה אין עושין בו תמורה, זו מה יעשה לה? תרעה עד שתסתאב ותאכל לבפלים במום.

ב. אחד קדשי קדשים ואחד קדשים קלים - אין רשאי להמיר, בין בחול בין בשבת. אין משנין אותן מקדשתן, אפלו מקדשה קלה לקדשה תמורה, ואין צריך לומר מקדשה קלה תמורה לקדשה קלה. אמר על הבכור על השלמים - 'הרי אלו עולה' - לא אמר כלום, ואין צריך לומר לעולה. 'הרי זה בכור והרי זה שלמים' - מחרימין אותן ומקדישין אותן הקדש עליו.

ג. אלו הם חרמים: האומר 'חרם זה לכהן'. אלו הם הקדשות - האומר: 'הקדש זה לבדק הבית'. מן כמה הוא נותן קדשים שחייב באחריותו, כגון חטאת ואשם. האומר 'הרי זו עלי עולה'; 'הרי זו עלי שלמים' - נותן דמי כלן. קדשים שאין חייב באחריותו, כגון הבכור והמעשר, והאומר 'הרי אלו עולה'; 'הרי אלו שלמים' - נותן טובת הנאתו. וכמה טובת הנאתו? אומר כמה אדם רוצה לתן בעולה שאין צריך לה לקח בכור לתנו לבן בתו.

ד. עושין תמורה באחרים. עושין תמורה זה בזה. עושין תמורה אחד בשנים ושנים באחד, אחד במאה ומאה באחד; רבי שמעון אומר: אין עושין תמורה אלא אחד באחד, שנאמר (ויקרא כז, י): 'בהמה בהמה ולא בהמות בהמה'. אמרו לו: כשם שהבהמה יחידה קרויה בהמה - כך בהמות הרבה קרויות בהמה, שנאמר (יונה ד, יא): 'ובהמה רבה'.

ה. אמר: 'רגלה של זו עולה' - אין בלה עולה אלא אותה הרגל בלבד. מה יעשה לה? תמכר לחיבי עולות חוץ מרגלה ודמיה חלין; דברי רבי מאיר. רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אומרים: אין בלה עולה. אמר רבי: נראין דברי רבי יהודה בדבר שאין הנשמה תלויה בו, ודברי רבי יוסי ורבי שמעון בדבר שהנשמה תלויה בו. רבי יוסי אומר: עושין תמורה שלמין באברים, עושין תמורה ברובע ונרבע, ונרבע במקצה, ובנעמד באתנו, ובמחיר וכלאים, ובטרפה וביוצא דפן; רבי אליעזר אומר: הכלאים והטרפה, ויוצא דפן, וטמטום ואנדורגינוס - לא קדושין ולא מקדישין.

ו. המקדיש בעל מום למזבח - עובר בחמשה לאוין: בל תקדיש, בל תשחט, בל תזק את הדם, ובל תקטיר חלב, ובל תקטיר מקצתו, שנאמר (ויקרא כב, כא): 'תמים יהיה לרצון כל מום' וגו'. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: אף משום 'בל תקבל את דמו'. הקדישו ולא שחטו - אינו חייב אלא אחת, הקדישו ושחטו וזרק את דמו - חייב על כל אחת ואחת, המקדיש רובע ונרבע, מקצה ונעמד, אתנו ומחיר, שרוע וקלוט - עובר משום שמות הללו, והרי הן כפועלי מומין שקדם הקדשם את מומם, ואין יוצאין לחלין, אלא על מום קבוע בלבד. המקדיש תמימים לבדק הבית - חייב ב'עשה' ו'לא תעשה'; דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים: אין חייב אלא משם אחד בלבד. המקדיש תמימים לבדק הבית - אין פודין אותו אלא למזבח בלבד, המקדיש בעל מום למזבח. רצה לפדותו להקדיש בדק הבית - הרשות בידו. הולד - אין עושה תמורה, ואין צריך לומר ולד הולד. רבי יהודה אומר: הולד - עושה תמורה, הצבור - אין עושה תמורה. בהמת צבור - אין עושין תמורה. השתפין - אין עושין תמורה, ובהמת השתפין - אין עושין תמורה. בהמה שחציה קדש וחציה חול - לא עושה ולא נעשית, ולא הזבח הבא מחמת תמורה עושה תמורה.

מִן הַקְּלָעִים וְנֹאכְלִים לְזַכְרֵי כְּהוּנָה, וְנֹאכְלִים לְיוֹם וְלַיְלָה, מֵה שְּׂאִין כֵּן בְּבַהֲמָה.

יא. וְאֵלוּ דְבָרִים שְׂבִין מִנְחוֹת לְעוֹפוֹת, שֶׁהַמִּנְחוֹת נוֹהֲגוֹת בְּצַבּוֹר כִּיחִיד, וְדוּחוֹת אֶת הַשֶּׁבֶת וְאֶת הַטְּמֵאָה, וְטַעֲוֹנוֹת הַגִּשָּׁה וְתַנּוּפָה וְטַעֲוֹנוֹת כְּלִי, וְדְבָרִים אַחֲרֵים הַבְּאִין חוֹבָה לָהֶן, מֵה שְּׂאִין כֵּן בְּעוֹפוֹת.

יב. וְאֵלוּ דְבָרִים שְׂבִין עוֹפוֹת לְמִנְחוֹת: שֶׁהַעוֹפוֹת בְּאִין בְּשִׁתּוֹת וּמִתִּירִין מִחֲסָרֵי כִפְרָה, וְהִתֵּר מִכֹּל אֲסוּרִין בְּקֹדֶשׁ, וְחִיבִים עֲלֶיהָ בַחֲזוֹן, מֵה שְּׂאִין כֵּן בְּמִנְחוֹת. וְלֹד חֲטָאת וְתַמּוּרַת חֲטָאת שְׂמֵתוּ בְעֲלֶיהָ - עוֹשֶׂה תַמּוּרָה. וְשֹׁאֲבָדָה, וְשִׁנְמִצָּאת עַד שֶׁלֹּא כִפְרוּ הַבְּעֵלִים - עוֹשֶׂה תַמּוּרָה. מִשְׁכִּפְרוּ בְעֵלִים - אִין עוֹשֶׂה תַמּוּרָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אִף שְׁכִפְרוּ הַבְּעֵלִים. וְשֶׁעֲבָרָה שְׁנָתָה יְהוּ מִתּוֹת, וּבְצַבּוֹר מְצִינוּ בּוֹלֵד חֲטָאת וּבִתְמּוּרַת חֲטָאת, וּבִחֲטָאת שְׂמֵתוּ בְעֲלֶיהָ, בִּיחִיד דְבָרִים אָמוּרִין וְלֹא בְצַבּוֹר, אִף אֵלוּ בִּיחִיד דְבָרִים אָמוּרִין וְלֹא בְצַבּוֹר. חֲמֵר בְּזִבְחַ שְּׂאִין בְּתַמּוּרָה, וּבִתְמּוּרָה שְּׂאִין בְּזִבְחַ שֶׁהַזִּבְחַ דּוּחָה אֶת הַשֶּׁבֶת, וְאֶת שְׁטֵמָאָה נוֹהֵג בְּצַבּוֹר כִּיחִיד, וְעוֹשֶׂה תַמּוּרָה, מֵה שְּׂאִין כֵּן בְּתַמּוּרָה. חֲמֵר בְּתַמּוּרָה, שֶׁהַתַּמּוּרָה קְדוּשָׁה חֲלָה עֲלֶיהָ בְּעֵלַת מוֹם קְבוּעַ, מֵה שְּׂאִין כֵּן בְּזִבְחַ. רַבִּי יוֹסִי בַר יְהוּדָה אוֹמֵר: שְׁגָגָה כְּדוֹן.

מִסְכַּת תַּמּוּרָה פְּרָק שְׁנִי

א. הַמִּפְרִישׁ נִקְבָה לְעוֹלָה - תְּרַעָה עַד שִׁתְּסַתָּאב, וְתַמְכַר וַיְפִלוּ דְמִיָּה לְנִדְבָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אָמַר עַל בְּהֵמָה טְמֵאָה וְעַל בְּעֵלַת מוֹם: 'הֲרִי אֵלוּ עוֹלָה' - לֹא אָמַר כְּלוּם! 'הֲרִי אֵלוּ לְעוֹלָה' - אָפְלוּ זָבַל, אָפְלוּ אֲבָנִים - יִמְכְרוּ, וַיְבִיא בְּדַמְיָהּ עוֹלָה. הַמִּפְרִישׁ נִקְבָה לְאֶשֶׁם תְּרַעָה עַד שִׁתְּסַתָּאב וְתַמְכַר, וַיְפִלוּ דְמִיָּה לְנִדְבָה.

ב. הַמִּפְרִישׁ נִקְבָה לְפֶסַח - תְּרַעָה עַד שִׁתְּסַתָּאב וַיְבִיא בְּדַמְיָהּ פֶּסַח. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֵּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוֹם רַבִּי שְׁמַעוֹן: תַּמְכַר שֶׁלֹּא בְּמוֹם. יִלְדָה זָכָר - יִרְעָה עַד שִׁתְּסַתָּאב וַיְמַכְר

אז קִרְבָּנוֹת צַבוֹר - דּוּחִים אֶת הַשֶּׁבֶת וְאֶת הַטְּמֵאָה, קִרְבָּנוֹת יַחִיד - אֵינִם דּוּחִים לֹא הַשֶּׁבֶת וְלֹא הַטְּמֵאָה; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. אָמַר לּוֹ רַבִּי יַעֲקֹב: מְצִינוּ בְּחִבְיִיתִי כֵּהֵן מְשִׁיחַ וּפְרִי יוֹם הַכַּפּוּרִים וְהַפֶּסַח, שֶׁהֵן קִרְבָּנוֹת יַחִיד וְדוּחִין אֶת הַשֶּׁבֶת וְאֶת הַטְּמֵאָה. מְצִינוּ כִּפְרָה הַבָּא עַל כָּל הַמְּצוֹת, וְשִׁעֲרֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים, וְחִגְיָנָה, שִׁקְרָבָנוֹת צַבוֹר; וְאֵינִם דּוּחִין, לֹא אֶת הַשֶּׁבֶת וְלֹא אֶת הַטְּמֵאָה. כָּלֵל אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב: כָּל שֵׁישׁ לוֹ זְמַן קְבוּעַ מִן הַתּוֹרָה, וְאִין יָכוֹל לְעִשׂוֹת מְעַרְבֵי שֶׁבֶת - דּוּחָה אֶת הַשֶּׁבֶת. וְכָל שְּׂאִין לוֹ זְמַן קְבוּעַ מִן הַתּוֹרָה, וְיָכוֹל לְעִשׂוֹת מְעַרְבֵי שֶׁבֶת - אִין דּוּחָה אֶת הַשֶּׁבֶת.

ח. אֵלוּ דְבָרִים שְׂבִין קִרְבָּנוֹת צַבוֹר לְקִרְבָּנוֹת יַחִיד: שִׁקְרָבָנוֹת צַבוֹר תַּחֲלַת הַקְּדֻשָּׁן מוֹעֲלִין בֵּהֵן, קִרְבָּנוֹת, יֵשׁ מֵהֵן שְׁמוּעֲלִין בֵּהֵן וְיֵשׁ מֵהֵן שְּׂאִין מוֹעֲלִין בֵּהֵן. יֵשׁ מֵהֵן חֲטָאת מִן הַצֵּאֵן הַבָּא עַל 'לֹא הוֹדַע', וְכֵלֵן קְדָשֵׁי קְדָשִׁים נֹאכְלִין לְפָנִים מִן הַקְּלָעִים, וְנֹאכְלִין לְזַכְרֵי כְּהוּנָה וְנֹאכְלִין בְּיוֹם וּבַלַּיְלָה, מֵה שְּׂאִין בְּקִרְבָּנוֹת יַחִיד. קִרְבָּנוֹת יַחִיד עוֹשִׂין תַּמּוּרָה וּבָאִים בְּשִׁתּוֹת, יֵשׁ מֵהֵן חֲטָאת מִתָּה וְחֲטָאת נִקְבָה, אֶשֶׁם וְדָאֵי וְאֶשֶׁם תְּלוּי, וּבָאִין מִן הַמַּעֲשֵׂר, וְטַעֲוִינִן סְמִיכָה מֵה שְּׂאִין בְּקִרְבָּנוֹת צַבוֹר.

ט. אֵלוּ דְבָרִים שְׂבִין בְּהֵמָה לְעוֹפוֹת, שֶׁהַבְּהֵמָה דּוּחָה אֶת הַשֶּׁבֶת וְדוּחָה אֶת הַטְּמֵאָה, וְנוֹהֲגַת בְּצַבּוֹר כִּיחִיד, וְיֵשׁ בָּהּ חֲטָאת מִתָּה, וְחֲטָאת נִקְבָה, וְאֶשֶׁם וְדָאֵי, וְאֶשֶׁם תְּלוּי, וְתוֹדָה, וְשִׁלְמִים, וּבָאָה מִן הַמַּעֲשֵׂר, וְקִרְבָה בְּכֵמָה, וְטַעֲוִינָה סְמִיכָה וְנִסְכִים וְתַנּוּפַת חִזָּה וְשׁוֹק, וְטַעֲוִינָה מִתֵּן אֲבִיעַ, וְיֵשׁ מִדְּמָה נִכְנַס לְפָנִים וְלִפְנֵי וְלִפְנִים, מֵה שְּׂאִין כֵּן בְּעוֹפוֹת.

י. אֵלוּ דְבָרִים שְׂבִין עוֹפוֹת לְבַהֲמָה: שֶׁהַעוֹפוֹת תַּחֲלַת הַקְּדֻשָּׁן מוֹעֲלִין בֵּהֵן. וּבְהֵמָה, יֵשׁ הֵימָנָה שְׁמוּעֲלִין בָּהּ וְיֵשׁ הֵימָנָה שְּׂאִין מוֹעֲלִין בָּהּ. וְהַכְּשָׁרוֹ לְהִבִּיא נִקְבוֹת כְּזֹכְרִים לְעוֹלוֹת, וּבְעֲלֵי מוּמִין כְּנִקְבוֹת לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ, וְיֵשׁ מֵהֵן חֲטָאת הָעוֹף הַבָּא עַל הַסֶּפֶק, וְכֵלֵן קְדָשֵׁי קְדָשִׁים, וְנֹאכְלִין לְפָנִים

רבי אליעזר אומר: יביא בהן עולה. והלא אף הנדבה עולה היא, מה בין דברי רבי אליעזר לדברי חכמים? רבי אליעזר אומר: עושה תמורה. וחכמים אומרים: אין עושה תמורה.

ו. המפריש חטאתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ולא הספיק להקריבה עד שנמצאת הראשונה, והרי שתיהן תמימות, ראשונה תקרב ושניה תמות; דברי רבי. אחת תמימה ואחת בעלת מום: תמימה - תקרב, ובעלת מום - תשחט. נשחטה בעלת מום עד שלא נזרק דמה של תמימה - מתרת. משנזרק דמה של תמימה - אסורה. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אפלו בשר בקדרה - הרי זה תקרב. המפריש חטאתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ולא הספיק להקריבה עד שנמצאת הראשונה, והרי שתיהן עומדות - יביא את איזה מהן שירצה, שניה תרעה עד שתסתאב, ותמכר, ויפלו דמיה לנדבה או תמות. המפריש מעותיו לחטאתו ואבדו, והפריש חטאת תחתיהן, ולא הספיק להקריבה עד שנמצאו; רבי אומר: ילכו לים המלח. ומודים חכמים לרבי, במפריש חטאתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, והקריבה, ואחר כך נמצאת הראשונה - שתמות. המפריש מעות לחטאתו ואבדו, והקריב חטאת, ואחר כך נמצאו מעות - ילכו לים המלח, שרבי אומר: אין המעות נופלות לנדבה אלא אם כן לקח בהן חטאת, והותר. וחכמים אומרים: אין חטאת מתה, ואין המעות ילכו לים המלח, אלא שנמצאו מאחר שכפרו הבעלים.

ז. תמורת בכור והמעשר, ולדן, ולד ולדן, עד סוף העולם - הרי אלו בכבור וכמעשר, ויאכלו במומן לבעלים. מה בין בכור ומעשר לכל הקדשים? שכל הקדשים חיב באחריותן ויטפל בהן להביא מחוץ לארץ, מה שאין כן בכבור ובמעשר.

ויביא בדמיו פסח. רבי אליעזר אומר: הוא עצמו יקרב פסח. תמורת הפסח, ולד תמורת פסח, ולדן ולד ולדן עד סוף העולם - ירעו עד שישתאבו, וימכרו ויביא בדמיהן שלמים. רבי אליעזר אומר: ולדות עצמן יקרבו שלמים, ולד תמורת שלמים, ולדן ולד ולדן עד סוף העולם - ירעו עד שישתאבו, וימכרו ויביא בדמיהן שלמים. רבי אלעזר אומר: ולדות עצמן יקרבו שלמים.

ג. המפריש נקבה לעולתו ולפסחו ולאשמו - עושה תמורה. רבי שמעון אומר: לעולתו - עושה תמורה, לפסחו ולאשמו - אין עושה תמורה. אין לך דבר שהוא עושה תמורה, אלא דבר הרועה ומסתאב. אמר רבי: רואה אני דברי רבי שמעון בפסח, שמה הקדיש הפסח ובאו שלמים.

ד. המפריש אשמו ואבד, והפריש אחר תחתיו, ולא הספיק להקריבו עד שנמצא הראשון, והרי שניהם עומדין - יביא את איזה מהם שירצה, והשני ירעה עד שישתאב, וימכרו, ויפלו דמיו לנדבה.

ה. המפריש מעות לאשמו, ואבדו, והפריש מעות תחתיהן, ולא הספיק לקח בהן אשם עד שנמצאו מעות הראשונות - יביא מאלו ומאלו אשם, ויקרב, והשאר יפול לנדבה. המפריש מעות לאשמו, ואבדו, והפריש מעות תחתיהן, ולא הספיק לקח בהן אשם עד שנמצאו מעות - המעות יביא בהן אשם, ויקרב, ואשם ירעה עד שישתאב, וימכר, ויפלו דמיו לנדבה. המפריש אשמו ואבד, והפריש מעות תחתיו, ולא הספיק לקח בהן עד שנמצא אשם, אשם יקרב והמעות יפלו לנדבה. המפריש אשמו ואבד, והפריש אחר תחתיו, והקריבו, ואחר כך נמצא הראשון - ירעה עד שישתאב, וימכר, ויפלו דמיו לנדבה. רבי אליעזר אומר: יביא בדמיו עולה. המפריש מעות לאשמו ואבדו, והפריש מעות תחתיהן, ולקח בהן אשם, והקריבו, ואחר כך נמצאו מעות הראשונות יפלו לנדבה. רבי אומר: ילכו לים המלח.

מִסְכַּת תְּמוּרָה פָּרָק שְׁלִישִׁי

א. הָאוֹמֵר: 'מָה שְׁבַמְעִי בְהֵמָה זֹו הַקֶּדֶשׁ' - מִתְּרַת בְּגִזָּה וְאִסּוּרָה בְּעִבּוּדָה, מִפְּנֵי שְׁמִכְחִישׁ אֶת הַקֶּדֶשִׁים. שְׁחֻטָּה - הַעֲבָר אֲסוּר בְּאֲכִילָה. מָתָה - הַעֲבָר אֲסוּר בְּהִנָּאָה. 'שׁוּר זֶה הַקֶּדֶשׁ לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם', שְׁחֻטוּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם - מִתֵּר בְּאֲכִילָה. מֵת - מִתֵּר בְּהִנָּאָה. הַקֶּדִּישׁ לְשֵׁם שְׁלָמִים - הָרִי זֶה מִקֶּדֶשׁ. 'מַעֲכָשׁוּ לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם', וּשְׁחֻטוּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם - אֲסוּר בְּאֲכִילָה. מֵת - אֲסוּר בְּהִנָּאָה. הַקֶּדִּישׁ לְשֵׁם שְׁלָמִים - הָרִי זֶה אֵינוֹ מִקֶּדֶשׁ.

ב. 'בְּהֵמָה זֹו תוֹדָה' - מָה שֶׁתֵּלַד עוֹלָה. 'בְּהֵמָה זֹו שְׁלָמִים' - מָה שֶׁתֵּלַד חֲטָאֵת. 'הָרִי זֹו יוֹלַד תוֹדָה' - יוֹלַד שְׁלָמִים; דְּבָרִי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: דְּבָרִיו קִיָּמִים. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: יְבַדֵּק, אִם אָמַר: 'לִכְךָ נִתְּפֹנְתִי, אֲלֵא שְׂאִין יִכּוֹל לְהוֹצִיא שְׁנֵי שְׁמֹת כְּאֶחָת' - דְּבָרִיו קִיָּמִים. אִם אָמַר: 'מָה שְׁקָרִיתִי שֵׁם לְשָׁנִי' - אֵין דְּבָרִים אַחֲרוֹנִים כְּלוּם. מוֹדָה רַבִּי מְאִיר לְחֻכְמִים: 'מָה שֶׁתֵּלַד בְּהֵמָה זֹו עוֹלָה' וְהִיא תוֹדָה, 'מָה שֶׁתֵּלַד בְּהֵמָה זֹו חֲטָאֵת' וְהִיא שְׁלָמִים - דְּבָרִיו קִיָּמִין. מוֹדִים חֻכְמִים לְרַבִּי מְאִיר, בְּאוֹמֵר: 'בְּהֵמָה זֹו תַחַת שְׁנֵי זְבָחִים אֱלוֹ, תַחַת שְׁנֵי זְבָחִים שְׂאֵנִי חֵיב' - אֵין דְּבָרִיו אַחֲרוֹנִים כְּלוּם.

ג. 'בְּהֵמָה זֹו תְּמוּרַת עוֹלָה וְתְּמוּרַת שְׁלָמִים' - הִכּל תְּמוּרַת עוֹלָה; דְּבָרִי רַבִּי מְאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: דְּבָרִיו קִיָּמִין. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: יְבַדֵּק, אִם אָמַר: 'לִכְךָ נִתְּפֹנְתִי אֲלֵא שְׂאִין יִכּוֹל לְהוֹצִיא שְׁנֵי שְׁמֹת כְּאֶחָת' - דְּבָרִיו קִיָּמִין. מָה שְׁקָרִיתִי שֵׁם לְרֵאשׁוֹן וְחֲזֵרְתִי וְקָרִיתִי שֵׁם לְשָׁנִי - אֵין דְּבָרִיו אַחֲרוֹנִים כְּלוּם. 'בְּהֵמָה זֹו חֲצִיָּה עוֹלָה וְחֲצִיָּה שְׁלָמִים' - הִכּל עוֹלָה; דְּבָרִי רַבִּי מְאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: יְרַעָה עַד שֵׁיִסְתָּאֵב, וְיִמְכֹר וְיָבִיא בְּדָמֵי חֲצִיָּה עוֹלָה וּבְדָמֵי חֲצִיָּה שְׁלָמִים, וְרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: יְבַדֵּק, אִם אָמַר לִכְךָ נִתְּפֹנְתִי, אֲלֵא שְׂאִין יִכּוֹל לְהוֹצִיא שְׁנֵי שְׁמֹת כְּאֶחָת - דְּבָרִיו קִיָּמִין. אִם אָמַר: 'מָה שְׁקָרִיתִי שֵׁם לְרֵאשׁוֹן וְחֲזֵרְתִי וְקָרִיתִי שֵׁם לְשָׁנִי' - אֵין דְּבָרִיו אַחֲרוֹנִים כְּלוּם. 'הָרִי זֶה חֲצִיָּה עוֹלָה וְחֲצִיָּה שְׁלָמִים' - הִכּל עוֹלָה; דְּבָרִי רַבִּי מְאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: יְרַעָה עַד שֵׁיִסְתָּאֵב, וְיִמְכֹר וְיָבִיא בְּדָמֵי חֲצִיָּה עוֹלָה וּבְדָמֵי חֲצִיָּה שְׁלָמִים, וְרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: יְבַדֵּק, אִם אָמַר לִכְךָ נִתְּפֹנְתִי, אֲלֵא שְׂאִין יִכּוֹל לְהוֹצִיא שְׁנֵי שְׁמֹת כְּאֶחָת - דְּבָרִיו קִיָּמִין. אִם אָמַר: 'מָה

שְׁקָרִיתִי שֵׁם לְרֵאשׁוֹן, חֲזֵרְתִי וְקָרִיתִי שֵׁם לְשָׁנִי' - אֵין דְּבָרִיו אַחֲרוֹנִים כְּלוּם. 'בְּהֵמָה זֹו חֲצִיָּה עוֹלָה וְחֲצִיָּה שְׁלָמִים' - הִכּל עוֹלָה; דְּבָרִי רַבִּי מְאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: יְרַעָה עַד שֵׁיִסְתָּאֵב, וְיִמְכֹר, וְיָבִיא בְּדָמֵי חֲצִיָּה עוֹלָה וּבְדָמֵי חֲצִיָּה שְׁלָמִים. וְרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: יְבַדֵּק, אִם אָמַר: 'לִכְךָ נִתְּפֹנְתִי אֲלֵא שְׂאִין יִכּוֹל לְהוֹצִיא שְׁנֵי שְׁמֹת כְּאֶחָת' - דְּבָרִיו קִיָּמִין. אִם אָמַר: 'מָה שְׁקָרִיתִי שֵׁם לְרֵאשׁוֹן וְחֲזֵרְתִי וְקָרִיתִי שֵׁם לְשָׁנִי' - אֵין דְּבָרִיו אַחֲרוֹנִים כְּלוּם. 'בְּהֵמָה זֹו תַחַת עוֹלָה' - 'תַחַת שְׁלָמִים' - הִכּל תַחַת עוֹלָה; דְּבָרִי רַבִּי מְאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: דְּבָרִיו קִיָּמִים. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: יְבַדֵּק, אִם אָמַר: 'לִכְךָ נִתְּפֹנְתִי, אֲלֵא שְׂאִין יִכּוֹל לְהוֹצִיא שְׁנֵי שְׁמֹת כְּאֶחָת' - דְּבָרִיו קִיָּמִים. אִם אָמַר: 'מָה שְׁקָרִיתִי שֵׁם לְרֵאשׁוֹן וְחֲזֵרְתִי וְקָרִיתִי שֵׁם לְשָׁנִי' - אֵין דְּבָרִיו אַחֲרוֹנִים כְּלוּם.

ד. 'בְּהֵמָה זֹו חֲצִיָּה עוֹלָה וְחֲצִיָּה שְׁלָמִים', וְהִמִּיר בָּהּ - תְּמוּרָתָהּ כִּיּוֹצֵא בָּהּ. 'חֲצִיָּה עוֹלָה וְחֲצִיָּה שְׁלָמִים'. 'בְּהֵמָה זֹו חֲצִיָּה תַחַת עוֹלָה וְחֲצִיָּה תַחַת חֲטָאֵת' - הִכּל עוֹלָה; דְּבָרִי רַבִּי מְאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: תְּמוּת. 'חֲצִיָּה תַחַת חֲטָאֵת וְחֲצִיָּה תַחַת עוֹלָה' - הִכּל מוֹדִים שֶׁתְּמוּת.

ה. חֲמֻשָּׁה שֶׁהִבִּיאוּ זָבַח אֶחָד, אֶחָד סוּמֶךְ לְשׁוּם עוֹלָה וְכֻלָּם סִמְכוּ לְשׁוּם שְׁלָמִים - יְרַעָה עַד שֵׁיִסְתָּאֵב, וְיִמְכֹר בְּדָמֵי חֲצִיָּה עוֹלָה וּבְדָמֵי חֲצִיָּה שְׁלָמִים. שְׁחֻטוּ - תַעֲבֹר צוּרְתוֹ וְיִצֵּא לְבֵית הַשְּׂרָפָה. מִצָּאתוֹ שְׁלָמִים - תַעֲלֶה לְגַבִּי מִזְבֵּחַ, מִפְּנֵי שֶׁלֹא הָיָה בֵית דִּין. שְׁלִכְךָ אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּמָה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְן שֶׁמִּתְּפֹנֵן לִכְךָ מִתְּחִלָּתוֹ, אֲבָל סִמֶךְ לְשׁוּם עוֹלָה, וְנִמְלֵךְ וְאָמַר לְשׁוּם שְׁלָמִים - הָרִי זֶה בְּקֻדְשָׁתָהּ רֵאשׁוֹנָה.

ו. 'הָרִי זֶה תְּמוּרַת זֹו', 'חֲלִיפַת זֹו' - הָרִי זֹו תְּמוּרָה. 'זֹו מִחֲלָלַת עַל זֹו' - לֹא אָמַר כְּלוּם. בְּהַקְדָּשׁ בְּדֵק הַבַּיִת זֶה מִחֲלָלַת עֲלֵיו - דְּבָרִיו קִיָּמִין. 'תְּמוּרָה זֹו, חֲלִיפָה זֹו' - לֹא אָמַר כְּלוּם. 'הָרִי זֶה חֲטָאֵת', וְ'הָרִי זֹו אֲשֶׁם', אֶף עַל פִּי שְׁחֵיב - לֹא אָמַר כְּלוּם. 'הָרִי אֱלוֹ

אלו חלופי כלב, שנאמר (תהלים מד, יג): "תמכר עמך בלא הון" וגו'. החליף עמו פרכלי ענבים ועטרות של שבלין, יינות שמנים וסלתות, כל דבר שהוא פיוצא בו קרב לגבי מזבח - אסורה. האחין שהיו להן תשע בהמות וכלב, חלקו ארבע כנגד ארבע, ואחד כנגד כלב - שכנגד הפלב - אסור, שעם הפלב - מתר.

ב. איזהו אתנן? זה שברה של זונה, שנאמר (יחזקאל טז, לג): "לכל זנות יתנו" וגו'. שכר זכר - הרי זה אסור. האומר לחברו: הילך טלה זה ותלין שפחתך אצל עבדי. רבי אומר: אתנן. רבי יוסי בר רבי יהודה אומר: אין אתנן, שאין אתנן אלא מן עריות, שביאתן בעברה. נתן לה חטין לעשות סלת, ענבים לעשות יין, זיתים לעשות שמן, בהמה מעברת וילדה אצלו - הרי אלו אסורין. אבל נתן לה מעות, לקחה בהן יינות שמנים וסלתות, בהמה ונתעברה אצלו וילדה - הרי אלו מתרין. וכשם שאסורין באהל מועד שבמדבר, כך אסורין באהל מועד שבגלגל, וכשרין להקדש בדיק הבית. נתן לה זהב; רבי יוסי ברבי יהודה אומר: אין עושין אותו וקועין, אפלו אחורי בית הפפרת, נתן לה ולא בא עליה - הרי אלו מתרין. בא עליה אפלו לאחר שלש שנים - הרי אלו אסורין, וזהו אתנן. רבי אומר: מן עריות שביאתן עברה, אבל הנותן לאשתו בנדתה, או שנתנה לו היא, או שנתן לה שכר פקעתה - הרי אלו מתרין, אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר (יחזקאל טז, לד): "ובתתך אתנן, ואתנן לא נתן לך" וגו'. נתן לה מקדשין - הרי אלו מתרין, והדין נותן שיהיו אסורין, ומה אם העוף שאין המום פוסל בו, אתנן ומחיר חל עליו, קדשים שהמום פוסל בהן, אינו דין שיהא אתנן ומחיר חל עליהן, תלמוד לומר (דברים כג, ט): "לכל נדר" - פרט לדבר הנדור.

ג. כל אסורין לגבי מזבח - ולדותיהן מתרין. רבי אליעזר אוסר. ולד טרפה - רבי אליעזר אומר: לא יקרב לגבי מזבח. וחכמים

לחטאתי ו'הרי אלו לאשמי, אם היה חיב - דבריו קמין. ואם לאו - לא אמר כלום. הרי עלי חטאתו ועלתו של פלוני, מדעתו - יצא. ושלא מדעתו - לא יצא. הלך הלה והביא לעצמו - הרי הן כחטאת ואשם שכפרו הבעלים. עולה שנתעברה בזכרים - ירעו עד שיסתאבו, ומכרו ויביא בדמי יפה שבהן זבח, ובדמי היפה שבהן עולה. המיר באחת מהן, ואין יודע באיזו מהן המיר - הרי זה מביא מעות או זבח מתוך ביתו, ואומר: אם תמורת עולה היא - הרי זה שלמים, אם תמורת שלמים היא זה - הרי זה עולה, והרי הן כשני זבחים שנתעברו זה בזה. חזר והמיר באחד מהן, ואין יודע באיזה מהן המיר - הרי זה מביא מעות או זבח מתוך ביתו, ואומר: אם תמורת תמורה הוא - זה חלין הוא זה עולה, היא שלמים. אם תמורת שלמים היא זה - הרי זה עולה, והרי הן כזבח וכתמורה שנתעברו זה בזה. תודה שנתעברה בתמורתה - שתייהן יקרכו ויניף להחם עמהן. מת אחד מהן - לא יקרב שני. חזר והמיר באחד מהן - הרי זה לא יקרב. וכן שלמים שנתעברו בככור - שניהם ירעו עד שיסתאבו, ויאכלו בככור. מת אחד מהן - לא יקרב שני. חזר והמיר באחד מהן - הרי זה לא יקרב.

מסכת תמורה פ"ק רביעי

א. הנרבע, בין משלו ובין משל חברו, בין לפני הקדשו ובין לאחר הקדשו, בין בשוגג ובין במזיד, בין באנס ובין ברצון - פסול לגבי מזבח. מקצה שלו - אסור. ושל חברו - מתר. מאימתי נקרא מקצה? משעת מעשה שעבד, בין משלו ובין משל חברו, בין לפני הקדשו, בין לאחר הקדשו, בין בשוגג ובין במזיד - פסול לגבי מזבח. באנס - פשר. ברצון - פסול. איזה נעבד? כל שעובדין אותו, בין באנס ובין ברצון. איזהו מקצה? - זהו מקצה לעבודת כוכבים. אבל אמר: "שור זה לעבודת כוכבים", ו"בית זה לעבודת כוכבים" - לא אמר כלום, שאין הקדש לעבודת כוכבים. איוו מחיר כלב?

מסכת כריתות פרק ראשון

א. המגדף, רבי עקיבא מחיב קרבן, שנאמר בו כרת, ונאמר (במדבר ט, יג): "חטאו ישא האיש ההוא". סוף שמן המשחה שעשה משה במדבר - הרי זה חיב כרת. הפסח והמילה, אף על פי שחיבים על זדון כרת - אין בהן קרבן, לפי שהן בקום עשה. טמא שאכל את הקדש והבא למקדש טמא, אף על פי שחיבין על זדון כרת, ועל שגגתן חטאת - אין בהם אשם תלוי, לפי שהן בעולה ויורד. המקלל אביו ואמו, והאומר לחברו: 'לך ועבד עבודת כוכבים', והמסית והמדיח, ונביאי השקר, ועדים זוממין, אף על פי שיש בהן מיתת בית דין - אין בהן קרבן, שאין בהן מעשה. המכה אביו ואמו, וגונב נפש מבני ישראל, וזקן ממרא על פי בית דין, וכן סוחר ומורה, והרוצח, אף על פי שיש בהן מעשה, ויש בהן מיתת בית דין - אין בהן קרבן, לפי שהן אינן בהכרת.

ב. אלו הן שבמיתה, האוכל טבל, וזר שאכל תרומה טהורה, וכהן טמא שאכל תרומה. וזר, וטבול יום, ומחסר בגדים, ומחסר כפורים, ופרועי ראש, ושתויי יין ששמשו - כלן במיתה. אבל הערל והאונן, והיושב - הרי אלו באזרה. בעל מום - במיתה; דברי רבי וחכמים אומרים: בלא תעשה. מזיד - במעילה. רבי אומר: במיתה, וחכמים אומרים: ב'לא תעשה'. זה הכלל: כל מצות לא תעשה שיש בהן מעשה - לוקין עליה את הארבעים. ושאינן בהן מעשה - אין לוקין עליה את הארבעים. ושאר כל לא תעשה שבתורה - הרי אלו באזרה, כעובר על גזרת מלך. המפלת לאחר מלאת, והמפלת בן שמונה חי או מת, וגר שנתגר מהול, ותינוק שעובר זמנו, וחרש שוטף וקטן שהיו מחסרי כפרה - מביאים קרבן ונאכל. ספק הפילה ספק לא הפילה, ספק בן קיימא ספק שאין בן קיימא, ספק יש בו מצורת אדם ספק אין בו מצורת אדם - מביאה קרבן ואין נאכל. המפלת בתוך מלאת - פטורה מכלם. מודים בית שמאי

אומרים: יקרב. ומודה רבי אליעזר באפרוח שיצא מביצה טרפה, שיקרב לגבי מזבח. רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר משם רבי אלעזר בן חסמא: בהמה כשרה שינקה מן הטרפה - אסורה לגבי מזבח.

ד. כל הקדשים שנעשו טרפה לפני הקדשן ואחר כך מתו - יש להן פדיון. אחר הקדשן ומתו - אין להן פדיון, שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים. הבכור והמעשר אין להן פדיון. חמר בהקדש מזבח מה שאין בהקדש בדם הבית, וחמר בהקדש בדם הבית מה שאין בהקדש מזבח, נותנין הימנו להקדש הבית את הראוי לו מאילוף ושלא מאילוף. והקדש בדם הבית אינו אלא מאילוף. חמר בהקדש בדם הבית, שהקדש בדם הבית תחלת הקדשו מועלין בו. והקדש המזבח יש הימנו שמועלין בו, יש הימנו שאין מועלין בו. ולא התרו לאכילה אלא בפדיון. אם מתו בין תמימין ובין בעלי מומין לא יפדו. רבי שמעון אומר: יפדו. בהקדש המזבח - תמימין לא יפדו, ובעלי מומין יפדו. אחד קדשי מזבח ואחד קדשי בדם הבית, שאם מתו, או שהפילו או שנטמאו - הרי אלו ישרפו. חטאת העוף הבאה על הספק, ואשם תלוי, וחלין שנשחטו בעורה - רבי שמעון אומר ישרפו, רבי יהודה אומר: יקברו. כיצד קוברין חטאת העוף? היו נותנין אותה על גבי אמת המים, והיא מתגלגלת ויורדת לנחל קדרון. רבי ישמעאל ברבי יוחנן בן ברוקה אומר: חלון היתה שם למערכו של כבש, אמה על אמה, רבובה היתה נקראת, ששם נותנין חטאת העוף, תעבר צורתה ותצא לבית השרפה. פסולי קדשי קדשים, ואמורי קדשים קלים, וקדשי קדשים שנטמאו בפגמים, ומנחות, והסלת, והחיי, והשמן - הרי אלו ישרפו. כיצד שורפין יין ושמן? היו נותנין אותן על גבי מדורה כמות שהן. פסולי קדשים קלים ואמורי קדשי קדשים שנטמאו בחוץ, והפסח שיצא רבו - שורפין אותן לפני הבירה מעצי המערכה.

ה. כל חיבי קניני שבתורה, חצין חטאות וחצין עולות, חוץ מקנו של של גר, שאף על פי שהן חובה - שתייהן היו עולות, רצה להביא חובתו מן בהמה - יביא, הביא עולות בהמה לכפורים - יצא. מנחות ונסכין - לא יצאו, לא אמרו קן אלא להקל עליו. הביא לצרעתו - יחזר ויביא לכפרתו. לנזירותו - יחזר ויביא לכפרתו. ארבעה מביאין על זדון כשנגה, כלן באנס פטורין, חוץ מן הנזיר.

ו. חמשה מביאין קרבן עולה ויורד, יש בהן דל ועשיר, יש בהן דל דלים. מצורע ויולדת, דל ועשיר - מביא אחד תחת אחד, מטמא מקדש דל דלים - מביא שנים תחת אחד, מכאן אתה מחשב לעשירית האיפה בשוה פרוטה.

ז. מצורע שנתנגע, חזר ונתנגע, חזר ונתנגע - מביא קרבן אחד על הכל, הביא צפריו ונתנגע, הביא צפריו ונתנגע - מביא קרבן על כל אחד ואחד; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: קרבן אחד על הכל, עד שיביא אשמו. הביא אשמו ונתנגע, הביא אשמו ונתנגע - מביא קרבן על כל אחד ואחד. רבי שמעון אומר: קרבן אחד על הכל, עד שיביא חטאתו. נזיר שנטמא וחזר ונטמא, מביא קרבן אחד על הכל. נטמא יום שביעי שלו, וחזר ונטמא יום שביעי שלו - מביא קרבן אחד על כל אחד ואחד; דברי רבי. וחכמים אומרים: קרבן אחד על הכל, עד שיביא חטאתו.

ח. האשה שילדה ולדות הרבה, הפילה בתוך שמונים נקבה, וחזרה והפילה בתוך שמונים נקבה, המפלת בתוך שמונים נקבה, המפלת תיומין - מביאה קרבן אחד על הכל; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: מביאה לראשון ואין מביאה לשני, מביאה לשלישי ואין מביאה לרביעי.

ט. אלו דברים שבין שפחה חרופה לכל עזירות: כל עזירות שבתורה - הרי אלו חיבין על זדונן כרת ועל שגגתן חטאת, ועל לא

ובית הלל, ברואה אור שמונים ואחד שדמיה טמאים, והמפלת שמונים ואחד - תהא חיבת בקרבן. מה לי בין יום ולילה ובין דם ללידה? אמרו להן בית שמאי: לא! אם אמרתם ביום שראוי להקבאת קרבן, תאמרו בלילה שאין ראוי להקבאת קרבן? כלפי דמים שאמרתם, הפריש בין דם ללידה, שהרואה בתוך מלאת - דמיה טמאין, והמפלת בתוך מלאת - דמיה טמאין. המפלת בתוך מלאת - פטורה מכלום. אמרו להן בית הלל: הרי המפלת ליום שמונים ואחד שחל להיות בשבת תוכיח, שלא יצאת בשעה שראויה להביא בה קרבן, והוא יוכיח, המפלת לאור שמונים ואחד של כל ימות השנה, שפן יצאת בשעה שראויה להביא בה קרבן - חבת קרבן. אמרו להן בית שמאי: לא, אם אמרתם במפלת ליום שמונים ואחד שהוא מצטרף עם היום הבא אחריו, שאף על פי שאין ראוי לקרבן יחיד - ראוי לקרבן צבור, תאמר במפלת לאור שמונים ואחד של כל ימות השנה, שאין הלילה ראוי, לא לקרבן יחיד ולא לקרבן צבור? אמרו להן בית הלל: הרי אמרתם, הלילה מצטרף עם היום הבא אחריו, כשם שחיבת ליום שמונים ואחד - כך תהא חיבת לאור שמונים ואחד, ואל יוכיח יום שמונים ושנים, שיצאת בשעה שראויה להביא בה קרבן.

ג. האשה שיש עליה לידה ולידה, זיבה וזיבה - מביאה קרבן אחד. לידה וזיבה - מביאה שני קרבנות. לידה ספק ולידה ודאי, זיבה ספק וזיבה ודאי - מביאה קרבן על ודאי שבהן יצאת. לידה ודאי, לידה ספק, זיבה ודאי, זיבה ספק - מביאה קרבן אחד, ואומרת: אם היא ודאי - הוא עליו. אם לאו - הרי הוא על ודאי שבהן; דברי רבי יוחנן בן גורי. רבי עקיבה אומר: מביאה על ודאי שבהן יצאת.

ד. רבי שמעון אומר: נזיר מחסר כפרה לשנתו יין. רבי אליעזר בן יעקב אומר: גר מחסר כפרה לאכל בזבחים.

שֶׁשְׁתָּאוּ חֲצָאִין. רבי אֲלִיעֶזֶר אומר: שְׁתָּאוּ כָּלּוּ כְּאֶחָד - חֵיב. מִזְגוּ וּשְׁתָּאוּ, או שְׁתָּאוּ חֲצָאִין - פְּטוּר. רבי יְהוּדָה אומר: על הַיִּין בְּמִיתָה, וְעַל הַמְשַׁכְּרִין בְּאַזְהָרָה. לְפִיכָךְ, אִם אָכַל דְּבִלָּה קַעֲלִית או שֶׁשְׁתָּה חֵלֶב וּדְבַשׁ - הָרִי זֶה לֹקֵה אֲרֻכָּעִים, וְעוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. וְכֵשֶׁם שָׁאֵם הָיָה כֹּהֵן פְּסוּל בְּעִבּוּדָה - חֵיב בָּהּ מִיתָה, כִּי אִם הָיָה חֹכֵם או תַלְמִיד חֹכֵם - אָסוּר לְלַמֵּד וּלְהוֹרוֹת. רבי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אומר: אִם הָיָה חֹכֵם - מִתָּר לְלַמֵּד.

יג. הֵבֵא עַל אִמּוֹ - חֵיב מִשֵּׁם שְׁנֵי לְאוּיָן. הֵבֵא עַל אַחוֹת אֲבִיו - חֵיב מִשֵּׁם שְׁנֵי לְאוּיָן. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי: יֵשׁ לִי עוֹד בְּהֵן תַּשַּׁע! כִּיצַד? נִשָּׂא אֶת הָאִשָּׁה וְחֹזֵר וְנִשָּׂא אֶת בַּת אָחִיהָ, חֹזֵר וְנִשָּׂא אֶת בַּת אַחֻוּתָהּ, חֹזֵר וְנִשָּׂא עַל הַזְקָנָה - חֵיב מִשּׁוֹם אוֹתוֹ הַשֵּׁם, וְכִלְתּוֹ, וְאִשְׁתּוֹ אַחִיו וְאִשְׁתּוֹ אַחֵי אֲבִיו, וְאִשְׁתּוֹ אִישׁ וְהִנְדָּה. אָמְרוּ לוֹ: אַחֲרַיִם שֶׁקְרוּ לְפָנָיִךְ לֹא אָמְרוּ 'חֲמוּתוֹ וְאִם חֲמוּתוֹ וְאִם חֲמוּר' בְּמִנְיָן הַזֶּה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: וְכִי מָה הָיָה עֲנִין שְׁחִיטָה אֲצֶל אֲכִילָה? שְׂרַבִּי עֲקִיבָה שָׁאל שְׁחִיטָה וְהֵן מְשִׁיבִין אוֹתוֹ אֲכִילָה?! אֶלֶּא שְׂרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שָׁאל אֲכִילָה בְּפָנָי עֲצָמָה, וְהִשְׁיבוּהוּ אֲכִילָה מִתּוֹךְ אֲכִילָה, אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָה: בְּהֵמָה כִּשְׁבֹת, אֶלֶּא שֶׁקִּפְחָתָנִי בְשַׁעַת הַדִּין.

מסכת פריהות פֶּרֶק שְׁנֵי

א. עַד אומר: 'חֵלֶב אָכַל', וְעַד אומר: 'שֶׁמֶן אָכַל'. עַד אומר: 'חֵלֶב אָכַל'. וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת: 'שֶׁמֶן אָכַל'. אִשָּׁה אוֹמֶרֶת: 'חֵלֶב אָכַל'. וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת: 'שֶׁמֶן אָכַל' - מְבִיא אֶשֶׁם תְּלוּי. עַד אומר לוֹ: 'חֵלֶב אָכַלְתָּ', וְהוּא אומר: 'שֶׁמֶן אָכַלְתִּי' - פְּטוּר. שְׁנַיִם אוֹמְרִים לוֹ: 'חֵלֶב אָכַלְתָּ', וְהוּא אומר: 'שֶׁמֶן אָכַלְתִּי' - הֵן נֶאֱמָנִין; דְּבַרִּי רַבִּי מַאִיר. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה: הֵיאָךְ אַתָּה אומר לָזֶה: 'עֲמַד וְהִתְדוּדָה', וְהוּא אומר: 'כָּל עֲצָמִי לֹא חֲטָאֲתִי', מָה אִם יִרְצֶה וַיֹּאמֶר: 'מִזִּיד אָנִי' - אֵין נֶאֱמָן. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: אֵימְתִי? בְּזִמְן שְׁהוּדוֹ לָכֵן מִתְחַלֵּה, אָבֵל אִם אָמַר לוֹ: 'חֵלֶב אָכַלְתָּ', וְהוּא אומר: 'שֶׁמֶן אָכַלְתִּי',

הוֹדְעוּ אֶשֶׁם תְּלוּי, מָה שָׁאִין כֵּן בְּשַׁפְּחָה חְרוּפָה. כָּל עֲרִיּוֹת שְׁבִתוּרָה - עוֹשֶׂה אֲנִס כְּרִצוֹן, שָׁאִין מִתְכַּוֵּן כְּמִתְכַּוֵּן, מַעֲרָה כְּגוֹמֵר, וְשִׁנָּה כְּדִרְכָּה וְשִׁלָּא כְּדִרְכָּה - חֵיבֵת עַל כָּל בִּיאָה וּבִיאָה, מָה שָׁאִין כֵּן בְּשַׁפְּחָה חְרוּפָה. כָּל עֲרִיּוֹת, עֲשֶׂה קֶטֶן כְּגֹדוֹל לְחֵיבֵי עַל הַגְּדוֹל. וּבְשַׁפְּחָה, אִם הָיָה קֶטֶן - הָרִי אֵלּוּ פְּטוּרִין. כָּל עֲרִיּוֹת - שְׁנִיֵּהֶן לֹקֵיץ. וּבְשַׁפְּחָה - הִיא לֹקֵה וְהוּא אֵינוֹ לֹקֵה. כָּל עֲרִיּוֹת - שְׁנִיֵּיהֶם מְבִיאִין קָרְבָּן. וּבְשַׁפְּחָה - הוּא מְבִיא וְהִיא אֵינָה מְבִיאָה. כָּל עֲרִיּוֹת - בְּחֻטָּאת. וְשַׁפְּחָה - בְּאֶשֶׁם. כָּל עֲרִיּוֹת - בְּנִקְבָה. וְשַׁפְּחָה - בְּזִכָּר. כָּל עֲרִיּוֹת - חֵיב עַל כָּל בִּיאָה וּבִיאָה. בְּשַׁפְּחָה - אַחַת עַל בִּיאוֹת הִרְבָּה. כָּל עֲרִיּוֹת שְׁבִתוּרָה - בֵּית דִּין חֵיב עַל הוֹרְאָתָן, מָה שָׁאִין כֵּן בְּשַׁפְּחָה חְרוּפָה. כָּל עֲרִיּוֹת - כֹּהֵן מְשׁוּחַ שְׁהוּרָה וְעֲשֶׂה - חֵיב. וּבְשַׁפְּחָה - עֲשֶׂה אִף עַל פִּי שְׁלֹא הוּרָה - מְבִיא אֶשֶׁם וְדֹאֵי. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אומר: בְּשַׁפְּחָה כְּנֻעֲנִית הַכֹּתֵיב מְדַבֵּר, נִשְׁוֹאָה לְעַבֵּד כְּנֻעֲנִי. אַחֲרַיִם אוֹמְרִים מְשֻׁמוֹ: נִשְׁוֹאָה לָכֵן חוֹרִין. רַבִּי עֲקִיבָה אומר: מִן הַתּוֹרָה חֲצִיָּה שַׁפְּחָה וְחֲצִיָּה בַת חוֹרִין - נִשְׁוֹאָה לָכֵן חוֹרִין.

י. הֵבֵא עַל אַחַת מִכָּל עֲרִיּוֹת הָאֲמוּרָה בַתּוֹרָה, הוּא בְּהַעֲלֵם אֶחָד וְהִיא בְּחַמְשָׁה הַעֲלָמוֹת, הוּא מְבִיא חֲטָאת וְהִיא מְבִיאָה חֲמֵשׁ חֲטָאוֹת. כָּל עֲרִיּוֹת בְּהַעֲלֵם אַחַת, וְהִיא בְּחַמְשָׁה הַעֲלָמוֹת. הִיא מְבִיאָה חֲטָאת אַחַת וְהוּא מְבִיא חֲמֵשׁ חֲטָאוֹת. כָּל עֲרִיּוֹת אֶחָד גְּדוֹל וְאֶחָד קֶטֶן - הַקֶּטֶן פְּטוּר. אֶחָד נֶעַר וְאֶחָד יֶשֶׁן - הֵישֵׁן פְּטוּר. אֶחָד שׁוֹגֵג וְאֶחָד מִזִּיד - הַשׁוֹגֵג בְּחֻטָּאת וְהַמִּזִּיד בְּהַפְּרָת.

יא. חֲמִשָּׁה אֲשָׁמוֹת הֵן: אֶשֶׁם גְּזֻלָּה, אֶשֶׁם מְעִילָה, אֶשֶׁם שַׁפְּחָה חְרוּפָה, אֶשֶׁם נְזִיר, וְאֶשֶׁם מְצוּרַע. רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אומר: אֶשֶׁם תְּלוּי.

יב. שְׁתּוּי יֵין פּוֹסֵל בְּעִבּוּדָה וְחֵיב בְּמִיתָה. אִיזְהוּ שְׁתּוּי יֵין? כָּל שֶׁשְׁתָּה רַבִּיעִית יֵין כֵּן אֲרֻכָּעִים יוֹם הֵימְנוּ לְמַעֲלָה, שְׁתָּה מִגְּתוֹ, יִתֵּר מְרַבִּיעִית - פְּטוּר. שְׁתָּה פְּחוֹת מְרַבִּיעִית כֵּן אֲרֻכָּע כֵּן חֲמֵשׁ שָׁנִים - חֵיב. בֵּין שְׁמֹזְגוּ וּבֵין

חטאת יחיד בחטאת צבור, אפלו הן משני מינין - זו תשחט לשום מה שהיא, וזו תשחט לשום מה שהיא.

ז. המביא חטאתו ושחטה, ספק נזרק הדם ספק לא נזרק הדם - יצא. אם היה מחסר כפרה, ספק חשכה ספק לא חשכה - הרי זה מביא חטאת העוף ספק. שנים שחטא אחד מהן, ואין ידוע איזה, יביאו חטאת בשתפות, יתנו עליה ותאכל; דברי רבי שמעון. ורבי יוסי פוטר. מודה רבי יוסי, שזה מביא אשם תלוי, וזה מביא אשם תלוי. ומודה רבי יוסי בשנים, שהיה אחד מהן מחסר כפרה, ואין ידוע איזהו, יביאו חטאת בשתפות, ויתנו עליה, ותאכל.

ח. שכח את התורה ועבר עברות הרבה - חיב על כל אחת ואחת. כיצד? היה יודע שיש חלב, ואמר: 'אין זה חלב שחייבנו עליו'. היה יודע שיש דם, ואמר: 'אין זה דם שחייבנו עליו' - חיב על כל אחת ואחת. האוכל כזית חלב, כזית פגול, כזית נותר, וכזית טמא, בהעלם אחד - מביא חטאת. ספק אכל ספק לא אכל - מביא אשם תלוי.

ט. הבא על אחותו, ועל אחות אביו, ועל אחות אמו, ועל אחות אשתו, ועל אשת אחיו, ועל אשת אחי אביו, ועל הנדה - מביא חטאת. ספק בא ספק לא בא - מביא אשם תלוי. אשתו ואחותו, בא על אחת מהן, ואין ידוע על איזו בא; שתי נשיו, אחת נדה ואחת שאינה נדה, בא על אחת מהן, ואין ידוע על איזו בא; חלב ונותר לפניו, אכל מאחד מהן, ואין ידוע מאיזה מהן אכל; שבת ויום הפפורים, עשה מלאכה באחד מהם, ואין ידוע באיזה מהן עשה; רבי אליעזר מחיב חטאת. ורבי יהושע פוטר. רבי אליעזר אומר: "חטאתו אשר חטא" (ויקרא ד, כג) - זה מפל מקום. אמר לו רבי יהושע: "או הודע אליו חטאתו אשר חטא" - לכשיידע לו חטאתו. אמר רבי יוסי: אף על פי שהיה רבי יהושע פוטר מן החטאת - מחיבו היה אשם תלוי. רבי יהודה אומר: רבי אליעזר מחיב חטאת ורבי

משיגיניהו חזר ואמר: 'מזיד אני' - אין נאמן.

ב. אחד האוכל, ואחד ממחה ושותה, ואחד הפך. אכל וחזר ואכל, וחזר ואכל, אם יש מתחלת אכילה ראשונה ועד סוף אכילה האחרונה כדי אכילת פרס - מצטרפין. ואם לאו - אין מצטרפין. שתה וחזר ושתה, וחזר ושתה, אם יש מתחלת שתיה ראשונה ועד סוף שתיה אחרונה כדי שתית רביעית - מצטרפין, ואם לאו - אין מצטרפין. כשם שאכילתה כזית - כך שתיה כזית. ואכילה ושתיה - אין מצטרפין. האוכל כזית אפלו מחמשת המינין - הרי אלו מצטרפין. אכל כחצי זית, ונודע לו, וחזר ואכל כחצי זית, אפלו ממין אחד - אין מצטרפין.

ג. ספק חטא ספק לא חטא - מביא אשם תלוי. חטא ואין ידוע באיזה חטא חטא - מביא חטאת. חטא ונודע לו חטאתו, שכחו באיזה חטא חטא - הרי זה מביא חטאת, ותשחט לשום מה שהוא, ותאכל, וחזר ומביא חטאת על הידיעה, ותשחט לשום מה שהוא ותאכל.

ד. המביא חטאת על שני חטאים - תרעה עד שתסתאב, ותמכר, ויביא בדמי חציה לזה, ובדמי חציה לזה שתי חטאות. על חטא אחת - יביא את איזו מהן שירצה. שניה - תרעה עד שתסתאב ותמכר, ויפלו דמיה לנדבה. שתי חטאות על שני חטאים, זו תשחט לשום מה שהיא, וזו תשחט לשום מה שהיא.

ה. שנים שהביאו חטאת על שני חטאים - תרעה עד שתסתאב, ותמכר, ויביא בדמי חציה לזה, ובדמי חציה לזה. שתי חטאות על חטא אחד - יביא את איזו מהן שירצה. שניה - תרעה עד שתסתאב ותמכר, ויפלו דמיה לנדבה. שתי חטאות על שני חטאים - זו תשחט לשום מה שהיא, וזו תשחט לשום מה שהיא.

ו. שנים שנתעברו חטאותיהן - חטאת יחיד, וחטאת יחיד, חטאת צבור וחטאת צבור,

ישמעאל אומר: שבת היא לחיב על שבת בפני עצמה, ויום הכפורים בפני עצמו.

יב. האוכל פזית דם מן בהמה, מן חיה מן עופות טהורין - מביא חטאת. ספק אכל ספק לא אכל - מביא אשם תלוי, ואינו חיב אלא דם שחיטה בלבד. דם נחירה, ודם העקור, ודם הקזה שהנפש יוצאת בו - חיבין עליו. דם התמצית - באזהרה. רבי יהודה אומר: בהכרת. דם הטחול ודם הלב, דם כליות ודם אברים - הרי אלו בלא תעשה. דם מהלכי שתיים, דם ביצים, ודם שרצים - אסור, ואין חיבין עליו. דם דגים ודם חגבים - הרי זה מתר.

יג. המחיה את החלב וגמאו, הקפה את הדם ואכלו, אם יש בו פזית - חיב. נתערב עם אחרים, אם יש בו פזית - הרי זה חיב. נתבשל עם אחרים - הרי זה בנותן טעם, אכל כחצי זית ושתה כחצי זית ממין אחד - הרי זה חיב.

יד. המביא אשם תלוי על ספק מעילה כדברי רבי עקיבה, ונודע לו שחטא, שממין שמביא על לא הודע - מביא על הודע. האשה שהביאה חטאת העוף על ספק לידתה, ונודע לה שלא ילדה - הרי זה חלין. תתננה לחברתה ושילדה ודאי - תעשנה ודאי, שממין שמביאה על לא הודע - מביאה על הודע, ממליקתה ונודע לה שמצה דמה כפרה - אסור באכילה. משמזה דמה כפרה - אסור בהנאה, שעל הספק באה מתחלתה, כפרה ספקה והלכה לה.

מסכת פרייתות פּרָק שְׁלִישִׁי

א. חתיכה של חלב קדש וחתיכה של חלין, אכל את אחת מהן, ואין זו ידוע איזו מהן אכל - מביא חטאת ואשם תלוי. וכדברי רבי עקיבה: מביא שני אשמות תלויות. אכל שניה - מביא חטאת ואשם ודאי. אכל אחד את הראשונה, ובא אחר ואכל את השנייה - הן הן כדברי רבי שמעון, הן הן כדברי רבי יוסי.

יהושע פוטר. רבי שמעון אומר: רבי אליעזר מחיב חטאת, ורבי יהושע אשם תלוי. אמר לו רבי יהודה: ולא בזה חיב רבי יהושע אשם תלוי, אלא ספק חטא ספק לא חטא. אבל זה שחטא ודאי היאך מביא אשם תלוי? אמר לו רבי שמעון: כל עצמו בזה דבר הכתוב, "ולא ידע ואשם ונשא עונו" (ויקרא ה, יז), והביא איל תמים מן הצאן. אמר רבי יהודה: לא נחלקו רבי אליעזר ורבי יהושע על המתכונן לעשות מלאכה ועשה פיוצא בה. פיצד? אשתו ואחותו, נתכונן לבא על זו ובא על זו; שתי נשיו, אחת נדה ואחת שאינה נדה, נתכונן לבא על זו ובא על זו; תאנים וענבים לפניו, נתכונן ללקט תאנים ולקט ענבים, ענבים ולקט תאנים. שחורות ולקט לבנות, לבנות ולקט שחורות; רבי אליעזר מחיב חטאת ורבי יהושע פוטר. היה רבי יהושע אומר: אף אשם תלוי. רבי שמעון שזורי אומר: לא נחלקו אלא על דבר שמשום שני שמות, שרבי אליעזר מחיב חטאת ורבי יהושע פוטר.

ב. יום הכפורים שחל להיות ערב שבת, עשה מלאכה בין השמשות; רבי אליעזר מחיב חטאת ורבי יהושע פוטר. אמר רבי יוסי: איני רואה דברי רבי אליעזר בזה, שאני אומר כתב שתי אותיות, אחת בשבת ואחת ביום הכפורים - פטור, שאין שני ימים מצטרפין למלאכה אחת. אמרו לו: מכה בפטיש יוכיח! אמר להן: הגבחה היתה בשבת והורדה ביום הכפורים, עשה מלאכה בין השמשות של יום הכפורים, בין מלפניו ובין מאחוריו - פטור מאשם תלוי, שכל היום מכפר. עשה מלאכה בין השמשות של שבת, בין מלפניו ובין מאחוריו - הרי זה חיב.

יא. יום הכפורים שחל להיות בשבת, ועשה מלאכה בין מלפניו ובין מאחוריו - פטור מאשם תלוי, שכל היום מכפר. עשה מלאכה בחצי היום; רבי ישמעאל מחיב שתי חטאות ורבי עקיבה פוטר. שרבי

תּוֹסֶפֶת

הַשְּׁלֵם

תְּלוּיִן. וּכְדַבְּרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מְבִיא שְׁלֹשׁ חֲטָאוֹת. אֶכֶל שְׁנֵייהָ בְּהַעֲלֵם אֶחָד - מְבִיא שְׁלֹשׁ חֲטָאוֹת וְאֶשֶׁם וְדַאי. בְּשֵׁנֵי הַעֲלָמוֹת - מְבִיא אַרְבַּע חֲטָאוֹת וְאֶשֶׁם וְדַאי.

ב. חֲתִיכָה קֹדֶשׁ וְחֲתִיכָה חֲלִין, אֶכֶל אֶת הָרֵאשׁוֹנָה וְחֹזֵר וְאֶכֶל אֶת הַשְּׁנֵייהָ בְּהַעֲלֵם אֶחָד, מְבִיא חֲטָאת וְאֶשֶׁם וְדַאי, בְּשֵׁתֵי הַעֲלָמוֹת - מְבִיא שְׁתֵּי חֲטָאוֹת וְאֶשֶׁם וְדַאי.

ג. חֲתִיכָה שֶׁל פֶּגוּל וְחֲתִיכָה שֶׁל חֲלִין, אֶכֶל אֶת אֶחָד מֵהֶן, וְאִין יְדוּעַ אִיזָה מֵהֶן אֶכֶל - מְבִיא אֶשֶׁם תְּלוּי. אֶכֶל שְׁנֵייהָ - מְבִיא חֲטָאת וְאֶשֶׁם. אֶכֶל אֶת הָרֵאשׁוֹנָה, וְכֹא אַחַר וְאֶכֶל אֶת הַשְּׁנֵייהָ - יְבִיא חֲטָאת בְּשִׁתְּפוּת, וְיִתְּנָה עֲלֶיהָ וְתֹאכֵל; דְּבַרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְרַבִּי יוֹסִי פּוֹטֵר. מוֹדָה רַבִּי יוֹסִי, שְׁזָה מְבִיא אֶשֶׁם תְּלוּי, וְזָה מְבִיא אֶשֶׁם תְּלוּי. חֲתִיכָה שֶׁל חֲלָב פֶּגוּל, וְחֲתִיכָה שֶׁל חֲלִין, אֶכֶל אֶת אַחַת מֵהֶן וְאִין יְדוּעַ אִיזָה מֵהֶן אֶכֶל, מְבִיא שְׁנֵי אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִין. אֶכֶל שְׁנֵייהָ, מְבִיא שְׁתֵּי חֲטָאוֹת. אֶכֶל אֶחָד אֶת הָרֵאשׁוֹנָה, וְכֹא אַחַר וְאֶכֶל אֶת הַשְּׁנֵייהָ - הֵן הֵן דְּבַרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֵן הֵן דְּבַרֵי רַבִּי יוֹסִי.

ד. חֲתִיכָה שֶׁל חֲלָב פֶּגוּל וְחֲתִיכָה שֶׁל נוֹתֵר. אֶכֶל אֶת אַחַת מֵהֶן וְאִין יְדוּעַ אִיזָה מֵהֶן אֶכֶל. מְבִיא שְׁנֵי אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִן; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מְבִיא חֲטָאת וְאֶשֶׁם תְּלוּי. אֶכֶל שְׁנֵייהָ - מְבִיא שְׁלֹשׁ חֲטָאוֹת. אֶכֶל אֶחָד אֶת הָרֵאשׁוֹנָה, וְכֹא אַחַר וְאֶכֶל שְׁנֵייהָ; הֵן הֵן דְּבַרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֵן הֵן דְּבַרֵי רַבִּי יוֹסִי.

ה. חֲתִיכָה שֶׁל פֶּגוּל וְחֲתִיכָה שֶׁל נוֹתֵר, אֶכֶל אֶת אֶחָד מֵהֶן וְאִין יְדוּעַ אִיזוֹ מֵהֶן אֶכֶל; רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַחִיב חֲטָאת וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר. אֶכֶל שְׁנֵייהָ - מְבִיא שְׁתֵּי חֲטָאוֹת.

ו. חֲתִיכָה שֶׁל חֲלָב פֶּגוּל וְחֲתִיכָה שֶׁל חֲלָב נוֹתֵר, אֶכֶל אֶת אַחַת מֵהֶן, וְאִין יְדוּעַ אֶת אִיזוֹ מֵהֶן אֶכֶל - מְבִיא חֲטָאת וְאֶשֶׁם תְּלוּי; וּכְדַבְּרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מְבִיא שְׁתֵּי חֲטָאוֹת. אֶכֶל שְׁנֵייהָ בְּהַעֲלֵם אֶחָד - מְבִיא שְׁנֵי חֲטָאוֹת וְאֶשֶׁם וְדַאי. בְּשֵׁנֵי הַעֲלָמוֹת - מְבִיא שְׁלֹשׁ חֲטָאוֹת וְאֶשֶׁם וְדַאי.

ז. חֲתִיכָה שֶׁל חֲלָב פֶּגוּל וְחֲתִיכָה שֶׁל נוֹתֵר, אֶכֶל אֶת אַחַת מֵהֶן, וְאִין יְדוּעַ אֶת אִיזוֹ מֵהֶן אֶכֶל - מְבִיא חֲטָאת וְאֶשֶׁם תְּלוּי. וּכְדַבְּרֵי רַבִּי עֲקִיבָא: מְבִיא חֲטָאת וְשְׁנֵי אֲשָׁמוֹת

בעזהש"ת

אשר בנהל אידיש

חלק ב'

הערליך איבערגעדרוקט

 718-387-2691 ext. 2

 office@kerenhadfusa.org

\$13 בלויז

 Free Delivery!

בעזהש"ת

באקומט אויף די פאסט עדעו וואך בעז"ה
בית נצח, גליון היכל הקודש,
עצתו אמונה, און קרית ברסלב בלעטל

718-387-2691 / 102 פופט 8

אדער

אדער שיקט אן אימעיל צו subscribe@kerenhadfusa.org

<p>14</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>ב</p> <p>2</p>	<p>6:51 _____ נץ החמה 9:30 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:23 _____ סו"ז תפלה - גר"א 6:43 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: פסחים פה • ירושלמי: יבמות נד • תוספתא: תמורה א נ"ך: מלכים א ג-ד • רמב"ם: אישות יד</p>
<p>15</p> <p>שני Monday</p>	<p>ג</p> <p>3</p>	<p>6:50 _____ נץ החמה 9:29 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:23 _____ סו"ז תפלה - גר"א 6:44 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: פסחים פו • ירושלמי: יבמות נה • תוספתא: תמורה ב נ"ך: מלכים א ה-ו • רמב"ם: אישות טו</p>
<p>16</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>ד</p> <p>4</p>	<p>6:49 _____ נץ החמה 9:29 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:22 _____ סו"ז תפלה - גר"א 6:45 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: פסחים פז • ירושלמי: יבמות נו • תוספתא: תמורה ג נ"ך: מלכים א ז-ח • רמב"ם: אישות טז</p>
<p>17</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>ה</p> <p>5</p>	<p>6:47 _____ נץ החמה 9:28 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:22 _____ סו"ז תפלה - גר"א 6:46 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: פסחים פח • ירושלמי: יבמות נז • תוספתא: תמורה ד נ"ך: מלכים א ט-י • רמב"ם: אישות יז</p>
<p>18</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>ו</p> <p>6</p>	<p>6:46 _____ נץ החמה 9:27 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:21 _____ סו"ז תפלה - גר"א 6:47 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: פסחים פט • ירושלמי: יבמות נח • תוספתא: כריתות א נ"ך: מלכים א יא-יב • רמב"ם: אישות יח</p>
<p>19</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 5:18 הדלקת הנרות</p>	<p>ז</p> <p>7</p>	<p>6:45 _____ נץ החמה 9:27 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:21 _____ סו"ז תפלה - גר"א 6:48 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: פסחים צ • ירושלמי: יבמות נט • תוספתא: כריתות ב נ"ך: מלכים א יג-יד • רמב"ם: אישות יט</p>
<p>20</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 6:50 זמן מוצש"ק</p>	<p>ח</p> <p>8</p>	<p>Shabbos Zachor</p> <p>6:43 _____ נץ החמה 9:26 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:20 _____ סו"ז תפלה - גר"א 6:50 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: פסחים צא • ירושלמי: יבמות ס • תוספתא: כריתות ג נ"ך: מלכים א טז-טז • רמב"ם: אישות כ</p>

ווען צדיקים ווערן באקאנט אויף דער וועלט, דאן קומען ארויס נייע ניגונים אויף דער וועלט.

(ספר המדות אות צדיק חלק ב' סימן י"ב)